

ÖZGÜRLÜK PARKI'NA YENİ KHALKEDON

4 Eylül'de kapılarını açan Özgürlük Parkı Khalkedon, misafirlerini ağırlamaya başladı. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, her yaşa hitap eden ve uygun fiyatlı menü sunan yeni restoran için "Çok beğendik, çok içimize sindi" dedi ● Sayfa 2'de



GazeteKadıköy

www.gazetekadikoy.com.tr

Yıl: 27 / Sayı: 1358 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 11 - 17 EYLÜL 2025



Parmaklıkların ardındaki eğitim

» Tutuklu çocukların örgün eğitime erişemediğine dikkat çeken Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı, daha fazla cezaevi sınıfı değil, çocukların eğitimden kopmasını önleyecek politikalar öneriyor ● Sayfa 9'da



Yaşamın her alanında sosyal dayanışma

» Kadıköy Belediyesi, farklı yaş ve ihtiyaç gruplarına yönelik sosyal destek çalışmalarına devam ediyor. Belediye, evde sıcak yemekten ücretsiz kuaförlük hizmetine, engelsiz ulaşımdan psikolojik danışmanlığa kadar pek çok desteği yurttaşlara ulaştırıyor ● Sayfa 10'da



1,5°C sınırı aşıyor: Geri dönüş mümkün mü?

» UNEP'e göre küresel sıcaklıkların önümüzdeki birkaç yıl içinde 1,5°C'yi aşması bekleniyor. Peki yeniden 1,5°C'nin altına dönmek mümkün mü? Bu soruyu 350 Türkiye Direktörü Efe Baysal ile konuştuk ● Sayfa 8'de

Göztepe'de
Tebdil-i Hava

NÜKHET EREN 11'DE



115 okulda hummalı çalışma: Kadıköy yeni döneme hazır



Kadıköy Belediyesi, 2026-2027 eğitim-öğretim yılı öncesinde ilçedeki 115 okulda detaylı temizlik, bakım-onarım ve çevre düzenlemesi çalışmalarını sürdürüyor. Kadıköy'deki okullar 14 Eylül'de başlayacak yeni eğitim-öğretim yılına hazırlanıyor ● Sayfa 2'de



Plak tutkunları Kadıköy'de buluşuyor

Kadıköy Belediyesi tarafından bu yıl 10'uncusu düzenlenen Kadıköy Plak Günleri, 12-13 Eylül tarihlerinde belediye bahçesinde gerçekleşiyor. Unutulmaz sanatçı Esin Afşar anısına ithaf edilen etkinlikte; plak dükkanları, koleksiyonerler, özel söyleşiler, imza günleri ve DJ performansları müzikseverlerle buluşacak ● Sayfa 11'de

Marmara'nın unutulan devleri

Bir zamanlar Marmara'nın sularında yüzlerce kiloluk orkinoslar dolaşıyor, İstanbul kıyılarındaki dalyanlarda avlanıyordu. Karekin Deveciyan'ın bir asırdan fazla önce kaleme aldığı kayıtlar, bugün yeniden görülen bu dev balıkların Marmara'daki göç ve avlanma hikâyesini anlatıyor Sayfa 4'te



Kılıçların izinde asırlık spor



Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana eskrim tarihinde özel bir yere sahip olan Kadıköy, bugün de bu sporun önemli merkezlerinden biri. Dünya Eskrim Günü vesilesiyle Kadıköy Eskrim Spor Kulübü kurucusu Ateş Yaylıoğlu ile konuştuk ● Sayfa 13'te



Baba-kızın yolculuğu 342 çocuğa umut oldu

Gürhan Pizan ve 15 yaşındaki kızı Türkan, eski bir Vespa'yla 4 bin 500 kilometre yol katederek Avrupa'nın en kuzey noktası Nordkapp'a ulaştı. Baba-kız, "Umuda Vespa" kampanyasıyla TEGV çatısı altında 342 çocuğun nitelikli eğitimine katkı sağladı ● Sayfa 14'te

Kadıköy'ü bir kitaba
sığdırmak

FERHAT ULUDERE 7'DE



İstanbul'un köşkerlerinden
doğan mahalleler

PINAR ERKAN 16'DA



Edebiyat Hayatından
Hatırlamalar - 382

EDITH HAMILTON 5'TE





Kadıköy Belediyesi, ilçedeki Khalkedon noktalarına bir yenisini daha ekledi. Göztepe Özgürlük Parkı'nın doğal dokusuyla bütünleşen yeni restoran "Özgürlük Parkı Khalkedon" 4 Eylül'de açıldı

Özgürlük Parkı Khalkedon açıldı

Kadıköy Belediyesi, sosyal belediyeçilik anlayışıyla Kadıköylülere yeni bir sosyal yaşam alanı daha kazandı. Göztepe Özgürlük Parkı içerisinde hizmet vermeye başlayan Özgürlük Parkı Khalkedon restoran; modern yapısı, yeni nesil ekipmanları ve uygun fiyat politikasıyla Kadıköylülere ağırlamaya başladı.

Parkın doğal ve huzurlu atmosferiyle bütünleşecek şekilde tasarlanan restoran; her yaştan yurttāşa hijyenik, kaliteli ve erişilebilir bir buluşma alanı sunmayı amaçlıyor.

KÖSEDAĞI: "ÇOK BEĞENDİK, ÇOK İÇİMİZE SİNDİ"

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, yeni açılan Özgürlük Parkı Khalkedon'u ziyaret ederek tesisi gezdi ve Kadıköylülerle bir araya geldi. Tesisin yaklaşık iki buçuk aylık çalışma sonucunda hizmete hazır hāle getirildiğini belirten Köseadağı, şöyle konuştu: "Sizlerin isteğiyle sadece iki buçuk ayda Göztepe'de, Özgürlük Parkı'nın içinde Khalkedon restoranımızı açtık. Uygun fiyata hijyenik ve kaliteli, her yaşa

KHALKEDON NOKTALARININ SAYISI ARTIYOR

Kadıköy Belediyesi, ilçede uygun fiyatlı ve kaliteli hizmet sunan Khalkedon noktalarının sayısını artırmaya devam ediyor. İlçedeki mevcut işletmelerde gerçekleştirilen bakım, onarım ve iyileştirme çalışmalarının yanı sıra yeni sosyal alanlar da Kadıköylülerin kullanımına sunuluyor.

Bu kapsamda Koşuyolu'nda bulunan Khalkedon Cafe ile Sahrayıcedit Mahallesi'nde, Milli Hakimiyet Parkı içerisinde yer alan Khalkedon Cafe tamamen yenilenerek vatandaşların hizmetine sunuldu. Koşuyolu Parkı içerisinde geçtiğimiz günlerde açılan Khalkedon Point de Kadıköylülerin kullanımına sunulan yeni noktalardan biri oldu.

hitap eden Özgürlük Parkı Khalkedon'umuz; son derece modern, yeni ve son teknoloji ekipmanlarla siz değerli Kadıköylülere ağırlamaya hazır. Biz çok beğendik, çok içimize sindi. Umarım sizler de beğenirsiniz."

Kadıköy'de okullar yeni döneme hazırlanıyor

Kadıköy Belediyesi, 2026-2027 eğitim-öğretim yılı öncesinde ilçedeki 115 okulda temizlik, bakım ve çevre düzenleme çalışmalarını sürdürüyor



Kadıköy Belediyesi, yeni eğitim-öğretim yılı öncesinde ilçedeki okullarda temizlik ve çevre düzenleme çalışmalarını devam ediyor. İlkokul, ortaokul, lise ve kreş düzeyindeki 115 okulda yürütülen çalışmalarla öğrencilerin yeni eğitim yılına temiz, sağlıklı ve güvenli ortamlarda başlaması hedefleniyor.

Kadıköy Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü ekipleri tarafından okullarda detaylı temizlik çalışmaları gerçekleştirilirken, tadilatların ardından oluşan moloz ve katı atıklar da toplanıyor. Kullanılamayacak durumdaki konteynerler yenileriyle değiştirilirken, okul bahçeleri ve ortak kullanım alanları basınçlı yol yıkama araçlarıyla temizleniyor.

YIL BOYUNCA TEMİZLİK

Kadıköy Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü Zülfi Uçan, okullarda yürütülen çalışmaların eğitim yılı boyunca devam ettiğini belirterek, "Kadıköy'de 115 okulda öğrencilerimizin sağlıklı ve temiz ortamlarda eğitime başlamaları için temizlik çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Tadilat sonrası oluşan katı atık ve molozların alımını gerçekleştiriyoruz. Deforme olan, zarar gören konteynerleri yenileriyle değiştiriyoruz. Okul bahçelerinde ve ortak kullanım alanlarında basınçlı yol yıkama aracımızla detaylı temizlik çalışması yapıyoruz. Yıl içerisinde de okullarımızdan gelen talepler doğrultusunda temizlik çalışmalarımızı sürdürüyoruz." dedi.

BAHÇELERDE BAKIM VE ONARIM

Kadıköy Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü ekipleri ise okul bahçelerinde bakım, onarım ve yenileme çalışmaları gerçekleştiriyor. Okullardan gelen talepler doğrultusunda yeşil alanlarda budama, kuru ağaçlarda ise kesim çalışmalarını gerçekleştiriyoruz. Kasım ara tatili ve sömestr tatillerinde de budama çalışmalarımızı sürdürüyoruz." diye konuştu.

Uzunkaya, okul bahçelerindeki donatıların da yenilendiğini belirterek, "Bank, piknik masası, çöp kovaları ve çardakların bakım, onarım ve yenilemelerini yapıyoruz. Atatürk büstü çevresinde de peyzaj düzenlemeleri gerçekleştiriyoruz. İlçemizdeki eğitim gören öğrencilerimizin eğitimlerini daha güvenli ve konforlu alanlarda sürdürebilmeleri için çalışmalarımıza devam ediyoruz." dedi.

Çocuk odaklı yaşamda Kadıköy zirvede

Yandex Maps'in İstanbul'daki eğitim ve sosyal yaşam noktalarına ilişkin analizinde Kadıköy, çocuklara yönelik kuruluşların toplam sayısında ilk sırada yer aldı

İstanbul'da 2026-2027 eğitim ve öğretim yılının başlamasına sayılı günler kala çocukların eğitim ve okul dışı yaşamlarına ilişkin olanakların ilçelere göre dağılımı ortaya çıktı. Yandex Maps'in 10 Ağustos 2026 tarihli verileri üzerinden yaptığı analizde Kadıköy, çocuklara yönelik eğitim ve sosyal yaşam noktalarının toplam sayısında İstanbul'un ilk sırasında yer aldı. İlçede büyük kültür-sanat mekânlarının yanı sıra gençlere ve çocuklara özel sanat merkezlerini de içeren yoğun bir kültür ve sanat mekânı ağı bulunuyor.

Çalışmada anaokulları ve kreşlerin yanı sıra ilkököl, ortaokul ve liseler, özel okullar, sanat ve dans okulları, spor okulları ile oyun alanları değerlendirildi. Farklı büyüklükteki ilçelerin karşılaştırılabilmesi için TÜİK ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nin 2025 yılı 0-17 yaş nüfus verileri

de kullanıldı. Hesaplamalara 5 binden fazla çocuğun yaşadığı İstanbul ilçeleri dahil edildi.

KADIKÖY İLK SIRADA

Çocuklara yönelik tüm eğitim ve sosyal yaşam noktaları birlikte değerlendirildiğinde Kadıköy toplam sayıda ilk sırada yer aldı. Yandex Maps verilerine göre ilçede yaklaşık 200 ilkököl, ortaokul ve lise bulunuyor. Toplam ilkököl sayısında 60'tan fazla okulla Pendik öne çıkarken, lise sayısında 60'tan fazla okulla Küçükçekmece ilk sırada yer aldı.

SANAT VE SPORDA 1'İNCİ

Kadıköy'ün öne çıktığı alanlardan biri sanat eğitimi oldu. İlçede 130'dan fazla sanat okulu bulunuyor. Çocuk nüfusuna oranlandığında da Kadıköy, sanat okulu yoğunluğunda ilk sırada yer alıyor. İlçede 18 yaş altındaki her 10 bin çocuk başına yaklaşık 22 sanat okulu düşüyor. Sanat atölyelerinde ise Kadıköy'ün yoğunluğu daha da dikkat çekiyor. Her 10 bin çocuk başına yaklaşık 33 sanat atölyesi bulunan ilçe, bu alanda da İstanbul'da ilk sırada.

Kadıköy, dans eğitimi seçeneklerinde de İstanbul'un en yoğun ilçesi. Yandex Maps'te ilçede yaklaşık 80 dans okulu listeleniyor. Çocuk nüfusuna oranlandığında Kadıköy'de her 10 bin çocuk başına yaklaşık 13 dans okulu düşüyor. Bu oran İstanbul ilçeleri genelindeki ortalamasının altı katından fazla. Kadıköy'ün ardından Şişli ve Beyoğlu geliyor. Çocukların okul dışındaki fiziksel aktiviteleri açısından da Kadıköy'de geniş bir seçenek bulunuyor. İlçede 60'tan fazla spor okulu yer alıyor. Spor okullarının çocuk nüfusuna oranında ise Beşiktaş ilk sırada bulunuyor. Beşiktaş'ta her 10 bin çocuk başına yaklaşık 11 spor okulu düşerken Kadıköy ikinci sırada yer alıyor.



Ehliyet almak artık daha pahalı!

Ehliyet almak isteyenlerin karşısına kurs ücretinin yanı sıra sınav ve resmi ödeme kalemleri de çıkarken, artan maliyetler sürücü adaylarının bütçesini zorluyor



● Hülya ARSLAN

İşe gidip gelmek, çocukları okula bırakmak, alışveriş yapmak ya da toplu taşımının ulaşmadığı yerlere ulaşmak. Araç kullanmak, günlük yaşamın pek çok alanında önemli bir kolaylık sağlıyor. Ancak direksiyon başına geçmenin ilk adımı olan ehliyeti almak, kurs, sınav ve belge ücretlerindeki artışlarla birlikte daha yüksek bir maliyet getiriyor. Ehliyet almak isteyenlerin 2026 yılında karşılaşacağı maliyeti ortaya koymak için Kadıköy’de sürücü kurslarının fiyatlarını araştırdık. Geçen yıl B sınıfı için 16 bin TL’den başlayan kurs ücretleri, bu yıl 20 bin TL’den başlıyor.

KURS FİYATI BİR YILDA YÜKSELDİ

Kadıköy’de görüştüğümüz sürücü kurslarında B sınıfı ehliyet için kurs ücretinin başlangıç fiyatında bir yılda 4 bin TL’lik artış yaşandığı görülüyor. Bu da yüzde 25’lik bir yükselişe karşılık geliyor. Kurs fiyatları sürücü kursuna, verilen eğitimin kapsamına ve bazı ek hizmetlere göre değişebiliyor. Bu nedenle ehliyet almak isteyenlerin kayıt sırasında kurs ücretinin hangi hizmetleri kapsadığını ve sınavların tekrarlanması halinde uygulanacak ek ücretleri öğrenmesi önem taşıyor.

SINAV ÜCRETLERİ DE ARTTI

Kurs eğitimini tamamlayan adayların teorik sınav aşamasını geçmesi gerekiyor. 2025 yılında e-sınav ücreti 900 TL iken, 2026 yılında her sınav oturumu için KDV dahil 1.250 TL alınıyor. Direksiyon sınavı için ise 2025 yılında 1.350 TL ödenirken, bu tutar 2026’da 2 bin TL’ye yükseldi. Böylece ilk sınavlar için ödenen toplam tutar 2025’te 2 bin 250 TL’den 2026’da 3 bin 250 TL’ye çıktı. Teorik sınavın ardından di-

reksiyon sınavına giriliyor. Direksiyon sınavında başarısız olan adayların sonraki haklarında ek direksiyon eğitimi ve sınav ücreti ödemesi gerekiyor. Millî Eğitim Bakanlığı’nın bilgilendirmesine göre ilk direksiyon aşamasında dört sınav hakkı bulunuyor. Bu nedenle adayların kayıt sırasında sınavların tekrarlanması halinde oluşabilecek ek maliyetleri de hesaba katması gerekiyor.

RESMÎ ÖDEMELER DE MALİYETE EKLENİYOR

Ehliyet işlemleri kapsamında harç, değerli kâğıt ve vakıf hizmet bedeli de ödeniyor. B sınıfı ehliyet için 2026 yılında harç 6.754,60 TL, değerli kâğıt bedeli 1.690 TL, vakıf hizmet bedeli ise 425 TL olarak hesaplanıyor. Böylece B sınıfı için resmî ödemelerin toplamı 8 bin 869,60 TL’ye ulaşılıyor. 2025 yılında aynı kalemlerin toplamı 7 bin 438,60 TL idi. Buna göre resmî ödemelerde bir yılda 1.431 TL’lik artış yaşandı. Diğer ehliyet sınıflarında ise resmî ödeme tutarları değişiyor. A, A1, A2, F ve H sınıflarında harç, değerli kâğıt ve vakıf hizmet bedellerinin toplamı 4 bin 354,90 TL olurken, B1, BE, C, C1, C1E, CE, D, D1, D1E, DE, G ve M sınıflarında toplam resmî ödeme 13 bin 386,20 TL oluyor.

TOPLAM MALİYET 32 BİN TL’Yİ AŞIYOR

B sınıfı ehliyet için kurs, ilk sınavlar ve resmî ödemeler birlikte hesaplandığında 2025 yılında temel maliyet 25 bin 688,60 TL seviyesindeydi. 2026 yılında ise Kadıköy’de 20 bin TL’den başlayan kurs ücreti, 1.250 TL e-sınav, 2 bin TL direksiyon sınavı ve 8 bin 869,60 TL’lik resmî ödemelerle toplam maliyet 32 bin 119,60 TL’ye ulaşılıyor. Böylece temel maliyet bir yılda 6 bin 431 TL artıyor. Kurs ücretinin daha yüksek olması veya sınavların tekrarlanması halinde ise toplam maliyet daha da yükseliyor.

Rasimpaşa “Kırtasiye Dayanışması”na çağırıyor

Rasimpaşa Mahalle Muhtarlığı, her yıl olduğu gibi bu yıl da çocukların kırtasiye ürünlerine ulaşabilmesi için “Kırtasiye Dayanışması” kampanyası başlattı

● Seyhan KALKAN VAYİÇ

Yaz tatilinin ardından okullarda ilk ders zili, 14 Eylül’de çalacak. Ama gittikçe ağırlaşan ekonomik tablo, aileleri kara kara düşündürüyor. Tam bu sırada okul ihtiyaçlarını karşılamak için yapılan dayanışma çağrıları, dar gelirli ailelere az da olsa nefes aldırıyor. Kadıköy Rasimpaşa Mahalle Muhtarlığı da her yıl olduğu gibi bu yıl da çocukların eğitim hayatına destek olmak için okul ihtiyaçları için dayanışma kampanyası düzenliyor.

“Kırtasiye Dayanışması” çağrısıyla başlatılan kampanya ile çocukların kalem, defter, boya kalemleri gibi kırtasiye malzemesi ihtiyacının karşılanması amaçlanıyor.

“ÇOCUKLAR YALNIZ KALMASIN”

Kampanyanın 6. yılı olduğunu dile getiren Rasimpaşa Mahalle Muhtarı Sultan Aksu Küçük, “Bu yıl da ihtiyaç sahibi öğrencilerimizin okul ihtiyaçlarını hep birlikte karşılamak için dayanışmaya çağırıyoruz. Mahallemizde



hiçbir çocuk eğitim ihtiyaçları konusunda yalnız kalmamasın. Dayanışma gösterecek komşularımız, dostlarımız aldıkları ürünleri muhtarlığa bırakırsa seviniriz.” dedi.

Dayanışma kampanyasına destek olmak isteyenler, hafta içi 09.00 ile 17.00 saatleri içerisinde muhtarlığa uğrayabilir. Online alışveriş yapmak isteyenler için de muhtarlığın adresi şöyle: Ayrılıkçeşme Sokak No: 136 Kadıköy / Rasimpaşa Mahalle Muhtarlığı.



Barınma gideri arttı, gıdanın payı düştü

Gıda fiyatlarındaki artış dar gelirlinin bütçesini zorlarken, yükselen kira ve konut giderleri gıdaya ayrılan payı düşürdü. DİSK-AR’a göre en düşük gelir grubunda gıda harcamalarının payı iki yılda yüzde 36’dan yüzde 29,2’ye geriledi

● Erhan DEMİRTAŞ

Yüksek enflasyon dar gelirli yurttaşların alım gücünü aşındırmaya devam ediyor. DİSK Araştırma Merkezi’nin (DİSK-AR) 3 Eylül 2026 tarihli Enflasyon Bülteni’ne göre, TÜİK verileri üzerinden yapılan hesaplamada ağustos ayında tüketici fiyatları aylık yüzde 1,84, yıllık yüzde 31,51 arttı. 12 aylık ortalamalara göre enflasyon ise yüzde 31,79 olarak gerçekleşti. Araştırmada, enflasyonun artış hızındaki yavaşlamanın fiyatların düştüğü anlamına gelmediğine dikkat çekildi. DİSK-AR, fiyatların yükselmeye devam ettiğini, yıllık enflasyon oranındaki gerilemenin büyük ölçüde baz etkisiyle bağlantılı olduğunu belirtti. DİSK-AR’ın hesaplamasına göre, asgari ücretin Ağustos 2026’da enflasyon karşısındaki kaybı 6 bin 196 liraya ulaştı.

GIDA FİYATLARI GENEL ENFLASYONU GEÇTİ

Ağustos itibarıyla yıllık en yüksek enflasyon yüzde 53,44 ile eğitim grubunda gerçekleşirken, aylık bazda da en yüksek artış yüzde 8,62 ile eğitimde görüldü. Alkollü içecekler ve tütün grubunda ise aylık artış yüzde 6,89 oldu. Gıda fiyatlarındaki artış ise genel fiyat artışının üzerinde seyretti.

DİSK-AR’ın yer verdiği TÜİK verilerine göre, 2005’ten Ağustos 2026’ya kadar genel fiyatlar 36,6 kat artarken gıda fiyatları 55,3 kat yükseldi.

ENFLASYONUN YÜKÜ DAR GELİRLİNİN ÜZERİNDE

Araştırmada, farklı gelir gruplarının enflasyonu aynı ölçüde hissetmediği vurgulandı. TÜİK’in 2025 yılı gelir dağılımı ve hanehalkı tüketim harcaması verilerine göre, en düşük gelir grubundaki yüzde 20’lik kesim toplam gelirin yalnızca yüzde 6,4’ünü alırken, bu grubun harcamaları içinde gıdanın payı yüzde 29,2 seviyesinde bulunuyor. En yüksek gelir grubundaki yüzde 20’lik kesim ise toplam gelirin yüzde 48’ini elde ederken gıdanın harcamalarındaki payı yüzde 12,4’te kalıyor.

BARINMA GİDERLERİ ETKİLİ OLDU

DİSK-AR’a göre düşük gelir gruplarında gıdaya ayrılan payın azalmasında konut ve kira giderlerindeki artış etkili oldu. En düşük gelir grubunda gıda harcamalarının toplam harcamalar içindeki payı son iki yılda yüzde 36’dan yüzde 29,2’ye geriledi. Buna karşılık konut ve kira harcamalarının bütçe içindeki ağırlığı arttı. Araştırmada gelir grupları arasındaki fark dikkat çekiyor. En düşük yüzde 20’lik gelir grubunda 100 birimlik gelirin 29,2 birimi gıdaya ayrılırken, en yüksek yüzde 20’lik grubun 750 birimlik gelirinin 93 birimi gıda harcamasına gidiyor.

KAYIP İLANI

Vetcode Veteriner Kliniği’nde görev yapan Teknisyen Onur Demir adına, İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından verilmiş olan Çalışma İzin Belgesi kaybolmuştur. Hükümsüzdür.



Bir başka Marmara: Orkinosların peşinde

İstanbul kıyılarında bugün şaşkınlık yaratan orkinoslar, bir zamanlar Marmara'nın sıradan sakinleriydi. Karekin Deveciyan, bir asır önce kaleme aldığı eserinde orkinosların göçlerini, İstanbul kıyılarında balıkçılarla kesişen hikâyesini ve Fenerbahçe ile Suadiye'deki dalyanlarda süren avlarını anlatıyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Marmara'nın yüzü bugün İstanbul'un kıyılarına baktığımızda bildik bir manzarayı gösteriyor. Oysa denizin altında ve kıyılarında bambaşka bir hayatın hüküm sürdüğü zamanlar vardı. Balık sürüleri mevsimlerle birlikte Boğaz'dan geçiyor, dalyanların etrafında toplanıyor, balıkçılar hangi türün hangi kıyıya ne zaman yanaşacağını biliyordu. Denizin ritmi, kıyıda yaşayanların hayatının da ritmiydi. Geçtiğimiz haftalarda Eminönü'nde görüntülenen orkinoslar bu eski dünyanın kısa bir hatırlatıcısı oldu. İstanbul'un kalabalığı içinde, suyun yüzeyine yaklaşan birkaç metre uzunluğundaki bu büyük balıklar şaşkınlık yarattı. Oysa bundan yüzyıl önce orkinos, İstanbul sularının yabancıları değildi. Hatta çok daha eskiye, Roma dönemine kadar uzanan anlatılarda Marmara'nın balıkları arasında önemli bir yere sahipti.

İstanbul Balıkhanesi eski müdürü ve balıkçılık başmüfettişi Karekin Deveciyan tarafından kaleme alınan Türkiye'de Balık ve Balıkçılık kitabı da tam bu eski Marmara'nın izini sürmek için önemli bir kaynak. Türkiye'de balıkçılık konusunda yazılmış en önemli eserlerin başında gelen kitap, Aras Yayınları tarafından 2006'da yayımlandı. Deveciyan'ın yıllar boyunca balıkçılık alanında edindiği bilgi ve gözlemleri bir araya getiren eser, balıkları yalnızca isimleriyle anmıyor; onların ne-relerde bulunduğunu, nasıl hareket ettiğini, nasıl avlandığını ve balıkçılığın İstanbul kıyılarındaki gündelik hayatını ayrıntılarıyla anlatıyor. Kitabın sayfalarında Marmara'nın balıkları tek tek karşımıza çıkarken, onların birbirleriyle ve balıkçılarla kurduğu ilişki de görülüyor. Bu dünyanın en büyük sakinlerinden biri ise tonbalığı, yani orkinos.

Göçmen deniz balıklarının en büyüğü olarak tanımlanan orkinosların bir bölümü her yıl Atlantik Okyanusu'ndan yola çıkıyor; Afrika kıyıları, Suriye ve Anadolu kıyıları boyunca ilerleyerek Karadeniz'e giriyor. Ardından Rumeli ve Avru-



pa kıyıları boyunca yollarına devam ederek ilk geldikleri noktaya dönüyorlar. Deveciyan'ın aktardığı Plinius anlatısı ise bu yolculuğu İstanbul üzerinden tarif ediyor. MS. 79 yılında 37 ciltlik bir doğa tarihi yazar Plinius'a göre tonbalıkları ilkbaharda kalabalık gruplar halinde hareket ediyor; Akdeniz'den gelerek Marmara Denizi'ne veya Karadeniz'e gidiyor. Bu yolculuk sırasında bugün Kadıköy olarak bildiğimiz Khalkedon'un yakınına da balıkların rotasında yer alıyor.

Plinius'un anlatısına göre Boğaziçi'nin Asya kıyılarındaki, Khalkedon yakınlarındaki göz kamaştırıcı beyazlıkta çok yüksek bir kaya bulunuyor. Kayanın parlaklığı tonbalığı sürülerini ürkütüyor ve balıklar korkuyla Khalkedon'un karşı kıyısındaki Byzantion Burnu'na doğru atılıyor. Deveciyan, bu şekilde yollarından ayrılmalarının Byzantion Burnu yakınlarında avlanmalarını kolaylaştırdığını, burada bol miktarda yakalandıklarını aktarıyor. Tonbalıklarının bu bolluğu nedeniyle de buruna Khrysoun Keras, yani "Altın Boynuz" veya "Bolluk Boynuzu" denildiğini yazıyor. Böylece Marmara'nın balıklarından biri, İstanbul'un eski yer adlarından birinin hikâyesinin de içinde karşımıza çıkıyor.

NİSAN AYINDA BAŞLAYAN YOLCULUK

Deveciyan, orkinosların Karadeniz'e doğru çıkışının her yıl 1 Nisan'dan itibaren başladığını ve bu hareketin eylül ayının başına kadar sürdüğünü yazıyor. Daha sonra diğer balıkların peşinden geri dönüyorlar. Tonbalıklarının bir bölümü Akdeniz'e geçerken, bir bölümü de başka göçmen balıklarla birlikte Marmara'da kalıyor. Şiddetli soğuklarda ise derin sulara indiklerinden kışın nadiren avlanıyorlar.



Üreme dönemleri de yine bu yolculuklarla bağlantılı. Deveciyan'a göre tonbalıkları yumurtalarını torikten bir ay önce, mayıs ve haziran aylarında Karadeniz'e bırakıyor. Küçük tonbalıkları ise torik ve palamutlarla aynı zamanlarda Karadeniz'in güneyine iniyor. Deveciyan'ın orkinosların büyüme hızına ilişkin verdiği bilgiler de dikkat çekici. Deveciyan, temmuz ayında yavruların yalnızca 45 gram geldiğini; ağustos ayında 120 grama, ekim ayında ise 900 grama ulaştığını belirtiyor. Marmara ve Çanakkale Boğazı çevresinde "Yazılı Orkinos" denilen bir cins tonbalığından da söz ediyor. Bu balığın boyunun fazla büyümediği-

ni, ancak etinin sarımsak ve solgun renkte olduğunu ve daha yüksek nitelikte, daha lezzetli kabul edildiğini yazıyor. Türkiye sularında bu cins tonbalığının bol miktarda bulunduğunu, ancak avlanmasının çok zor olduğunu aktarıyor.

FENERBAHÇE VE SUADİYE'DEKİ DALYANLAR

Deveciyan'ın İstanbul çevresindeki tonbalığı avcılığına ilişkin verdiği bilgiler, bugün bildiğimiz kıyıların geçmişteki kullanımına dair ayrıntılar da taşıyor. Kitaba göre İstanbul'a gelen tonbalıklarının büyük bölümü Asya kıyılarındaki, Tuzburnu, Salistra yani Suadiye ve Fenerbahçe'de bulunan dalyanlarda avlanıyor. Ancak tonbalığı zaman zaman Marmara Denizi'nde olta ile de yakalanıyor. Deveciyan, İstanbul dolaylarında yakalanan tonbalıklarının büyük bölümünün uzunluğunun yaklaşık bir buçuk metre, ağırlığının ise 300 kilo kadar olduğunu yazıyor. Bazen boyları 2 metre 75 santimetre, ağırlıkları 450 kilo olan balıkların da yakalandığını belirtiyor. Uzun boylu tonların erkek balıklar olduğunu, dişilerin ise her zaman daha küçük olduğunu aktarıyor. Bugün İstanbul kıyılarındaki birkaç metre uzunluğunda bir orkinos görmek şaşırtıcı olabilir. Deveciyan'ın sayfalarında ise İstanbul dolaylarında yakalanan yüzlerce kiloluk tonbalıkları, balıkçılığın anlatılan düzeninin bir parçası olarak yer alıyor.

TONBALIĞININ PEŞİNDEKİ BALIKLAR

Deveciyan'ın anlattığı Marmara'da tonbalığı başka balıklarla birlikte anılıyor. Tonbalığının her zaman dalyanlara giren veya ağa takılan uskumru, torik ve diğer balık sürülerinin üstüne saldırma huyu olduğu belirtiliyor. Saldırdıktan sonra balıkları dağıtıyor, dalyanları ve ağları yırtıyor ve başka zararlara da neden oluyor. Bu nedenle balıkçıların yunustan daha çok tonbalığından korktuğu yazılıyor.

Tonbalığının sevdiği yiyecekler arasında ise sardalya, torik, lüfer ve diğer göçmen balıklar sayılıyor. Deveciyan, tonbalığının bu balıkları kovaladığını ve yakaladığında "açgözlüler gibi" saldırıp yediğini belirtiyor.

Tonbalığının Marmara'daki hikâyesi avlanmasıyla da bitmiyor. Deveciyan, büyük boydaki tonbalıklarının büyük bölümünün tuzlandığını, küçük boydakilerin ise bir kısmının etinin daima taze olarak yenildiğini yazıyor. Deveciyan'ın anlatımına göre tuzlu tonbalığının büyük kısmı İtalya'ya gönderiliyor, geri kalanı ise Türkiye'de tüketiliyor. Tonbalığı avının yıllık verimi de değişken. Deveciyan, İstanbul Balıkhanesi'nde bu balığın satışının 500 bin kiloya ulaştığı yıllar olduğunu yazıyor.

Bugün av sezonunun başlamasıyla birlikte İstanbul'un kıyılarında yeniden balıkların peşine düşülürken, Deveciyan'ın bir asırdan fazla zaman önce kayda geçirdiği bu ayrıntılar başka bir Marmara'yı gösteriyor. O Marmara'da tonbalıkları yalnızca denizin içinde görülen büyük balıklar değildi. Karadeniz'e uzanan göç yolları vardı; Kadıköy yakınlarında yön değiştiren sürüleri, Fenerbahçe ve Suadiye'deki dalyanları, Arnavutköy Akıntısı'ndaki zıpkınları, oltaları, kayıkları ve balığın peşinden giden balıkçıları vardı. Ve Marmara'nın balıkları arasında, bütün bu hikâyenin merkezinde, Deveciyan'ın "göçmen deniz balıklarının en büyüğü" olarak anlattığı orkinos duruyordu.



Şehir Hatları kış tarifesine geçti

Şehir Hatları'nın kış tarifi 7 Eylül itibarıyla başladı. Kadıköy-Karaköy-Beşiktaş hattında ise cumayı cumartesiye bağlayan ve cumartesiye pazara bağlayan gecelerde yapılan seferler kış boyunca devam edecek

Şirket-i Hayriye'den bu yana 175 yıldır İstanbul'da deniz ulaşımı hizmeti veren Şehir Hatları, 7 Eylül Pazartesi gününden itibaren kış tarifesine geçti. Toplam 32 hatta hizmet vererek yılda yaklaşık 40 milyon yolcu taşıyan Şehir Hatları, kış tarifi boyunca da yolcularına kesintisiz ulaşım imkânı sunmaya devam edecek. 27 Haziran 2027'ye kadar sürecek kış döneminde günde ortalama 826 sefer yapılacak.

Ring hattında her gün gece seferleri sürecek. Kadıköy-Karaköy-Beşiktaş hattında ise cumayı cumartesiye bağlayan ve cumartesiye pazara bağlayan gecelerde yapılan seferler kış boyunca devam edecek. İstanbul'un eşsiz güzelliklerini Şehir Hatları vapurlarıyla görme fırsatı sunan Boğaz Turları da kış döneminde hizmette olacak. Uzun Boğaz Turu ve Kısa Boğaz Turu olarak düzenlenen her iki tur da günde birer kez yapılacak.

GECE SEFERLERİ SÜRECEK

Şehir Hatları'nın gece seferleri kış döneminde de devam edecek. Bostancı-Adalar

DENİZ TAKSİLER 7/24 ÇALIŞACAK

Tarifeli seferlerin yanı sıra Deniz Taksiler de 7 gün 24 saat İstanbulluların hizmetinde olmayı sürdürecektir. Kış tarifi kitapçığına Şehir Hatları'nın tüm iskelelerinin yanı sıra internet sitesi, mobil uygulaması ve sosyal medya hesapları ile Alo 153 Çözüm Merkezi aracılığıyla ulaşılabilir.

www.podyart.com

PodyArt®

Ayak Bakımı

Her adımınızda yanınızdayız.

Çatlak topuk Nasır

Kalınlaşmış tırnak bakımı

Ücretsiz danışın 0 532 717 0378

Bağdat Caddesi No: 40/3 Kızıltoprak, İstanbul
Kızıltoprak ziraat bankası yanından girişli, asansörlü 3. Kat

POZİTİF DUYU

İŞİTME SAĞLIĞI EKİPMANLARI
CİHAZ PİLLERİ
KULAK TIKACI

GÜRÜLTÜ ENGELLEYİCİ KULAK KORUMA EKİPMANLARI
KULLANILAN MEVCUT CİHAZLARIN TÜM MARKA MODEL
TEKNİK SERVİS HİZMETİ

0 216 345 00 25
0530 029 06 01

www.pozitifduyu.com.tr

Feneryolu Mah. Rüzgargülü Çıkma Sok. İhlamur Apt. A blok 1-3 D:2 Kadıköy/İstanbul
(Oyuncak Mağazası Üstü- BP Benzin İstasyonu Karşısı)

KASEV VAKFI DİNLENMEEVİ HUZUREVİ
ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ

Alzheimer, parkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatilde giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenle ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebalı Caddesi No: 1 Aydıntepe - Tuzla /İSTANBUL



EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 382

alıntılara yer verdiğimiz “Edebiyat Hayatından Hatırlamalar” köşesi bu hafta Edith Hamilton ile devam ediyor

Hazırlayan: Leyla ALP

EDITH HAMILTON (12 AĞUSTOS 1867– 31 MAYIS 1963)

1867'de Dresden'de, Amerikalı bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Çocukluğunun önemli bir bölümünü Amerika Birleşik Devletleri'nde geçiren Hamilton, küçük yaşlardan itibaren Antik Yunan ve Roma kültürüne ilgi duydu. Bryn Mawr College'da klasik filoloji eğitimi aldı ve 1894'te mezun oldu. Ardından Almanya'da Leipzig ve

Münih üniversitelerinde klasik filoloji üzerine çalışmalar yaptı. Ancak dönemin kadınlara yönelik akademik sınırlamaları nedeniyle doktora eğitimini tamamlayamadı. 1896'da Baltimore'daki Bryn Mawr School for Girls'ün ilk müdürü oldu ve uzun yıllar burada öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. 1922'de eğitimcilikten emekli olduktan sonra



çalışmalarını yazarlık üzerine yoğunlaştırdı. 1930'da yayımlanan The Greek Way adlı eseriyle Antik Yunan düşüncesini, edebiyatını ve insan anlayışını modern okuyucuya aktardı. Ardından 1932'de The Roman Way'ı yayımladı. Ancak Hamilton'ı dünya çapında tanınır hâle getiren eseri, 1942'de yayımlanan Mythology (Mitologya) oldu. Yunan ve Roma mitolojisindeki

tanrıları, kahramanları ve efsaneleri klasik kaynaklara dayanarak sade ve edebi bir dille anlatan bu eser, mitolojinin geniş okuyucu kitlelerine ulaşmasında önemli bir rol oynadı. Yaşamının son yıllarında da yazmayı sürdüren Hamilton, 1963'te Washington D.C.'de 95 yaşında öldü. Hamilton'un Varlık Yayınları tarafından yayımlanan, çevirisini Ülkü Tamer'in yaptığı “Mitologya” isimli kitabından kısa bölümler paylaşıyoruz.

MİTOLOGYA

Bazı kişilere göre, Yunan ve Roma mitologyası, bize insan soyunun yüzyıllar önce neler düşündüğü, neler duymuş olduğunu gösterir. Böylece, doğayla ilişkilerini son derece azaltan uygar insandan çıkarak doğayla kucak kucağa yaşayan insana varabiliriz. Mitologya, ilgilenişimizin asıl sebebi de budur belki: Dünya gençtir; insanlar doğanın ortasında, toprağa bağlıdır; günlerini ağaçların, denizlerin, tepelerin, çiçeklerin arasında geçirirler. Gerçekle gerçek dışı pek ayrılmamıştır daha; korularda dolaşan delikanlılar, ağaçlar arasında ansızın bir nymphe'ye rastlarlar, duru bir kaynağa eğilen genç kızlar sularda bir naiad'ın yüzünü görürler.

(...)

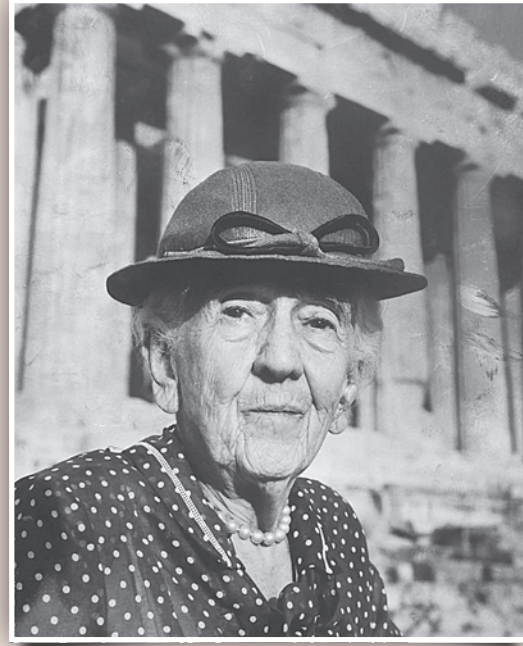
Yunanlılardan günümüze gelen en eski belge, Homeros'un İliadası'dır. Buna dayanarak Yunan mitologyasının İsa'dan bin yıl kadar önce Homeros'la başladığını söyleyebiliriz. Homeros'un belli başlı özelliklerinden biri, sağlam, akıcı, zengin bir dil kullanmasıdır. Bu, kendinden önce gelmiş olan Yunanlıların, düşüncelerini rahatça anlatabilmek için oturmuş bir dil varlıkları olduklarını gösterir: Büyük bir uygarlık belirtisi.

Yunanlılarla birlikte, insanoğlu evrenin en önemli varlığı oluvermiştir. Daha önce insanoğluna pek aldırın yoktu. Yunan'ın yarattığı tanrılar bile insan biçimindedir. Mısırlı, hayal gücünün neler yaratabileceğini göstermek istemişcesine, tanrısını kedi başlı bir kadın olarak düşünmüş, taşlardan dev gibi yaratıklar çıkarmıştı ortaya. Sözeleş, cansız, kocaman bir sfenkse tapmıştı. Mezopotamyalının tanrılarınun da insanla ilgisi yoktu: Kuş başlı adamlar, boğa başlı aslanlar. Bir başka deyişle, yaratıcının yalnız kendi kafasında bulunan gerçekdışı varlıklar.

Eski Yunan'dan önce insanlar o tanrılara taparlardı işte. Aradaki büyük değişikliği anlamak için bir Zeus'un, bir Apollon'un heykelini göz önüne getirmek yeter. İnsan biçimindeki ölümsüzler, aslında dünyaya akılcı bir düzen getiriyorlardı.

Saint Paul, görünmeyi anılabilmek için görüne başırmak gerektiğini söylemişti. Günümüze kalan Yunan eserlerinde, bu düşüncenin somut örneklerini bulabiliriz. Yunan, Apollon'un heykelini yapmak isteyince, gözlerini spor oyunlarına katılan atletlere çevirmiş, şiirini kurarken doğrudan doğruya insanla, onun yaşamasıyla ilgili görüntüler bulmuştu.

Tanrılar, insana benzeyince gökyüzü de eve benzer tabii. Yunanlılar, Olympus'daki ölümsüzlerin neler yiyip neler içtiklerini, nasıl eğlendiklerini bilirlerdi. Korkmasına korkarlardı onlardan; ama Mera, kocası Zeus'u başkasıyla sevişirken suç üstünde bir yakala-



sın, gülmekten katırlırlardı. Tanrılarla insanlar arasında bir içtenlik sürüp giderdi.

Yunan mitologyasının yarattığı “mucize” budur: insancıl bir dünya; her şeyi bilen, her şeyin üstündeki o Bilinmeyen Varlık'ın saldırgan bunalıcı korkunun silinişi... (Syf 7-8)

Yunan mitologyası daha çok tanrılarla, tanrıçalarla ilgili öykülerden meydana gelmiştir: ama Yunanlıların Kutsal Kitap'ı olarak okunmamalıdır. Çağdaş mitologya anlayışına göre, gerçek bir mythos'un dinle doğrudan doğruya hiç ilgisi olamaz, asıl ilgisi doğayla kurulmuştur. İnsanların, hayvanların, ağaçların, çiçeklerin, güneşin, ayın, yıldızların, fırtınaların, depremlerin nasıl olduğunu anlatır o öyküler. (Syf 9)

EROS İLE PSYKHE

Bu öykü, İ.S. ikinci yüzyılda yaşamış olan Latin yazar Apuleius tarafından anlatılmıştır. Bu yüzden, Aphrodite'nin adı Venüs, Eros'un adı da Cupido olarak geçmektedir.

Çok eskiden, bir kralla üç kızı vardı. Kızların hepsi güzeldi, güzeldi ya, en küçükleri Psykhe'nin eşi benzeri yeryüzünde yoktu. Bazıları tanrıçaların, hatta Aphrodite'nin bile onun yanında sönük kaldığını söylerlerdi. Psykhe'nin adı ölümlüler arasında olduğu kadar, ölümsüzler arasında da yayılmıştı. Dünyanın her tarafından onu görmek, ona sunular sunmak için insanlar gidiyordu kralın sarayına. Bu, en çok Aphrodite'yi kızdıyordu. Tapınakları boşalmış, kentleri ıssızlaşmış, bir zamanlar ateşlerin yandığı yerleri soğuk küller kaplamıştı. Halk, yüz çevirmişti tanrıçadan.

Aphrodite, Psykhe'yi cezalandırmak için bir yol düşündü; oğlu Eros'u çağırdı yanına. “Gü-

cünü kullan,” dedi; “ünlü oklarından birini Psykhe'nin yüreğine sapla. Dünyanın en iğrenç, en çirkin yaratığına tutulsun.”

Bunları söylerken bir şeyi unutmuştu Aşk tanrısı: Oğlunun da Psykhe'ye tutulabileceğini. Eros, güzel kızın yüzüne bakar bakmaz, ancak kendi oklarının yaratabileceği bir ateşin yüreğini sardığını duydu. Bir şey demedi annesine, sevgisini anlatmadı; Aphrodite, dileğinin yerine getirildiğini sanarak, rahatladı.

Bir süre geçti; Psykhe kimseye tutulmuyordu. Değil iğrenç bir yaratık, çirkince bir insanoğluna bile gönlünü kaptırmıyordu. Ablalarının ikisi de evlendi. Psykhe'yi kimse istemedi; herkes onun güzelliğinin eşsiz olduğunu söylüyor, ama evlenmeye gelince bir başkasıyla evleniyordu. Psykhe'nin annesiyle babası, sonunda Apollon'un tapınağına gidip bakıcıdan bilgi aldılar. Korkunç şeyler söyledi Apollon; Eros, gidip derdini tanrıya anlatmıştı. Psykhe'ye kara elbiseler giydirilmesini, kayalık bir tepeye tek başına bırakmasını, kanatlı, çirkin bir yılanın gelerek onu kendisine karı olarak alacağını bildirdi.

Bütün saray, yaslara büründü, ama tanrıların sözünden çıkılır mıydı hiç? Kara elbiseler giydirdiler Psykhe'ye, onu tepeye göturdüler. Güzel kız, cesaretini yitirmemişti. “Daha önce ağlasaydınız,” dedi. “Bu kadar güzel olmama ağlasaydınız. Biliyordum, ölümsüzler güzelliğimi nasıl olsa çekemeyecekti. Hadi, gidin artık; sonumun geldiğine seviniyorum.” Annesiyle babası üzüntüyle saraya döndüler, günlerini ağlayıp sızlamakla geçirdiler.

Karanlık tepede otururken tatlı bir rüzgâr başladı. Zephyros'du bu. Ağlayan, titreyen Psykhe'yi havaya kaldırdı. İnce soluğuyla çiçeklerin, çimenlerin kapladığı bir çayıra taşıdı onu. O kadar sessiz, o kadar sevimli, rahat bir yerdi ki çayır, Psykhe'yi uyku bastırdı.

Uyandığı zaman bir sarayın yanında buldu kendini. Altın sütunlarla, gümüş duvarlarla yapılmış bir saraydı; Psykhe, tam eşikten girerken bir ses duydu: “Korkma, gir, burası senin sarayındır.” İçeri girdi Psykhe, yıkandı, temizlendi; çeşit çeşit yemeğin, çiçeğin süslediği masaya oturdu. “Biz, senin uşaklarız,” dedi ses, “ne istersen yapacağız.”

Yemek yerken, akşama kocasının da kendisiyle birlikte olacağını biliyordu Psykhe. Öyle oldu. Yatağına çekilince birinin gelip yanına uzandığını, kulağına tatlı tatlı fısıldadığını duydu. Kocasını görmedi, ama korkunç, çirkin bir canavar olmadığı besbelliydi onun.

Günler böylece geçiyordu. Gündüzleri tek başına oturan, kocasını hiç görmeden yaşayan Psykhe, mutluluk içindeydi. Bir gece kocası, “Kardeşlerin, senin bırakıldığın tepeye tımanıyor-

lar,” dedi. “Onları görmemelisin. Onlarla konuşmamalısın. Yoksa başımıza büyük bir kötülük gelir. Ayrılmak zorunda kalırız.” Psykhe, kardeşlerini görmeyeceğine dair söz verdi kocasına. Ama ertesi gününü de ağlamakla geçirdi.

Akşam oldu, kocası yine geldi. Karısının üzgün olduğunu anlamıştı. “Peki,” dedi, “kardeşlerini buraya göndereceğim, ama onların dediklerini yapma.”

Ertesi sabah Zephyros, Psykhe'in kardeşlerini saraya getirdi. Üç kardeş, sevinç içinde kucaklaşıp mutluluk yaşları döktüler. Ablalarının büyük bir şölen verdi Psykhe, eşsiz ezgiler dinletti. Onun zenginliğini gören iki kardeşin yüreklerini bir ateş, bir kıskançlık kapladı. Kocasının kim olduğunu sordular ona. “Yakışıklı bir delikanlı,” dedi Psykhe. “Şimdi avda.” Sonra, ablalarının avuçlarını, altınla, değerli taşlarla doldurarak Zephyros'u çağırdı, onları yine tepeye götürmesini söyledi.

O gece kocasına yine yalvardı Psykhe; kardeşlerini görmek istediğini söyledi. “Onların söyleyeceği şeyi yapmamaya söz verersen görürsün,” dedi kocası. Psykhe, söz verdi.

Böylece, üç kardeş zaman zaman buluştular. Kötü yürekli ablalar, Psykhe'ye, kocasının kanatlı bir yılan olduğunu, bir gün kendisini yiyeceğini söylediler. Bir kuşku kapladı Psykhe'nin içini. Kocası, çirkin birine benzemiyordu, benzemiyordu ya, neden karısının kendisini görmesine izin vermiyordu? Gündüzleri neden kaçırıyordu kendinden? Bu işin içinde bir şey vardı mutlaka. Karar verdi: Kocasını görecek.

Ablaları, ona akıl verdiler. “Geceleyin yatağının yanına bir lambayla bir bıçak sakla-sın,” dediler. “Önce lambayı yakarsın, sonra da ışıktan yararlanarak bıçağı kocanın yüreğine saplarsın. Sakın çekineyim deme. Biz buralarda olacağız. Birlikte kaçacağız.”

Akşama kadar Psykhe düşündü durdu. Sonunda, öldürmeden önce kocasının yüzünü görmeye karar verdi.

Geceleyin kocası uyuyunca usulca kalktı. Sakladığı lambayı yakarak yatağın üstüne tuttu. Karşısında, yeryüzünün en yakışıklı delikanlısı duruyordu; böylesi, belki göklerde, ölümsüzler arasında bile bulunamazdı. Eli titredi Psykhe'nin; kocasını öldüremeyecekti. O anda lambadan sıçrayan bir damla yağ, delikanlının omuzuna düştü. Delikanlı, hemen fırladı yataktan; tek kelime bile söylemeden kaçıp gitti.

Psykhe de, kocasının arkasından dışarıya fırladı. Bir ses geldi kulağına: “Güvenin olmadı ki yerde, Aşk yaşayamaz!”

“Aşk tanrısı!” diye düşündü Psykhe. “Demek benim kocam. Aşk tanrısı Eros'un ta kendisiymiş! Ne yaptım ben?” (Syf 66-69)

12 Eylül'ün gölgesinde fotoğraf

● Leyla ALP

Bir ülkenin siyasal hafızası yalnızca belgelerde, gazete küpürlerinde ya da resmi tarihin satır aralarında saklı değildir. Bazen bir fotoğraf karesinde, bir bakışın yönünde veya tam aksine kadraja virmesine izin verilmeyen bir boşlukta kendini açık eder. Arzu Aybat'ın “Fotoğrafın Sırtındaki Kambur 12 Eylül” adlı kitabı, Türkiye'nin yakın tarihindeki en büyük kırılmalardan biri olan 12 Eylül 1980 askeri darbesine bu kez fotoğrafın merceğinden bakıyor.

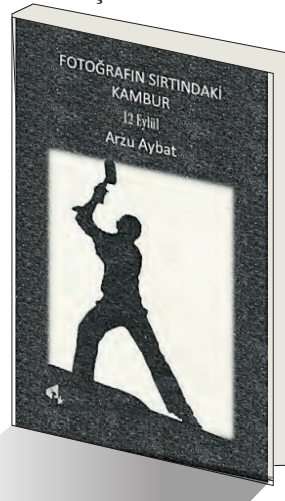
Şubat 2025'te Papirüs Yayınları tarafından yayımlanan kitap, Aybat'ın Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde tamamladığı “Türkiye’de 1960 Sonrası Siyasal Dönüşümlerin Fotoğraf İklimi Üzerindeki Yansımaları” başlıklı yüksek lisans tezinden hareketle hazırlanmış. Çalışma, Türkiye’de fotoğrafın serüvenini Cumhuriyet’in kuruluşundan başlayarak 27 Mayıs 1960 askeri darbesi, 12 Mart 1971 muhtırası ve 12 Eylül 1980 darbesine uzanan siyasal ve toplumsal dönüşümler eşliğinde izliyor.

Fotoğrafın yalnızca gördüğünü kay-



deden bir araç olmadığından hareket eden Aybat, çalışmasında önce fotoğrafın ne olduğuna ve nasıl bir gerçeklik kurduğuna bakmış. Fotoğrafın keşfi ve fotoğrafik görüntünün işlevinden fotoğraf-gerçeklik ilişkisine, belgesel fotoğraftan sosyal belgesel fotoğrafa uzanan ilk bölümün ardından Türkiye'nin fotoğraf tarihi siyasal değişimlerle birlikte ele alınıyor.

Aybat'ın çalışmasında 27 Mayıs 1960'tan 12 Mart 1971'e, oradan 12 Eylül 1980'e uzanan dönemler yalnızca siyasi tarihin başlıkları olarak kalmıyor. Her kırılmanın fotoğrafçıların bakışını, üretim biçimlerini ve içinde yaşadıkları görsel iklimi nasıl değiştirdiği araştırılıyor. Özellikle 12 Eylül sonrasında Türkiye'nin siyasal ve ekonomik hayatında meydana gelen değişimlerin yanı sıra kültürel ortamda yaşanan dönüşüm ve bunların fotoğrafa yansımaları kitabın merkezinde yer alıyor.



TANIKLARIN SESİNDEN KADRAJ ARDI

Çalışmanın belki de en güçlü taraflarından biri tarihin nesnesi olan insanları ve dönemin belgelerini bizzat konuşturması. Kitabın ekler bölümünde yer alan 18 ayrı röportaj, çalışmayı kuru bir dönem analizinden çıkarıp yaşayan bir oral history (sözlü tarih) belgesine dönüştürüyor.

Aclan Uraz, Çerkes Karadağ, Gülnur Sözen, Gültekin Çizgen, Haluk Çobanoğlu, Hilmi Etikan, İbrahim Akyürek, Kadir Can, Kamil Fırat, Kemal Cengizkan, Mehmet Bayhan, Mehmet Kaçmaz, Merih Akoğlu, cesaret adımı-rını ve çekiniklikleri görünür kılıyor.

Fotoğrafın Sırtındaki Kambur 12 Eylül, adındaki “kambur” imgesiyle de geçmişin bugüne taşıdığı ağırlığa işaret ediyor. Aybat'ın çalışması, 12 Eylül'ü yalnızca geçmişte kalmış bir tarihsel olay olarak değil, Türkiye'nin fotoğraf hafızasında iz bırakan ve sonraki kuşakların bakışını da biçimlendiren bir kırılma olarak ele alıyor.

“Fotoğrafın Sırtındaki Kambur 12 Eylül”, darbenin Türkiye’de fotoğraf üzerindeki izlerini tarihsel araştırmalar ve döneme tanıklık eden fotoğrafçıların anlatıları üzerinden ele alıyor





Karikatür Evi'nde sezonun son sergisi

Karikatür Evi'nin üç dönemlik yaz atölyelerinde öğrenciler tarafından hazırlanan çalışmalar, "Ustanın Bilgisi Çırağın Çizgisi" sergisinde bir araya geldi

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi Karikatür Evi'nde sezonun son sergisi, yaz boyunca düzenlenen atölyelere katılan öğrencilerin çalışmalarından oluşuyor. Karikatür, çizgi roman, illüstrasyon ve origami gibi farklı alanlarda gerçekleşen üç dönemlik yaz atölyelerinde öğrenciler, yaz boyunca düşünmeye, üretmeye ve kendi çizgilerini geliştirmeye devam etti. Bu çalışmalardan seçilen 160 eser, 7 Eylül'de açılan "Ustanın Bilgisi Çırağın

Çizgisi" sergisinde sanatseverlerle buluştu. Dönem boyunca atölyelerde üretilen çalışmalardan oluşturulan özel bir seçki ise ilerleyen süreçte Kadıköy Çizgi Festivali kapsamında sergilenecek.

HER ÖĞRENCİDEN BİR ÇALIŞMA

Yaz atölyelerinin üç dönemine toplam 457 öğrenci katıldı. Öğrencilerin önemli bir bölümünün birden fazla dönemde atölyelere devam etmesi nedeniyle sergide her öğrencinin bir çalışmasına yer verildi. Üç dönem boyunca üretilen çalışmalardan seçilen 160 eser, 18 Eylül'e kadar Karikatür Evi'nde gezilebilir. Sergide karikatür ve çizgi romanın yanı sıra illüstrasyon ve origami çalışmalarından örnekler de yer alıyor. Yaz atölyelerini Muammer Olcay, Ayşe Işın, Sibel Bozkurt, Nuhsal Işın, Anıl Gürak, Cihan Kılıç, Cem Güventürk, Hikmet Yamansavaşçılar, Coşkun Göle, Canan Barış, Yusuf Türkmen, Eda Oral, Behiç Pek, Semra Can Morgök ve Erhan Candan gibi deneyimli isimler yürüttü.

Tiyatro Laboratuvarı yeni sezonu Kadıköy'de açıyor

● Simge KANSU

Tiyatro Laboratuvarı, yeni sezonda seyirciyle Kadıköy'de buluşmaya hazırlanıyor. Tiyatro Laboratuvarı ile Tayfa'nın ortak projesi olan "Kapılar" serisi,

monodramdan clown'a, performans sanatından koreografik performansa uzanan dört ayrı çalışmaya yer alıyor. Seyirciler kapılar arasında kendi rotalarını belirlerken, 60 dakikalık programın sonunda dört performansın tamamını izliyor. Performansların arasında ayrıca bir görsel sanat seçkisi de yer alıyor. Gösteri ayakta ve numarasız seyir düzeniyle gerçekleştirilecek. Programda yer alan "Kıyı Sıfır", Şebnem Dönmez'in yaratımını, tasarımını ve performansını üstlendiği bir performans sanatı çalışması. "Prusya Mavis'i" ise Baver Karahancı'nın yazdığı, Esra Kızıdoğan'ın yönettiği ve Caner Coşkun'un sahnelediği bir monodram. "TOMKO – Tesadüfi Olayların Mutlak Kaçınılmazlığının Olasılığı", Güray Dinçol, Yaren Şenşoy ve Ece Zeynep Taşkın'dan oluşan yaratıcı ekibin hazırladığı bir clown performansı. The Clown Jam yapımı olan çalışmada Yaren Şenşoy performansıyla yer alıyor. "Ya Da" başlıklı koreografik performansın yapımını ise Flamenko-

lektif üstleniyor; performansta Beyza Gümüş ve Birsu Şallı yer alıyor. Dört çalışma, serinin ilk edisyonuna adını veren "ihtimal" kavramı etrafında bir araya geliyor.

SEYİRCİ KENDİ GÜZERGÂHINI OLUŞTURACAK

Projenin temelinde, seyircinin tek bir sahnenin karşısında sabit kalması yerine mekân içerisinde hareket etmesi bulunuyor. Dört kapı arasında dolaşan izleyiciler, performansları hangi sırayla izleyeceklerine kendileri karar veriyor. Böylece her seyircinin deneyimi aynı dört çalışmayı kapsasa da izlediği güzergâh farklılaşabiliyor. Tiyatro Laboratuvarı'nın yeni sezon açılışı niteliğindeki proje, aynı zamanda Tayfa İstanbul'un atölye ve deneyim mekânının sahne sanatlarına açılışını da gerçekleştiriyor. Projenin yaratıcıları Serhan Alben ve Berna Adıgüzel Alben olurken, küratörlüğünü Burcu Çığır ve Cenk Çığır üstleniyor.

Büyükada'nın "Geçmiş Zaman Kargaları"



Çizer Kemal Gökhan Gürses'in "Geçmiş Zaman Kargaları" adlı foto-illüstrasyon sergisi, Büyükada'daki Taş Mektep ve Büyükada Vapur İşkesesi'nde sanatseverlerle buluştu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ve Adalar Belediyesi ortaklığıyla düzenlenen sergi, 31 Ocak 2027 tarihine kadar ziyaret edilebilecek. Gürses, eski İstanbul ve Adalar'ın gündelik yaşamını kargaların tanıklığı üzerinden ele aldığı sergisinde, kentin sosyal ve

Kemal Gökhan Gürses'in "Geçmiş Zaman Kargaları" adlı sergisi Büyükada'da meraklılarını bekliyor

kültürel dönüşümüne sıra dışı bir perspektif sunuyor. Uzun ömürleri ve kent yaşamındaki görünürlükleriyle İstanbul'un kadim tanıkları sayılan kargalar, sanatçının çizgileriyle fotoğrafların başrolüne yerleşiyor. Osmanlı'nın son dönemin-Büyükada'nın 20. yüzyılın ortalarına uzanan arşiv fotoğraflarını çizimleriyle yeniden kurgulayan sanatçı; 1930'ların Pera eğlence hayatından Dolapdere'nin tamircilerine, Adalar'ın şık sakinlerinden Kadıköy sahiplerine kadar pek çok zamansız mekânı ve hikâyeyi "kargaların gözünden" aktarıyor.



"Cumhuriyetin Kamera Arkası" Pera'da

Pera Müzesi, 1920-1950 yıllarının yayınlanmamış ve göz ardı edilmiş basın fotoğraflarını "Cumhuriyetin Kamera Arkası" sergisine 29 Eylül'de sanatseverlerle buluşturuyor. Küratörlüğünü İdil Çetin ve Ahmet Ersoy'un üstlendiği sergi, 28 Mart 2027 tarihine kadar ziyaret edilebilecek. Suna ve İnan Kırac Vakfı Fotoğraf Koleksiyonu Basın Fotoğrafları Arşivi'ndeki 90 bini aşkın kare arasından derlenen seçki; yayınlanmamış, kusurlu ya da ideolojik / estetik beklentilerin dışında kaldığı için göz ardı edilmiş fotoğrafları görüntür kılıyor. Başta Cumhuriyet gazetesi foto muhabirleri Selahattin Giz ve Namık Görğüç olmak üzere dönemin basın fotoğrafçılarının imzasını taşıyan kareler; yoksullar, mahkûmlar ve sokaktaki insanlar gibi dönemin ezilen veya dışlanan öznelerini merkeze alıyor.

Pera Müzesi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nün 20. kuruluş yıl dönümü kapsamında, Erken Cumhuriyet dönemi İstanbul'unun gündelik yaşamına ve foto muhabirliğinin görünmeyen yüzüne odaklanan "Cumhuriyetin Kamera Arkası" sergisini 29 Eylül'de sanatseverlerle buluşturuyor. Küratörlüğünü İdil Çetin ve Ahmet Ersoy'un üstlendiği sergi, 28 Mart 2027 tarihine kadar ziyaret edilebilecek. Suna ve İnan Kırac Vakfı Fotoğraf Koleksiyonu Basın Fotoğrafları Arşivi'ndeki 90 bini aşkın kare arasından derlenen seçki; yayınlanmamış, kusurlu ya da ideolojik / estetik beklentilerin dışında kaldığı için göz ardı edilmiş fotoğrafları görüntür kılıyor. Başta Cumhuriyet gazetesi foto muhabirleri Selahattin Giz ve Namık Görğüç olmak üzere dönemin basın fotoğrafçılarının imzasını taşıyan kareler; yoksullar, mahkûmlar ve sokaktaki insanlar gibi dönemin ezilen veya dışlanan öznelerini merkeze alıyor.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP



Sığınağım ve Fırtınam

"Ben onun yasını belki de annesinin ve-fatına kederlenen bir evlattan daha çok en büyüleyici konusunu kaybetmiş bir yazar olarak tutuyorum. Annem, gangsterim, bu sayfalarda yaşayacak. O benim sığınağım ve fırtınamdı." Arundhati Roy on sekiz yaşında evden kaçıp o günden beri uzak durduğu annesinin ölüm haberini aldığı anda derinden sarsılır. Acısının etkisiyle bu sıradışı kadını ve ikisinin zorlu ilişkisini anlatan çarpıcı anı kitabını kaleme alır. Zira kendisinin dünyaya tanınan bir yazar ve gözü pek bir aktivist olmasının ardında vizyoner bir eğitimci olan annesinin hikâyesi, ona öğrettikleri ve hiç kuşkusuz ona yaşattıkları vardır... (Tanıtım Bülteninden) Yapı Kredi Yayınları / 288 sf / Eylül 2026

Dikkat çeken yeniler:

- Velhasılkelâm / Ayşegül Aldinç / Üçüncü Göz-İnkılâp Kitabevi
- Hâlâ Birinin Özü Dilemesini Bekliyorum / Murat Çelik / YKY
- El Feneri / Susan Choi / İthaki Yayınları

ALBÜM



Hilal Kaya / Sümbül

Danimarkalı Türk vokalist, söz yazarı ve besteci Hilal Kaya, ilk albümü Sümbül'ü 28 Ağustos'ta CPL Music / Nordic Notes etiketiyle dinleyicilerle buluşturdu. Türk halk müziğinden beslenen albüm; rock, caz ve psikedelik öğeleri bir araya getirirken, geleneksel Anadolu tınılarını modern ve özgür bir müzikal anlayışla yeniden yorumluyor. Hilal Kaya, daha önce yayınladığı "Perrışan", "Sultan" ve "Harabe" adlı teklileriyle Avrupa'daki yeni nesil Anadolu psikedelik sahnesinin dikkat çeken isimlerinden biri hâline geldi. Mikrotonal melodiler, akustik enstrümanlar, doğaçlamaya açık yapılar ve güçlü vokallerin öne çıktığı "Sümbül", hem köklü hem de modern bir sound taşıyor.

Ruhu doyuran yeniler:

- Güzelliğin On Para Etmez / Merve Deniz & Can Oflaz
- Under The Sun / Resa Saffa Park & Sivert Hoyem
- Şino Nino / Mehmet Atlı & Tigris Symphony Orchestra

DİZİ

Yüzyıllık Yalnızlık – 2. Kısım



Gabriel García Márquez'in kült romanına sadık kalarak çekilen Yüzyıllık Yalnızlık'ın 2. Kısım Netflix'te yayınlandı. Toplam 16 bölümlük projenin 8 bölümden oluşan bu 2. ve son kısmı, Macondo'nun ve Buendía ailesinin sonraki nesillerinin hikâyesini tamamlıyor. Çekimleri tamamen Kolombiya'da gerçekleştirilen ve oyuncu kadrosunda yerel Kolombiya halkının rol aldığı yapımda, demiryolunun gelişi ve muz şirketinin kuruluşuyla birlikte kasabada yaşanan değişimler ele alınıyor. Tamamı İspanyolca olarak çekilen ve García Márquez'in mirasçılarının onayıyla romana birebir bağlı kalınarak ekrana uyarlanan dizi, Macondo'nun kaçınılmaz sonuna giden süreci hem büyüülü hem gerçekçi bir anlatımla izleyiciye sunuyor. Özellikle 6. bölümün çoğu izleyicinin aklından çıkmayacak bir sinema filmi tadında olduğunu belirtelim!

GENÇLİK SANAT MERKEZİ
KADIKÖY BELEDİYESİ

2026-2027 TİYATRO GRUBU SEÇMELERİ

14-25 YAŞ

SEÇMELER
19, 20 EYLÜL
SAAT: 12.00-18.00

Tirad, Değaçlama, Hareket-Dans
Ses-Kulak Kategorileri

Acıbadem Mah. Nazif Bey Sok. No: 17 / KADIKÖY
Başvuru için: 0216 418 60 34 / 0216 418 60 31

MESUT LERİNGER
TİYATRO ENSTİTÜSÜ

KADIKÖY BELEDİYESİ

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

Kişisel Kadıköy Notları: Kadıköy'ü bir kitaba sığdırmak

FERHAT ULUDERE



Eylül geldi, eylülle birlikte memleketin en acayip göçü de başladı. Taşranın birçok yerinden üniversite kazanmış çocuklar dağılacak şimdi büyükşehirlerin sağına soluna. Tıpkı bizler gibi, hepimiz bir eğitim göçü zaiyatıyız aslında. Bazılarımız yaşamayı seçtiği kentlerde yaşıyor, bazılarımız tesadüfen işaretlediği bir kutucuğun neticesi...

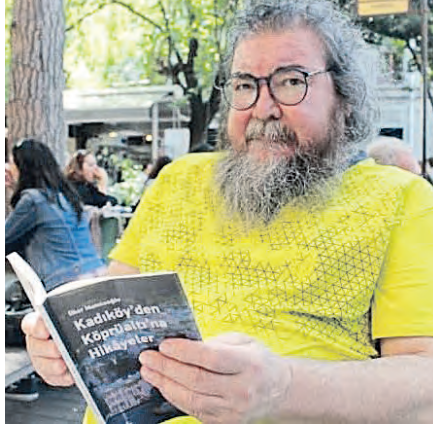
Sahi; insan nasıl seçiyor yaşayacağı yeri? Okul neredeyse oraya sürükleniyor gençler genellikle. Daha önce yazdığım yazılarda söylemiştim. Benim ve bizim tercihimizi müzik ve Akmar Pasajı belirlemişti, yani Kadıköy'de olmak istiyorduk ve göçümüzün merkezinde okulun semti değil sadece Kadıköy vardı.

İlk tuttuğumuz ev Söğütözü Cad-desi üzerindeki 105 numaralı apartmanın üçüncü katıydı. Durak Pide Salonu'nun üstü. Pidecinin adı değişti bu arada. Malum

acemisiydik Kadıköy'ün cadde üstü gürültüsünden hiçbirimizin haberi yoktu. Araç trafiği ne demek az çok aşınaydık ama insan trafiği ne demek bilmiyorduk. Bunlarla yüzleşmem karşı kaldırımdaki elektrikçiye, akşam trafiği saatinde ulaşmaya çalışmakla oldu. Trafiğin bir yerde kesileceği, araçların bana yol vereceği ve kendimi araçların arasına atmadan da karşıya geçebileceğim gibi safiyane düşünceğim vardı. Orada yarım saat beklerken "Bu şehirde ne isim var benim," diye düşünmüş ve eğer burada yaşayacaksam kendimi sakinmadan yola atmam gerektiğini anlamıştım. O an İstanbullu olmuştum işte. Ama beni Kadıköylü yapan başkaydı.

Kadıköylü olma fikrini hiç düşünmemiş ama İstanbul'da Kadıköy'den başka bir yerde yaşama hayali de kurmamıştım. Beyoğlu Gazetesi'nde çalışırken bile zaman geçirmek ve nefes almak için Kadıköy'e geliyordum. İstanbul'un tüm semtlerinden ev alabilir ya da kiralayabilirsiniz, ama Kadıköy'den bunu yaparsanız sadece evle kalmaz kendinize bir yaşam satın alırsınız.

Rahmetli İlker Mumcuoğlu'nun Kadıköy Sözlüğü'nü elime aldığımda, sözlükte



adıma açılmış başlığı görünce "Kadıköylü olmak ne demek?" diye düşünmüştüm. İlk gençlikteki Akmar Pasajı hayranlığı değil, di bunun cevabı, daha başka bir şey olmak zorundaydı elbette. Sözlükte bir madde olmak başka bir şeyle açıklanmalıydı. O yıllarda, doksanların sonunda, taşra kasabalarından gelen gençleri koruyan bir yerd Kadıköy, elbette kalabalıktı ama bir kasaba atmosferi vardı. Beyoğlu'nun yerlisi yoktu mesela, Kadıköy'ün vardı ve Kadıköy ya-

şamlarımızı sürdürülebilmek için bizlere, yeni gelenlere, kendi kasabalarımızı kuracak alanlar yaratıyor ve o alanlarda var olmamızdan bir sakınca duymuyordu. Kadıköy yeşerip büyüme için elverişli bir yerd ve yüreklerinde kendi kasabalarını taşıyan gençlerin yeni ve kocaman kasabasıydı.

İlker Mumcuoğlu'nun Kadıköy Sözlüğü'nü yıllarca zihninde taşımasına sebep olan ve en nihayetinde yazdıran da buydu bence. Malum 2020 senesinin Ekim ayında kaybettik İlker Mumcuoğlu'nu ve sözlüğü incelerken zihnindeki günlük soruları ona sorma şansım olmadı. İlker maalesef kitabının yayımlandığını göremedi, kocaman bir kalbi vardı ve kalbine zamansız yenilik düştü. Şair ve oyuncu Turgay Kantürk ile Yitik Ülke Yayınları sürdürdü kitabın yayınlanma sürecini...

İlker Mumcuoğlu Gönen'de dünyaya gelmişti ve ilkokul ikinci sınıftan sonra babaannesinin vefatıyla İstanbul'a taşınmıştı. Gönen'de sadece babaannesini değil, çocukluğunu da geride bırakarak taşındı muhakkak ve yeşerebileceği bir Gönen aramaya başladı. Ancak evlenip çocuk sahibi olduğunda gelebildi Kadıköy'e...

Ve şöyle anlatıyordu o dönemi; "Moda'da ilk taşındığımız ev Şifa Çıkma'nda

yeşillikler içinde güzel bir evdi. Karşımdaki dairede yayıncı Ferdi Arutan oturuyor, arka bahçemizde Hüseyin Gezer, Atatürk heykelleri yapıyordu. Şifa Çıkma, ünlü Dr. Mahmut Ata'nın evinin yanındaki merdivenlerden denize kavuşuyordu. Çok güzel bir sahil di burası. Aşağıdaki güzel çay bahçesinde yaz geceleri oturuyor, oğlumla ve eşimle scrabble oynuyorduk. Sabahları kahvaltımızı masada serçelerle yapıyorduk. Hayatımızda hep Moda yer etmeye başlamıştı. Uzun sahil yürüyüşleri, Moda çay bahçeleri, dondurmacı Ali Usta, Koço, Kafe Kemal hayatımızda vazgeçilmez yerlerini alıyordu. Her gün çay bahçelerinde Buket Uzuner'i ya da Şener Üşümezsoy'u görmezsek işimiz rast gitmiyordu."

İlker Mumcuoğlu kendi kasabasını kurduğunda bu kasabanın bir sözlüğü olması gerektiğini düşünmüştü ve hayata geçirdi ve iyi ki de yaptı. Sözlükte hayatı Kadıköy'de geçmiş insanlardan, Kadıköy'ün eski ve yeni mekanlarına, gündelik yaşamdan entelektüel dünyaya birçok madde var, kısacası İlker ölmenden önce Kadıköy'ü bir kitaba sığdırmayı başarmıştı.

Tanpınar'ın dediği gibi; "Bir şehri sevmek aşka sebep aramaktır."

Türkiye'nin altkültür üreticilerini birleştiren dernek

Türkiye'de bilimkurgu, fantastik, korku ve diğer altkültür disiplinlerinde üretim yapan yaratıcıları bir araya getirmek amacıyla kurulan ABRA Derneği, sanatçılar ve üreticiler arasında yeni bir iş birliği alanı oluşturmayı hedefliyor

● Simge KANSU



Türkiye'de bilimkurgu, fantastik, korku, polisiye ve diğer altkültür disiplinlerinde üretim yapan sanatçıları, yazarları, çizerleri ve yaratıcı toplulukları bir araya getirmeyi amaçlayan AltKültür Betimleme, Resimleme ve Anlatı Derneği (ABRA) faaliyetlerine başladı. İstanbul merkezli olarak kurulan dernek; spekülasyon kurgu ve popüler kültür alanlarında üretim yapan kişilere ortak bir platform sunmayı, yaratıcı iş birliklerini güçlendirmeyi ve bu alanların Türkiye'de daha görünür hâle gelmesine katkı sağlamayı hedefliyor. ABRA Derneği'nin kurucularından Devrim Kunter, derneğin kuruluş amacı, sektördeki ihtiyaçlar ve gelecek dönem projeleri hakkında gazetemize konuştu.

"SEKTÖREL SİNERJİ YARATMA İHTİYACI"

Dernek hakkında bilgi veren Kunter, "ABRA Derneği, altkültür disiplinlerini bir araya getirmek amacıyla kuruldu. Bünyemizde güçlü bir yazar, çizer, müzisyen, yönetmen ve sanatçı kadrosu bulunuyor. Türkiye'de üniversite kulüpleri ve İzmir Kule Sakinleri gibi köklü yapılar önemli üretimler gerçekleştiriyor. Ancak, bu üretken kitlenin en yoğun olduğu İstanbul'da, büyük potansiyeli bir araya getirip yönlendirecek çatı bir yapı eksikti. ABRA; nitelikli sanatçı ve üretici gücünü tek bir merkezde buluşturarak sektörel ve sanatsal bir sinerji yaratma ihtiyacından doğdu." dedi.

Kunter, "Önceliğimiz; üyelerimizin sanatsal üretimlerini ve gelişimlerini desteklemek, aynı zamanda toplumsal bir birliklilik oluşturmaktır. Bu doğrultuda sosyoekonomik açıdan dezavantajlı okullarda gençlerin hayal güçlerini besleyecek 'Hayal Kütüphaneleri' kurmayı hedefliyoruz. Eğitim alanında ise yazarlık, çizim, sinema, dijital sanatlar ve yeni üretim teknolojilerini kapsayan, çevrim içi başlayıp ilerleyen dönemde fiziksel ortamlara taşınacak kapsamlı atölyeler planlıyoruz. Uluslararası alanda benzer derneklerle iş birlikleri kurmayı, ulusal ve uluslararası üniversitelerle ortak projeler geliştirmeyi hedefliyoruz. Yapay zekâ ve etik konusunu da bu çalışmaların önemli başlıklarından biri olarak ele alıyoruz. İlerleyen



süreçte genç yetenekleri teşvik edecek yarışmalar düzenlemeyi ve üreticilerin haklarını gözetin, şeffaflık ve adil bir yayınevi modeli oluşturmayı planlıyoruz." şeklinde konuştu.

"MARJİNALLEŞTİRME RİSKİYLE KARŞI KARŞIYA"

Sektördeki zorluklara da değinen Kunter, "Her sektörün kendine özgü ekonomik ve teknik zorlukları elbette var; ancak benim için en kritik mesele, toplumsal algı ve kültürel kalıplardır. Ne yazık ki ana akımın ve genel kabul görmüş beğenilerin dışında üretim yapan veya bu alanlara ilgi duyan insanlar, toplum tarafından zaman zaman hafife alınma ve marjinalleştirilme riskiyle karşı karşıya kalabiliyor. Yetişkinlerin hayal gücüyle, altkültürlerle veya oyun dünyasıyla nitelikli bir bağ kurması hâlâ ciddiye alınsız ya da sıra dışı bir ilgi gibi değerlendirilebiliyor. İşte bu nedenle ABRA çatısı altında; zengin hayal dünyasını, sanatsal heyecanını ve oyun oynama tutkusunu kaybetmemiş, üreten ve paylaşan insanları bir araya getirerek bu alanların değerini görünür kılmayı hedefliyoruz." ifadelerini kullandı.

"KADIKÖY ALTKÜLTÜR ÜRETİMİNİN MERKEZİ"

Altkültür üretiminde Kadıköy'ün önemli bir lokasyon olduğuna dikkat çeken Kunter, "Kadıköy'ün bir noktada bu alanların merkezi hâline geldiğini söyleyebiliriz. İstiklal ve Kadıköy Çizgi Festivali gibi önemli etkinlikler düzenleniyor; kitabevleri, çizgi roman dükkanları ve oyun mağazaları da bölgede yoğunlaşıyor. Aynı zamanda farklı toplulukların bulunması için ortak ve erişilebilir bir nokta oluşturuyor. Eylül ayı bizim için oldukça yoğun geçecek; önce GIST, ardından Kadıköy Çizgi Festivali'nde dernek olarak yer alacağız. Ekim ayında ise İnktöber ve Cadılar Bayramı kapsamında özel etkinlikler düzenlemeyi planlıyoruz. Online atölyelerimize Yetkin Gülmen ile başladık, ekim ayında ise korku yazarı Galip Dursun ile devam edeceğiz. Yıl sonuna doğru bir almanak ve üyelerimizin çalışmalarından oluşan bir derleme hazırlama hedefimiz var. Her gün üyelerimizden yeni bir fikir ve proje önerisi geliyor; bunların ne kadarını hayata geçirebileceğimizi biz de büyük bir heyecanla takip ediyoruz." dedi.

Kunter son olarak şunları dile getirdi: "Türkiye'de bu alanlarda çok değerli sanatçılar ve güçlü bir külliyat bulunmasına rağmen, üreticiler ile sektör arasında hâlâ güçlü bir bağ kurulabilmiş değil. Yurt dışında benzer projeler geliştirilirken ve mevcut üreticilerin birikimlerinden faydalanılırken, bizde çoğu zaman bu kaynaklar göz ardı edilerek yeni başlangıçlar yapılmaya çalışılıyor. Oysa doğru bağlantılar kurulduğunda ve özgün üreticilerin fikirleri sürece dâhil edildiğinde çok daha nitelikli işler ortaya çıkabilir."

Özgürlük Parkı Sanat Günleri'nde son hafta

Kadıköy Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenen Özgürlük Parkı Sanat Günleri, iki aylık programının son haftasına girdi. 13 Temmuz'da Yeni Türkü konseriyle başlayan etkinlikler, 13 Eylül'de sona erecek

Kadıköy Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenen Özgürlük Parkı Sanat Günleri, yaz boyunca tiyatro, müzik ve sahne gösterilerini bir araya getirdi. 13 Temmuz'da Yeni Türkü konseriyle başlayan etkinlikler 13 Eylül'de sona eriyor.

Özgürlük Parkı Sanat Günleri'nin son haftasında 11 Eylül'de Leman Sam sahne alacak. Kendine özgü yorumuyla yıllardır Türkiye müziğinin önemli seslerinden biri olan Sam, sevilen şarkılarını Özgürlük Parkı Açık hava Sahnesi'nde seslendirecek. "Anladım", "Gül Güzel" ve "Rüzgâr" gibi eserleriyle hafızalarda yer eden sanatçı, saat 21.00'de dinleyiciyle buluşacak.

12 Eylül'de ise Ayna konseri gerçekleştirilecek. 1990'lardan



bu yana Türkçe rock müziğin sevilen grupları arasında yer alan Ayna, "Ölünce Seve-mezsem Seni", "Severek Ayrılınlar" ve "Anlatmalıymış Meğer" gibi şarkılarıyla müzikseverlerle buluşacak.

Sanat Günleri'nin kapanışı ise 13 Eylül'de "Sesler" adlı tiyatro oyunuyla yapılacak. Kerem Kurdoğlu'nun yazdığı, Mehmet Birkiye'nin yönettiği ve Salih Bademci'nin rol aldığı oyun, sesler üzerinden kişisel ve ortak hafıza arasındaki ilişkiye odaklanıyor.

Etkinliklerin biletleri Biletinal, Biletix ve Bubilet üzerinden temin edilebilir.

SİNEVİZYON



İçimdeki Yabancı

Bir Düşüşün Anatomisi filminin Oscar ödüllü yazarı Arthur Harari'nin, 2026 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye için yarışan

film "İçimdeki Yabancı" 11 Eylül'de vizyona giriyor. David Zimmerman, kırkına yaklaşmış, içine kapanık bir fotoğrafçıdır. Bir arkadaşı onu çılgın bir partiye götürdüğünde, kalabalığın arasında gördüğü gizemli bir kadından gözlerini alamayıp onu takip etmeye başlar. Birkaç saat sonra uyanıp gözlerini açtığında ise kendisini, tanımadığı bu kadının bedeninde bulacaktır.

Kadıköy Sineması
İÇİMDEKİ YABANCI: 13.45, 18.30, 21.00, 11-12 Eylül 23.30
ARABALAR: 13.45, 16.15, 11-12 Eylül 23.00
DAVET: 17.00, 18.20
HIRÇIN: 16 Eylül Başka Çarşamba 19.00
HAYAO MIYAZAKİ SEÇKİSİ:
KOMŞUM TOTORO: 11 Eylül 20.30
PRENSES MONONOKE: 12 Eylül Cumartesi 18.00
RUHLARIN KAÇIŞI: 13 Eylül Pazar 20.30
YÜRÜYEN ŞATO: 14 Eylül 20.30
KÜÇÜK DENİZ KIZI PONYO: 15 Eylül 20.30
GASPAR NOE SEÇKİSİ:
DÖNÜŞ YOK: 16 Eylül Çarşamba 18.20
CLIMAX: 17 Eylül Unutulmaz 18.20
VORTEX: 18 Eylül Cuma 18.20
Adres: Bahariye Cad. No:25, Kadıköy
Tel: (0216) 337 74 00

1,5°C EŞİĞİ

aşılmak üzere!

UNEP'in yeni raporu, dünyanın önümüzdeki birkaç yıl içinde 1,5°C küresel ısınma eşiğini aşabileceğine işaret ediyor. 350 Türkiye Direktörü Efe Baysal, Akdeniz Havzası'nda kuraklık ve orman yangınlarının daha da ağırlaşabileceği uyarısında bulunuyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) yayımladığı "Aşımı Sınırlamak" (Limiting Overshoot) başlıklı rapor, dünyanın küresel sıcaklık artışında kritik eşik olarak kabul edilen 1,5°C seviyesini önümüzdeki birkaç yıl içinde aşabileceğini ortaya koyuyor. Rapora göre en iyimser senaryoda dahi küresel sıcaklık artışının 1,8°C seviyesine ulaşması beklenirken, diğer projeksiyonlar daha yüksek sıcaklık artışlarına işaret ediyor. UNEP raporu, 1,5°C'nin aşılmasının büyük buz tabakalarının istikrarsızlaşması, Amazon yağmur ormanlarının tahrip olması ve Atlantik Meridyenel Devir Daim Dolaşımı'nın (AMOC) bozulması gibi kritik eşiklerin tetiklenmesi riskini artırdığı uyarısında bulunuyor. Raporda, karbondioksit tutma teknolojilerinin de ancak fosil yakıt kaynaklı emisyonlarda hızlı ve kalıcı kesintilerle birlikte uygulanması halinde sıcaklıkların yeniden 1,5°C'nin altına indirilmesine katkı sağlayabileceği de belirtiliyor.

İklim değişikliğiyle mücadele için kam-



panyalar yürüten 350.org da rapora ilişkin yaptığı açıklamada, sıcaklık artışının geçici olarak 1,5°C'nin üzerine çıkmasının kaçınılmaz hale gelmesinin iklim mücadelesinin sona erdiği anlamına gelmediğini vurguladı. Kurum, sıcaklıkların ne kadar yükseleceğinin ve 1,5°C'nin üzerinde ne kadar süre kalınacağıının bugün alınacak siyasi kararlarla belirleneceğine dikkat çekti. Bu değerlendirmeyi 350 Türkiye Direktörü Efe Baysal ile konuştuk.

“SADECE BİR İSTATİSTİK MESELESİ DEĞİL”

Baysal, UNEP raporunun fosil yakıt kullanımında ısrarın dünyayı nasıl bir noktaya taşıdığını açık biçimde ortaya koyduğunu belirterek, 1,5°C eşığının aşılmasının yalnızca bir sıcaklık verisi olarak değerlendirilmemesi gerektiğini söyledi: “Sıcaklıklarda 1,5°C eşığının aşılması sadece bir istatistik meselesi değil. Küresel ölçekte bakacak olursak bu eşığın aşılması; sıcak dalgaları, kuraklık, ani yağışlarla gelen seller gibi aşırı hava olaylarının sıklığının ve şiddetinin artması demek. Küresel ısınma arttıkça, iklim sistemindeki hassas dengelerin kaybolması

ve geri döndürülmesi çok zor değişimleri tetikleyebilecek kritik eşiklerin aşılması ihtimali de yükseliyor. Biz halihazırda iklim krizinin etkilerini de çok net bir şekilde bugün yaşamaktayız. Ağustos 2026'da Nepal'de buzul ve kaya kütlelerinin çökmesiyle başlayan büyük sel felaketi, Himalayalar gibi iklim değişikliğine son derece hassas bölgelerin karşı karşıya olduğu tehlikeyi bir kez daha gösterdi.”

Baysal'a göre Türkiye açısından tablo ise daha da yakıcı. Akdeniz Havzası'nın iklim krizinin etkilerinin yoğun hissedildiği bölgelerden biri olduğuna dikkat çeken Baysal, “Türkiye'nin içinde bulunduğu Akdeniz Havzası, iklim krizinin etkilerinin en yoğun hissedildiği bölgelerden biri. Türkiye açısından daha sıcak bir dünya; topraklarımızda daha uzun ve şiddetli kuraklıklar, artan su stresi, tarımsal üretimde kayıplar, daha yıkıcı kontrol edilemeyen orman yangınları ve kentlerde insan sağlığını tehdit eden sıcak dalgalarının daha sertleşmesi anlamına geliyor.” dedi.

GELECEĞİMİZİ ETKİLEYECEK

“Daha sıcak bir dünya öncelikle temel ihtiyaçlarımızı etkiliyor.” diyen Baysal şu değerlendirmelerde bulundu: “Kuraklık, aşırı sıcaklar ve düzensiz yağışlar tarımsal üretimi zorlaştırıyor; ürün kayıpları arttıkça gıda fiyatları üzerindeki baskı da büyüyor. Su kaynaklarının azalması ise yalnızca içme suyuna erişimi değil, tarımı, ener-

ji üretimini ve geçim kaynaklarını da etkiliyor.”

Baysal, özellikle açık havada çalışanların artan sıcaklıklara karşı daha kırılgan hale geldiğini, kentlerdeki ısı adası etkisinin de sıcak dalgalarının etkisini artırdığını söyledi. Ancak iklim krizinin yükünün toplumun tüm kesimlerine eşit dağılmadığını da vurguladı: “İklim krizinin etkileri herkesi eşit biçimde etkilemiyor. Krize tarihsel olarak en az katkıda bulunan düşük gelirli ülkeler ve topluluklar, çoğu zaman sonuçlarıyla mücadele etmek için en az kaynağa sahip olanlar. Aynı eşitsizlik ülkelerin ve kentlerin içinde de görülüyor. İyi yalıtılmış ve serinletilebilen bir evde yaşayan biriyle aşırı sıcakta açık havada çalışmak zorunda olan biri, kuraklık karşısında farklı gelir kaynaklarına sahip büyük bir işletmeyle geçimini toprağından sağlayan küçük üretici aynı ölçüde korunmuyor. Çocuklar, yaşlılar ve ekonomik olarak halihazırda dezavantajlı durumda olanlar da iklim etkileri karşısında daha kırılgan hale geliyor. Dolayısıyla her ek sıcaklık artışı yalnızca çevresel bir risk değil, aynı zamanda bir adalet meselesi.”

“1,5°C'NİN ALTINA DÖNMEK MÜMKÜN”

UNEP raporunun dikkat çektiği bir diğer nokta ise 1,5°C eşığının geçici olarak aşılması halinde sıcaklıkların yeniden bu seviyenin altına çekilebilmesi. Baysal, bunun mümkün olduğunu ancak zaman kaybetmeden ve kalıcı biçimde emisyonların azaltılması gerektiğini söyledi: “1,5°C eşığının geçici olarak aşılması, yani ‘overshoot’, giderek daha büyük bir risk haline gelse de sıcaklıkların bu seviyenin altına indirilmesi mümkün. Ancak bunun için emisyonların çok hızlı ve kalıcı biçimde azaltılması gerekiyor. Bu da iklim krizinin baş faili fosil yakıtları yani kömür, petrol ve gaz kullanımını hızla bırakmamız gerektiği anlamına geliyor. Fakat burada kritik nokta şu: 1,5°C'nin üzerinde ne kadar uzun süre kalırsak, geri döndürülemez kayıp ve hasar riski o kadar büyüyor. Bazı ekosistemler ve topluluklar açısından, sıcaklık daha sonra düşse bile yaşanan kayıpları geri getirmek mümkün olmayacaktır.”

Baysal, Türkiye'nin önündeki en önemli fırsatlardan birinin ise bu yıl Antalya'da düzenlenecek COP31 olduğunu belirtti. Türkiye'nin Avustralya ile birlikte zirveye eş başkanlık yapacağını hatırlatan Baysal, şunları söyledi: “Türkiye, COP31'i fosil yakıtlardan adil ve hızlı bir çıkış için küresel işbirliğini güçlendiren bir dönüm noktasına çevirebilir. Bunun için de önce kendi politikalarıyla dünyaya güçlü ve inandırıcı bir mesaj vermeli. Yeni kömür yatırımlarından vazgeçmek, mevcut kömürlü termik santraller için adil ve planlı bir çıkış takvimi ortaya koymak ve yenilenebilir enerjiye dayalı adil bir dönüşümü hızlandırmak bunun önemli adımları olabilir. Fosil yakıt çağını geride bırakmak mümkün ve bunun için harekete geçme zamanı şimdi.”



Barajların doluluk oranı düştü

İSKİ verilerine göre İstanbul'a su sağlayan barajların ortalama doluluk oranı yüzde 41,69'a geriledi. İSKİ, artan su tüketimine karşı tasarrufun önemine dikkat çekiyor

İstanbul'da yaz aylarında etkisini artıran kuraklık ve yüksek su tüketimi barajlardaki su seviyelerini düşürmeye devam ediyor. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin (İSKİ) 7 Eylül tarihli verilerine göre kente su sağlayan barajların ortalama doluluk oranı yüzde 41,69 olarak ölçüldü. Temmuz ayı ortasında yüzde 60 seviyesinde bulunan doluluk oranı, yaklaşık iki ay içinde 40'lı seviyelere geriledi.

Barajlar arasındaki fark da dikkat çekiyor. Doluluk oranının en yüksek olduğu baraj yüzde 70,23 ile Elmalı olurken, Darlık yüzde 61,03, Ömerli ise yüzde 59,09 seviyesinde bulunuyor. Avrupa Yakası'ndaki bazı barajlarda ise su seviyesi kritik seviyelere geriledi.7 Eylül itibarıyla Terkos Barajı'nın doluluk oranı yüzde 37,14, Alibey yüzde 40,85, Büyüçekmece yüzde 30,18, Sazlıdere yüzde 23,37 ve Istrancalar yüzde 26,45 olarak kaydedildi. Kazandere'de doluluk yüzde 16,05'e, Pabucdere'de ise yüzde 6,61'e kadar düştü.

YAZ AYLARINDA HIZLI DÜŞÜŞ

İstanbul'un barajlarında yılın en yüksek doluluk oranı mayıs ayında yüzde 72 seviyesinin üzerinde ölçülmüştü. Yaz aylarında yağışların azalması, sıcaklıkların yükselmesi ve su tüketiminin artmasıyla birlikte barajlardaki su miktarı düşüşe geçti. 14 Ağustos'ta ortalama doluluk yüzde 49,94'e, 1 Eylül'de ise yüzde 43,73'e gerilemişti. İSKİ verilerine göre İstanbul'da günlük su tüketimi yaz aylarında 3 milyon metreküpün üzerinde seyrediyor. Uzmanlar, sıcaklıkların yüksek seyrettiği dönemlerde artan su tüketimine karşı tasarrufun önemine dikkat çekiyor.

Marketler gıda güvenliğinde sınıfta kaldı

Greenpeace Türkiye, ülkenin en büyük organizasyon zincirleri arasında yer alan A101, BİM, CarrefourSA, Migros ve ŞOK marketlerinde satılan domatesleri mercer altına aldı. “İçinde Ne Var?” kampanyası kapsamında İstanbul'un dört ilçesindeki marketlerden alınan 20 domates numunesi bağımsız bir laboratuvarında analiz edildi. Domates, mevsim itibarıyla en az kalıntı çıkma ihtimali olan ürünler arasında yer almasından ötürü özellikle tercih edildi. Temmuz ayında Sultanbeyli, Sancaktepe, Ataşehir ve Kadıköy'de gerçekleştirilen çalışmada, beş market zincirinden alınan domateslerin pestisit kalıntılarını incelendi.

15 YILDIR YASAKLI MADDE!

Analiz sonuçlarında 20 ürünün 3'ünde, yani yüzde 15'inde mevzuata aykırılık tespit edildi. Ürünlerin 7'sinde ise üçten fazla farklı pestisit etken maddesi bulundu. Araştırmada ayrıca çocuk sağlığı açısından risk oluşturduğu belirtilen PFAS içeren pestisitler de incelendi. Yüzde 70'inde en az bir PFAS'lı madde tespit edildi. Analiz edilen ürünler arasında hiçbir pestisit izine rastlanmayan domates sayısı ise yalnızca 1 oldu.

Çalışmanın en dikkat çekici sonuçlarından biri, mevzuata aykırı bulunan ürünlerden birinde Chlorfenapyr adlı etken maddenin tespit edilmesi oldu. Greenpeace'in açıklamasına göre bu madde, Türkiye'de 31 Aralık 2010 itibarıyla tamamen yasaklandı. Mevzuata aykırılık tespit edilen diğer iki üründe ise domateste ruh-

Zincir marketlerin pestisit karnesi açıklandı; alınan domates örneklerinin yüzde 15'i mevzuata aykırı çıktı

DOMATESİN İÇİNDE NE VAR?



Marketten aldık. Laboratuvara gönderdik. **Sonuçlar için:**

icindenevar.org

GREENPEACE

satı bulunmayan etken maddeler belirlendi. Bu iki ürünün reyonda sergilenen Hal Kayıt Sistemi bilgilerinde “iyi tarım” logolu olması da araştır-

mada dikkat çekilen noktalardan biri oldu.

SEMTE GÖRE DEĞİŞİYOR

Analiz sonuçları marketler bazında incelendiğinde ilçelere göre farklılıklar oluştu. A101'den alınan dört domates örneğinden Ataşehir'deki numunede Chlorfenapyr tespit edilirken, diğer üç numunede mevzuata aykırılık bulunmadı. BİM'in Sultanbeyli'den alınan örneğinde domateste ruhsatı bulunmayan Cyromazine, CarrefourSA'nın Kadıköy'den alınan örneğinde ise yine domateste ruhsatı bulunmayan Pirimiphos-methyl tespit edildi. Migros'tan alınan dört örnekte herhangi bir mevzuat ihlaline rastlanmadı. Kadıköy'de alınan Migros numunesinde ise hiç pestisit kalıntısı tespit edilmedi. ŞOK'tan alınan dört numunenin hiçbirinde mevzuata aykırılık bulunmadı.

MARKET KARNESİ

Greenpeace Türkiye, analiz sonuçlarının yanı sıra beş market zincirinin pestisit politikalarını da değerlendiren bir “Market Karnesi” hazırladı. Karnede marketlerin performansı iki ayrı başlık üzerinden değerlendiriliyor. Toplam 100 puanın 75'i, marketlerin kamuoyuna açıkladıkları politika ve kurumsal taahhütlere, 25 puanı ise bağımsız laboratuvarlarda test edilen ürünlerden elde edilen “raf gerçekliği” sonuçlarına ayrılıyor. İlk Market Karnesi'nde ŞOK 30 puanla C, Migros ise 20 puanla D aldı. A101, BİM ve CarrefourSA ise puan alamayarak D bandında kaldı.

Greenpeace raporundan 2 gün sonra basına yazılı bir bülten gönderen ŞOK Marketler, 2025'ten beri Pestisit Analizi uygulaması yaptıklarını bildirdi. Açıklamada, “Salça, konserve ve kişilik hazırlıklarda tercih edilen Rio domatesler, raflara ulaşmadan önce ŞOK Marketler'in laboratuvarlarında pestisit analizinden geçiriliyor ve 'Pestisit Analizinden Geçmiştir' etiketiyle müşterilerle buluşuyor. Etiketdeki QR kod okutularak ürünün analiz raporuna Cepte ŞOK uygulaması üzerinden ulaşılabilir.” denildi.



Greenpeace Türkiye Direktörü Berkant Özger, “Pestisitsiz gıdaya erişim bir hak. Resmi verilere göre daha 2021 yılında pazarın yüzde 60'ına yakını elinde tutan market zincirleri için denetim altyapısı kurmak maliyetli ya da imkansız değil. Pazarı kontrol edebilenler pestisiti de analiz ettirebilir, kaldı ki bu aşamada pestisitsiz gıda sağlamak sorumlulukları. Kampanya taleplerimizin karşılık bulması hem üreticiyi özgülleştirecek hem de rafların karşısındaki tüketicinin 'içinde ne var?' diye düşünmeden alışverişini yapabilmesini sağlayacak” diyerek herkesi kampanyaya davet etti.

<https://icindenevar.org/>



Çocuklar içerde, eğitim dışarıda

● Gökçe UYGUN

Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı'nın (TÇYÖV) "Çocuk Mahpusların Eğitim Hakkı: Türkiye'de Çocuk Mahpusların Örgün Eğitime Erişim Hakkının İhlali Üzerine Bir Değerlendirme Raporu", kapalı ceza infaz kurumlarındaki çocukların eğitim hakkının sınırlandığını ortaya koyuyor.

Çocuk Mahpusların Eğitim Hakkına Erişimini İzleme Küme Çalışması (TÇYÖV, FİSA Çocuk Hakları Merkezi, sosyal hizmet uzmanı Dr. Emrah Kırımsoy) tarafından hazırlanan Kasım 2025 tarihli rapor, Eşit Haklar için İzleme Derneği (ESHİD) ve İnsan Hakları Bilgi ve Belge Sistemleri (HURIDOCS) ortaklığında gerçekleştirilen ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından desteklenen "İzleme ve Savunuculuk Ortaklıkları Yoluyla Türkiye'deki Dezavantajlı Grupların Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarının Desteklenmesi" programı kapsamında kaleme alındı. Çalışmada Birleşmiş Milletler Eğitim Hakkı Özel Raporörü Katarina Tomasevski tarafından geliştirilen "4A modeli" esas alındı. Buna göre eğitim hakkı; mevcudiyet, erişilebilirlik, kabul edilebilirlik ve adapte edilebilirlik olmak üzere dört temel boyutta değerlendiriliyor.

EĞİTİMSİZLİK CEZAEVİNDEN ÖNCE BAŞLIYOR

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 3 Kasım 2025 tarihli verilerine göre ceza infaz kurumlarında 4 bin 682 çocuk bulunuyor (bu rakam 1 Eylül 2026 itibarıyla 4 bin 926'ya ulaşır). Bunların 3 bin 449'u, yani yüzde 73,7'si tutuklu; bin 233'ü ise hükümlü. Çocukların 4 bin 488'i oğlan, 194'ü kız çocuğu. Çocukların yüzde 90,1'ine karışık gelen 4 bin 218 çocuk kapalı ceza infaz kurumlarında, 464 çocuk ise açık kurumlarda bulunuyor. 4 bin 682 çocuğun 370'inin okuma yazma bilmediği, 196'sının okur-yazar olmasına karşın herhangi bir okul bitirmediği, 104 çocuğun eğitim durumunun ise bilinmediği raporda yer alıyor. Çalışmaya göre bu veriler, çocukların önemli bölümünün ceza infaz kurumuna girmeden önce eğitim hakkına erişemediğini gösteriyor.

Raporun öne çıkan bulgularına göre, ceza infaz kurumlarında tutulan çocukların büyük çoğunluğu kapalı kurumlarda bulunuyor. Henüz haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunmayan tutuklu çocuklar, masumiyet karinesine rağmen kapalı cezaevlerinde tutulma-

Çocuk mahpusların eğitim hakkını inceleyen rapor, tutuklu çocukların kurum dışındaki örgün eğitime erişemediğini ortaya koyuyor



nı nedeniyle örgün eğitimden fiilen koparılarak açık öğretim veya yaygın eğitime yönlendiriliyor. Bu durum Anayasa'nın 42. maddesinde güvence altına alınan eğitim hakkı ve Milli Eğitim Temel Kanunu'ndaki "süreklilik" ilkesiyle çelişiyor.

BÜROKRASI EĞİTİMİ GECİKTİRİYOR

Ceza infaz kurumlarındaki çocukların örgün eğitim sistemi ile ilişkilendirilme sürecinin talebe bağlı olmasının ise re'sen sağlanması gereken hakkın koşula bağlanarak ihlal edilmesi anlamına geldiği vurgulanan raporda, "Kuruma yeni giren ve haklarından habersiz bir çocuğun bu talebi dile getirmesi beklenmektedir. Bir avukatın ifadesi bu durumu çarpıcı bir şekilde özetlemektedir: '...buradaki arkadaşların çoğu okula gidebileceğini bilmiyor, okula gidebileceklerini bilseydiler okula gelirlerdi tarzı bir beyanı da olmuştuk... gördüğümüz sorun, çocuğun bu hakkından hiç haberdar olmaması.' Talepte bulunabilen şanslı azınlık ise bürokrasinin yavaşlığı ile yüzleşmektedir. Okuldan evrak getirilmesi, kurumlar arası yazışmalar gibi prosedürlerin uzun sürmesi, çocuğun sınav dönemlerini kaçırmasına ve otomatik olarak sınıfta kalmasına neden olmaktadır. Bu hantal yapı, çocuğun psikolojisi üzerinde de yıkıcı bir etki yaratmaktadır. Bir

avukatın gözlemlediği gibi, çocuklar, 'o işlemleri yapana kadar zaten belki tahliye olurum... bir de okulu mu sıkıştıracağım araya, okulu da sıkıştıracağsam bir de orada rezil olmak var' diyerek umutsuzluğa kapılmaktadır."

HUKUKİ PARADOKS

Türkiye'deki sistemin temelinde yatan en büyük çelişkinin, bakanlıkların görev alanları arasındaki hukuki ve fiili çatışma olduğu vurgulanan raporda, bu konu şöyle açıklanıyor: "Bir yanda Milli Eğitim Temel Kanunu, eğitimi her çocuk için zorunlu kılmakta, bu sorumluluğu devlete yüklemekte ve hatta çocuğunu okula göndermeyen ailelere idari para cezaları uygulamaktadır. Diğer yanda ise Adalet Bakanlığı'na bağlı ceza infaz kurumları, bir çocuğu tutukladığı anda bu zorunlu hakkı fiilen askıya almaktadır. Devletin kendi içindeki bu bariz tutarsızlığı bir avukat şu keskin sorularla ortaya koymaktadır: 'Çocuk okumuyor, kuruma girmeden önce bu aileye dikte edilir. Hatta para cezası vardır... Ama çocuk kuruma girdikten sonra sanki devlet tarafından çocuk göz ardı ediliyor... Anne ve babayı cezalandırırken kuruma bunun hesabı neden sorulmuyor?' Bu hukuki paradoks, çocuklar açısından adaletsizlik yaratmaktadır."

CEZAEVİNDEKİ SINIF, OKULUN YERİNİ TUTMUYOR

Kapalı ceza infaz kurumları bünyesinde liseler, mesleki eğitim merkezlerinin (MESEM) açılması raporda eleştirilen konular arasında yer alıyor. "Duvarlar içinde okul" yaklaşımının, birkaç derslik ve tahtanın bulunduğu bir alan oluşturma ötesine geçemediği, ayrıca hapsedilmeyi eğitimin yeni bir normu haline getirme riski taşıdığı vurgulanıyor.

KIZ ÇOCUKLARI DAHA DEZAVANTAJLI

Rapor, çocuk mahpusların tamamının aynı koşullarla karşılaşmadığına da dikkat çekiyor. Ceza infaz kurumlarındaki çocukların yalnızca yüzde 4,1'i kız çocuklarından oluşuyor. Ancak kız çocuklarının sayısının düşük olması, onlar için çocuklara özgü ayrı kapalı kurumların bulunmamasının gerekçelerinden biri olarak ortaya çıkıyor. Kız çocuklarının kadınlara yönelik ceza infaz kurumlarının ayrılan bölümlerinde tutulabildiği belirtiliyor. Rapora göre bu kurumlarda çocukların yaşına ve gelişim özelliklerine uygun derslik, atölye, spor alanı ve eğitim programlarının bulunmaması, kız çocuklarının eğitim açısından oğlan çocuklarına oranla daha ağır dezavantaj yaşamasına neden oluyor.

ÇÖZÜM: EĞİTİMEVİ

Mahpus çocukların örgün eğitime kurum dışında erişebildiği eğitimevi modelinin güçlendirilmesi istenen raporda, uzun vadede tutuklu çocukların kapalı ceza infaz kurumlarında tutulmasına son verilmesi öneriliyor.



HRW'den çocuklara ağır hapis cezasına tepki

İnsan Hakları İzleme Örgütü, çocuklara yönelik hapis cezalarını ağırlaştıran yeni düzenlemeye tepki gösterdi

● Hülya ARSLAN

Türkiye'de çocuklara yönelik cezaları ağırlaştıran yeni düzenleme, çocuk hakları açısından tartışma yarattı. 18 Ağustos'ta yürürlüğe giren düzenlemeyle, ceza sorumluluğu bulunan 12-14 yaş arasındaki çocuklara bazı ağır suçlarda 27 yıla kadar hapis, 15-17 yaş grubundaki çocuklara ise belirli koşullarda müebbet hapis cezası verilebilmesinin öntü açıldı. İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) çocukların yetişkinler gibi uzun süreli hapis cezalarıyla cezalandırılmasına tepki gösterdi.

"YETİŞKİNLER GİBİ CEZALANDIRILMAMALI"

HRW Çocuk Hakları Direktör Yardımcısı Bill Van Esveld, ağır suçların karşılıksız bırakılması gerektiğini ancak çocukların uzun yıllar hapisle cezalandırılmasının çözüm olmadığını söyledi. Çocukların gelişimlerinin devam ettiğine dikkat çeken Esveld, çocuk adaletinin cezalandırmadan çok çocuğun değişme ve topluma yeniden kazandırılma kapasitesini dikkate alması gerektiğini vurguladı. Örgüt, 14 yaşından küçük çocuklara cezai yaptırım uygulanmasının ve çocukların yetişkinlerle aynı ceza anlayışıyla değerlendirilmesinin uluslararası standartlarla çeliştiğini kaydetti.

HRW, çocukların karar verme, dürtü kontrolü ve davranışlarının sonuçlarını öngörme kapasitesinin yetişkinlerle aynı olmadığını belirterek, uzun süreli hapis cezalarının çocukların gelişimini ve topluma yeniden kazandırılma ihtimalini olumsuz etkileyebileceği uyarısında bulundu.

27 YILA KADAR HAPİS CEZASI

Yeni düzenlemeyle çocuklara uygulanabilecek hapis cezalarının sınırları da yükseltildi. Daha önce 15-18 yaş grubunda ağırlaştırılmış müebbet gerektiren suçlarda 18-24 yıl, müebbet gerektiren suçlarda ise 12-15 yıl hapis öngörülürken, yeni düzenlemeyle bu süreler sırasıyla 19-27 yıl ve 15-18 yıl olarak değiştirildi. Böylece bazı ağır suçlarda çocuklar açısından daha uzun hapis cezalarının yanı sıra belirli koşullarda müebbet hapis cezasının da öntü açıldı.

12-15 yaş grubunda da ceza sınırları artırılırken, hâkime çocuğun suçun niteliğini ve davranışlarının sonuçlarını kavrama düzeyini değerlendirerek daha ağır ceza hükümlerini uygulamaya imkânı tanındı. Düzenlemeyle çocuk hükümlülerin çocuk eğitimevlerine geçişi de zorlaştırıldı. HRW, çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılmasının son çare olması gerektiğini belirterek sosyal hizmetler, eğitim, aile desteği ve koruyucu programların güçlendirilmesinin suçun önlenmesinde daha etkili olabileceğine dikkat çekti.

KEDV'den rehber kitap: Dünya Neden Adil Değil?

Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı, çocukların dünyayı anlamlandırmasına katkı sağlayacak "Dünya Neden Adil Değil?" adlı rehber kitabı okurlarla buluşturdu

● Gökçe UYGUN

Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı (KEDV), çocukların savaş, açlık, mültecilik, aşırı kuraklık ve iklim krizi gibi zorlu yaşam sorunlarına yanıt bulabilmesi amacıyla "Dünya Neden Adil Değil?" adlı ücretsiz çocuk kitabını yayınladı. "Zor Sorulara Yanıtlar" alt başlığını taşıyan kitap, KEDV'in üyesi olduğu Oxfam Konfederasyonu'nun (küresel yoksulluk, adaletsizlik ve eşitsizliğe karşı mücadele eden bağımsız sivil toplum kuruluşla-



rının uluslararası çatı örgütü) Avustralya ekibindeki uzmanlarla birlikte hazırlandı. 7-11 yaş arası çocuklara hitap eden kitap; ebeveynler, bakım verenler ve eğitimciler için sohbet başlatıcı rehber niteliği taşıyor.

ZOR SORULARA ŞEFKATLİ YANITLAR

Çocukların muazzam gözlem yetenekleriyle dünyayı dikkatle izlediği, duyduğu ve anlamlandırmaya çalıştığı vurgulanarak hazırlanan kitap; eşitsizlikler, afetler, savaşlar veya yoksulluk gibi meselelerle karşılaşan çocukların merak ettiği konulara odaklanıyor. "Neden bazı insanlar evlerini terk ediyor?", "Bazı ülkelerde hiç su yoksa insanlar banyolarını nasıl yapıyorlar?" ya da "Dünyada herkese yetecek yemek yok mu?" gibi yetişkinlerin yanıtlamakta zorlandığı sorulara şefkatli, doğru ve anlaşılır yanıtlar sunuluyor. Kitapta ayrıca, çocukların ne kadar küçük olursa olsun kendi eylemleriyle bir fark yaratabildikleri hissetmelerine yardımcı olacak pratik öneriler de yer alıyor. Yetişkinlerin dünyanın

eşitsizliklerine alışmış olabileceği ancak çocukları bu gerçeklerden tamamen uzak tutmanın mümkün olmadığını hatırlatan çalışma, çocukların empati ve farkındalık geliştirmelerini, umut ve dayanışma içinde olmalarını hedefliyor.

PAYLAŞMA ÇAĞRISI

Çocukların daha adil bir dünyayı hayal edebilmesi için öncelikle kadınların ve çocukların güçlenmesi gerektiği bilinciyle hareket eden KEDV, çocukların adalet ve paylaşma duygusunu güçlendirecek bu rehber kitabın daha fazla çocuğa, ebeveyn, öğretmene ve bakım verene ulaşması için sevdikleriyle paylaşılması çağrısında bulunuyor. Aynı zamanda kadınların ve çocukların güçlenmesine yönelik yürüttüğü çalışmaların kesintisiz devam edebilmesi için duyarlı vatandaşları düzenli başışç olarak dayanışmayı büyütmeye davet ediyor. Kitap, KEDV'in resmi internet sitesi (<https://www.kedv.org.tr/icerik/dunya-neden-adil-degil>) üzerinden ücretsiz olarak edinilebiliyor. Vakıf yetkilileri, ilerleyenlerde kitabı okuyan ailelerle ve bakım verenlerle iletişime geçerek çocuklarla yapılan sohbetlere dair geri bildirimleri almayı da hedefliyor.



ÇOCUĞUNUZUN BAŞARILI GELECEĞİ İÇİN BİZİ SEÇİN !

PEDAGOG. ALİYE NİLÜFER ÖKTEMER

**MAIL: bilgi@tanmavibeyazcocuk.k12.tr
WEB : www.tanmavibeyazcocuk.k12.tr
TEL: 02163388138- 5325882135**

FENERYOLU MAH. DOSTANE SOK.NO:8 KADIKÖY- İSTANBUL



SICAK YEMEK EVLERE ULAŞIYOR

Pandemi döneminde başlayan “Evde Sıcak Yemek” hizmeti, sosyo-ekonomik açıdan ihtiyaç sahibi olan bireylere ulaştırılmaya devam ediyor. Fiziksel, psikolojik veya yaşa bağlı nedenlerle günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirmekte zorlanan 65 yaş üstü ya da kronik sağlık sorunu bulunan kişilere yönelik hizmet, 2020 yılından bu yana kesintisiz sürdürülüyor. Haftanın her günü, öğle ve akşam olmak üzere iki öğün sıcak yemek Kadıköy’de yaşayan yaklaşık 267 kişiye düzenli olarak ulaştırılıyor. Hizmet hakkında bilgi almak isteyenler 0216 349 11 89 – 0216 418 21 75 numaralı telefonları arayabilir.

EVDE KİŞİSEL BAKIM

İlerleyen yaş, fiziksel engeller veya günlük yaşam aktivitelerini yapamamak, kişisel bakım ihtiyaçlarının karşılanmasını da güçleştirebiliyor. Bu noktada devreye giren Evde Kuaförlük Hizmeti, 2012 yılından bu yana 65 yaş ve üzeri yurttaşların kişisel bakım ihtiyaçlarına destek oluyor. Ücretsiz olarak sunulan hizmet kapsamında profesyonel ekipler evlere giderek el, ayak ve tırnak bakımı, saç boyama, saç kesimi ve sakal tıraşı gerçekleştiriyor. Böylece evden çıkamayan yurttaşların kişisel bakım hizmetlerine kendi yaşam alanlarında erişmesi sağlanıyor. *Hizmet bugüne kadar 37 bin 174 kez hizmet verildi. Başvuru ve detaylı bilgi için 0216 357 35 04 numaralı telefon aranabilir.*



TEMİZ VE GÜVENLİ YAŞAM ALANLARI

Yaş ilerledikçe evin günlük temizliğini yapmak da zorlayıcı hale gelebiliyor. 2016 yılında başlatılan Evde Temizlik Hizmeti ile fiziksel veya yaşa bağlı nedenlerle temizlik desteğine ihtiyaç duyan 65 yaş üstü bireylerin yaşam alanlarına destek ulaştırılıyor. Başvuru sonrasında Sosyal Hizmetler Müdürlüğü meslek elemanları tarafından hane ziyareti yapılır. İhtiyacın değerlendirilmesinin ardından uygun bulunan adreslerde deneyimli personel tarafından belirli periyotlarla temizlik çalışması gerçekleştiriliyor. Hizmetle yaşı yurttaşların kendi evlerinde daha temiz, sağlıklı ve güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmelerine katkı sunuluyor. Bugüne kadar 10 bin 502 kez evde temizlik hizmeti verildi. *Detaylı bilgi için 0216 349 11 89 – 0216 418 21 75 numaralarından detaylı bilgi alınabilir.*



İHTİYAÇ SAHİBİNE İKİNCİ EL DAYANIŞMASI

Kadıköy’de dayanışmanın önemli adreslerinden biri de Aık Gardırop İkinci El Giysi Mağazası. Kasım 2010’dan bu yana faaliyet gösteren mağaza, vatandaşlardan gelen bağışları ihtiyaç sahipleriyle buluşturuyor. Sosyal inceleme sonucunda ihtiyaç sahibi olduğu belirlenen hanelere giysi başta olmak üzere oyuncak, mutfak eşyası ve kitap gibi çeşitli ürünler ulaştırılıyor. Mekânsız kişilere de giysi desteği sağlanıyor. Bugüne kadar ihtiyaç sahibi kişilere 542 bin 199 adet yardım, mekânsız kişilere ise 104 bin 575 adet giysi yardımı yapıldı. *Kullanmadığı ancak kullanılabilir durumdaki giysi, oyuncak ve benzeri eşyaları değerlendirmek isteyen vatandaşlar da bağışlarıyla bu dayanışmanın bir parçası olabiliyor. Detaylı bilgiye 0216 545 72 28 numarasından ulaşılabilir.*

YENİ DOĞAN BEBEK PAKETİ

Bir bebeğin dünyaya gelişi aileler için yeni bir başlangıç olurken, beraberinde pek çok ihtiyacı da getiriyor. Kadıköy Belediyesi’nin 2021 yılında hayata geçirdiği Yeni Doğan Destek Paketi, sosyo-ekonomik açıdan ihtiyaç sahibi ailelerin bu dönemdeki yükünü hafifletmeyi amaçlıyor. Ücretsiz olarak verilen pakette



KADIKÖY’DE DAYANIŞMANIN ADRESLERİ

Kadıköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, yaşlılardan engellilere, ihtiyaç sahibi pek çok farklı gruba yönelik sosyal hizmetlerini sürdürüyor

● Hülya ARSLAN

Günlük ihtiyaçlar; özellikle yaşlılık, sağlık sorunları ya da fiziksel güçlükler söz konusu olduğunda daha önemli hale geliyor. Sıcak yemek, ev temizliği, kişisel bakım ve ulaşım gibi farklı alanlarda sunulan destekler, ihtiyaç duyanların günlük yaşamını kolaylaştırıyor. Kadıköy Belediyesi Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, farklı nedenlerle desteğe ihtiyaç duyanların yaşamını

kolaylaştırmak amacıyla uzun yıllardır çeşitli hizmetleri bir arada yürütüyor. Yaşlı ve kronik sağlık sorunu bulunan Kadıköylülere evde sıcak yemek ulaştırılırken, kişisel bakımını yapmakta zorlanan bireylerin evlerine kuaför ekipleri gidiyor. Ev temizliğinden hasta bakım kitine, engelsiz ulaşımın yeni doğan bebeklerin ihtiyaçlarına kadar uzanan desteklerin yanı sıra psikolojik danışmanlık ve cinsel sağlık alanındaki çalışmalar da sosyal hizmetlerin kapsamını genişletiyor.

ÖNCE BAŞVURU SONRA HANE İNCELEMESİ

Sosyal Hizmetler Müdürlüğü bünyesindeki hizmetlerden yararlanmak isteyen vatandaşların, ilgili hizmet için gerekli evrakları hazırlayarak dilekçeyle başvurması gerekiyor. Başvurunun ardından görevli meslek elemanları tarafından hane ziyareti gerçekleştiriliyor. Hane incelemesinde başvuru sahibinin evrakları, yaşam koşulları ve ihtiyaç durumu birlikte değerlendiriliyor. Yapılan değerlendirme sonucunda hizmetten yararlanmasının uygun olduğu belirlenen kişilerin destek süreci başlatılıyor.



bebek sırt çantası, hastane çıkış seti, battaniye, bebek havlusu, müslin örtü, ağız bezi ve bebek çorabının yanı sıra ıslak mendil, bebek şampuanı, vücut losyonu, pişik kremi ve dijital ateş ölçer gibi ürünler bulunuyor. *Bugüne kadar 506 haneye Yeni Doğan Destek Paketi ulaştırıldı. Yararlanmak isteyen aileler 0216 349 11 89 – 0216 418 21 75 numaralarından başvuru yapabilir.*

DUYU BÜTÜNLEME VE ERGOTERAPİ DESTEĞİ

Kadıköy Belediyesi Duyu Bütünleme Merkezi, duyu bütünleme sorunu yaşayan tanı ya da tanısız çocuklara yönelik hizmet veriyor. Alanında uzman ergoterapistlerin görev yaptığı merkezde, çocukların denge, koordinasyon, motor planlama, dokunma ve diğer duyuusal becerilerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütülüyor. Erken yaşlarda fark edilen duyu bütünleme sorunlarına yönelik çalışmaların daha hızlı ilerleme sağlayabildiği belirtiliyor. *Duyu Bütünleme Merkezi hakkında detaylı bilgiye 0216 337 21 21 numaralı telefondan ulaşılabilir.*



ULAŞIM ENGELİNİ ORTADAN KALDIRIYOR



Kadıköy’de sosyal yaşam katılımlarının önündeki ulaşım engellerini azaltmak amacıyla hizmet veren Engelsiz Taksi, uzun yıllardır tekerlekli sandalye kullanıcılarına destek oluyor.

Mart 2004’te başlayan uygulama, toplu ulaşım hizmetlerinden yararlanamayan bireylerin evlerinden çıkarak sosyal hayata katılabilmelerinin yanı sıra sağlık ve benzeri ihtiyaçlarına ulaşabilmelerini kolaylaştırıyor. Tekerlekli sandalye kullanıcılarına uygun şekilde tasarlanan araçlar ücretsiz hizmet veriyor. Randevulu sistemle çalışan Engelsiz Taksi için gidilecek yer ve saatin üç gün önceden bildirilmesi gerekiyor. Randevu günü bireyler refakatçileriyle birlikte bina girişinden alınarak gidecekleri yere bırakılıyor ve dönüşte de aynı uygulama

gerçekleştiriliyor. Engelsiz Taksi bugüne kadar 82 bin 174 sefer gerçekleştirdi. Engelsiz Taksi hizmetinden yararlanmak isteyen vatandaşlar, 444 00 81 numaralı telefondan randevu ve detaylı bilgi alabilir.



YAŞ ALAN KADIKÖYLÜLERE DENİZ MOLASI

Kadıköy’ün kıyılarını deniz yolculuğunun huzuruyla buluşturan Kadıköy Huzur Vapuru, 2024 yılında hayata geçirildi. 65 yaş üstü Kadıköylülere ücretsiz sunulan proje, kent yaşamının yoğunluğu içerisinde yaş alan yurttaşlara sosyal bir buluşma ve dinlenme alanı oluşturmayı hedefliyor. Vapur seferleriyle bireylerin sosyal hayata katılımının artırılması ve komşuluk ilişkilerinin güçlendirilmesi amaçlanıyor. Bugüne kadar 14 sefer düzenlenen hizmetten toplam 2 bin 703 kişi yararlandı. *Kadıköy Huzur Vapuru hizmetinden yararlanmak isteyenler, 0216 411 48 33 ve 0216 411 48 34 numaralı telefonlardan detaylı bilgiye ulaşılabilir.*



PSİKOLOJİK DESTEK ÜCRETSİZ

Sosyal hizmetlerin bir diğer ayağını ise psikolojik danışmanlık oluşturuyor. Kadıköy’de ikamet eden tüm Kadıköylülere ücretsiz sunulan hizmet kapsamında psikologlar, bireylerin yaşam içerisinde karşılaştıkları güçlüklerle baş etme kapasitelerini geliştirmelerine, duygusal sorunlarını ele almalarına ve karşılaştıkları problemlere daha etkin çözümler geliştirmelerine destek oluyor. Bugüne kadar yaklaşık 3 bin kişi psikolojik danışmanlık hizmetinden faydalandı. *Psikolojik Danışmanlık hizmetinden yararlanmak isteyen yurttaşlar, 0216 349 11 89 ve 0216 418 21 75 numaralı telefonlardan bilgi ve randevu alabilir.*

EVDE BAKIM İÇİN DESTEK PAKETİ

Hasta bezi kullanması zorunlu olan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik destek de 2015 yılından bu yana devam ediyor. Engel durumu veya sağlık sorunları nedeniyle hasta bezi kullanması gereken kişilere hasta bezi

ve yatak koruyucu desteği sağlanıyor. Bunun yanı sıra evde bakıma muhtaç kişilerin kişisel hijyenlerini desteklemek amacıyla Evde Hasta Kişisel Bakım Kiti de veriliyor. Kit içerisinde vücut temizleme havlusu ve vücut temizleme lifi gibi ürünler yer alıyor. Bugüne kadar ihtiyaç sahibi kişilere toplam 44 bin 134 paket ürün teslim edildi.

Hasta Bakım Kiti Desteği’nden yararlanmak isteyenler, 0216 337 21 21 numaralı telefondan bilgi alabilir.

ŞİDDETE MARUZ KALANLAR İÇİN HIZLI ERİŞİM

Kadıköy Belediyesi’nin kadınlara yönelik sosyal desteği kapsamında Alo Kadına Şiddet Hattı da hizmet veriyor. 2011 yılından bu yana çalışan hat üzerinden şiddetin türüne göre kadınlara hakları konusunda bilgi veriliyor, güvenlik planlaması yapılıyor ve hukuki süreçlere ilişkin danışmanlık sağlanıyor. İhtiyaç halinde kadınların ilgili kurum ve kuruluşlarla bağlantısı da kuruluyor. *Alo Kadına Şiddet Hattı’na 0216 349 9 349 numaralı telefondan hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında ulaşılabilir.*



CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI

Kadıköy Belediyesi’nin sosyal hizmet alanındaki çalışmalarına son yıllarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda yürütülen çalışmalar da eklendi. Türkiye’de ilk kez bir yerel yönetim tarafından bu alanda hizmet vermek amacıyla açılan CİSAM, Kasım 2024’ten bu yana çalışmalarına devam ediyor. Kadınlar ve gençlere yönelik farkındalık, bilgilendirme, danışmanlık ve yönlendirme hizmetlerinin yanı sıra atölye ve eğitimler de düzenleniyor. Merkez, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri ile sosyal desteği bir arada ele alarak birey, grup ve toplum düzeyinde çalışmalar yürütüyor. CİSAM’ın açıldığı günden bu yana 492 kişi danışmanlık hizmetinden yararlandı.

GDTM'DE ANONİM HIV TESTİ

CİSAM bünyesinde Sağlık Bakanlığı ile yürütülen iş birliği kapsamında 22 Haziran 2026’da Gönüllü Danışmanlık ve Test Merkezi (GDTM) de hizmete başladı. Merkezde kimlik bilgisi gerektirmeden anonim HIV testi uygulanıyor. Test öncesi ve sonrası danışmanlık hizmeti verilirken sonuçlar yaklaşık 20 dakika içerisinde alınabiliyor. Pozitif test sonucu alınması durumunda ise kişiler doğrulama testleri ve tedavi süreçleri için ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendiriliyor. Merkezde yalnızca test hizmeti sunulması değil, HIV konusunda doğru bilgiye erişimin güçlendirilmesi, önyargı ve damgalamanın azaltılması ve sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması hedefleniyor. Açıldığı günden bu yana 137 test uygulandı. *CİSAM ve GDTM hizmetlerinden yararlanmak isteyenler 0216 414 31 86 ve 0216 545 96 91 numaralı telefonlardan bilgi ve danışmanlık alabilir.*

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Mesut KÖSEDAĞI

Yayın Kurulu

Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gürbüz ENGİN

Sayfa Tasarımı

Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN, Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYIÇ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: 0 (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi Sarayardı Caddesi Kalkedon İş Merkezi No: 98 Kadıköy

Tel: 0 (216) 348 70 60 İlan/Reklam: 0 (216) 345 82 02

Baskı: Türkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 5 Levent Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Etiler/Beşiktaş/İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

Göztepe’de Tebdil–i Hava

NÜKHET
EREN



Dişarıdaki dolaptan aldığım kutu kahvenin parasını öderken bakkalın sakın sesi duyuldu. “Kentsel dönüşüm değil rantasal dönüşüm. Çocukların okul işi olmasa hemen gideceğim memleket, neyse ki zamanında her şey bu kadar ateş pahası olmadan köyüme ev yaptırmışım. Nefes alacak yer kalmadı burada.”

Yarım saat önce indiğim Göztepe’de tarihi istasyonun hangi tarafta olduğunu göremedim, gözüm aranıp durdu bulamadı. Sezgisel yönlendirmeler çoğu zaman doğruya uzak olsa da Marmaray’la geldiğim yönün tersine yürüdüm. Kuşluk vaktinin temiz yüzü orta yaşlılarından biri Atatürk resimli tişört giyinmişti, baskısını beğendim. Gülmüsedim, o da. Kadıköy’deydik.

Sağda yüksek gerilim uyarıları ile dolu ray hattını izliyordum, solda yeni yapılmış binalar, üstlerinde vinçler diziliydi, hepsi aynı moda mimariyle ilerliyordu. Ben duruyorum, onlar yanımdan geçiyor gibiydi, sonunda gri yüzü aşıp bina bina gördüm. Kara ördek yavrumu bulmuştum. Yolu yoktu. Tuhaf olan, yeni binalardan birinin bahçesinde kalmasıydı. Bekçi kulübesini boş görünce sonradan gelecek her türlü azarı göze alıp içeri daldım, ona kavuştum. Sevimli seyrilik

aşşabım kadim ağaçlarına yaslanmıştı. Arka tarafına ilerleyince raylara bakan demir parmaklık arasından köprünün üstünde, taşına Göztepe yazılmış kâğır binayı gördüm. Oval taşlı pencereler, çatı feneri denilen cam çatısıyla diğer istasyonlardan farklıydı. Yanındaki dev kuleden yeşile sığınan aşşabımla vedalaşıp yola düştüm, mesafesi çok kısa yolu hayli uzun Göztepe istasyonuna ulaştım.

TCDD Kültür Sanat Müzesi olan bina dan gri aşıp köşkün masalsı ön yüzünü, güvenlik görevlisinin odasından gördüm. En eski istasyon binası oymuş, hatta adı Erenköy’müş, demiryolu bazı havalarda trenin çıkamadığı yokuş nedeniyle alçaltılınca tepede kalmış, köprü üstündeki bu bina Göztepe adıyla istasyon görevini üstlenmiş, öncekiyse lojman olarak kullanılıyormuş. Yıl hesaplarını yaptığımda roman 1897’de tefrika edildiğine göre Refet, Göztepe’de kaldığı köşke şimendifer hattıyla gelmiş olabilirdi. Romanda Cazibe Hanım bir gün köy arabası getiriyor, Şahap, Refet ve Şule’yle Fener’e doğru çekiyorlar. Ayrıca köşkün setinden bakınca vapurların ve treni sürükleyen lokomotifin düdüğünün geçtiği anlatılıyor.

Rıdvan Paşa Sokağının on-on beş katlı apartmanları arasında başım yukarıda göğü



yarar vaziyette adımlarımı taşıırken Göztepe’nin bu kadar yeni ve yüksek olduğunu biri söylese inanmazdım. Fatma Aliye’nin Refet’i çağırmasa Göztepe’yi yutan sesleri, görüntüleri göremeyecektim. Refet, babasının mirasından üvey kardeşlerince mahrum bırakılmış, annesiyle İstanbul’da tutunmaya çalışan zayıfça ve güzel olmayan bir kızağız. Önünde tek

yer var. Okumak. Sınıfını birincilikle bitirdiği yaz, tebdil-i hava diye okul arkadaşının Göztepe’deki yazlık köşküne davet ediliyor. Yazarın tarifinde köşk denizden birçok metre yüksekte, önündeki geniş yeşil arazi mesafeler boyunca hafif meyille indiğinden kır gibi görünüyordu. Yeşilin denizle birleştiği yerde zemin rengi yeşilden maviye dönüyor.

Birdenbire hayli yayılmış tek katlı kebabçının arkasında heybetli ağacı ve tahta evi gördüm. Fatma Aliye’nin tebdil-i hava için bir süre kaldığı Göztepe’deki kiralık bağ evi burası olabilirdi. Tebdil-i hava o devrin reçetesi. Kebabçıdan girip arka bahçeden eve varmaya heveslendim, yan sokağı gösterdiler. Uzaktan beni çağıran ağaç aslında kurumuştur, yanındaki başka ağaçlarla evin bahçesi yeşil doluydu, kendi haline bırakılmış ağaçlar evin yüzünün yarısını kapatıyordu. Yıkılmaya yüz tutmuştu, taştan zemin katın önünde iki chetten çıkılan taş merdivenler birleşip aşıp kata ulaşıyordu. Girişi ca-

mekân, tadilat görmüş gibi görünüyordu. İlk katta ve üst katta aşıp pencereler, girişin üstünde cumba ve üç giyotin pencere vardı. Arka tarafında briket müstemilat binasının çıkmaz alana bakan tarafı set gibi iki kat yüksekliğinde duvardı. Evin diğer yanı apartmanın otoparkı olduğundan görünmüyordu.

“Köşkün ortasındaki salon binanın bütün tülünce [uzunluğunca] olup bir tarafı Akdeniz’e nazır, diğer tarafın nezareti [görüş alanı] de Çamlıca Tepesi’ne kadar vâsıydı [genişti]. O Çamlıca Tepesi’ne varınca ya kadar ise çayırılar, çimenler, muntazam bağlar, bahçeler, zarif köşkler bir harita gibi enzara maruz [bakışlara açık] bulunuyordu. Köşklerin boyalarının envai [çeşitleri], bahçelerdeki çiçeklerin nizam ve elvanı [düzeni ve renkleri] o haritayı ne surete koymuş olduğunu düşünmeli. Bu sanat ile tabiatın birleşmiş olduğu harita-ı tabiiye, öyle Refet’in her gün mektepte gördüğü memalığın [ülkelerin] hududunu ayrı ayrı renklerde ayıran haritaya benzemiyordu.”

Elimdeki kitabı kapattım. Önünde durduğum terk edilmiş evin etrafında dört yön hâlâ var: batıda Moda Burnu, güneyde Marmara ve Adalar, doğuda Bostancı’ya inen yol, kuzeyde Çamlıca. Sadece manzaram yok, manzara on beş katlı apartmanların üst katlarında. Gördüğüm satılık dairelerden birini aradım. Seksen üç metrekaare net, üç artı bir, yirmi iki milyon dokuz yüz bin lira, ruhsat alındıktan sonra ikinci tuvalet yapılacakmış. Refet’in gittiği köşk kırk iki dönümdü, hesabı yapı önlerinde sürekli gördüğüm inşaat şirketlerine bırakıyorum.

Kırk iki dönüm arazinin tam ortasına inşa edilmiş lafi zihnimde yürürken Tütüncü Meh-

met Efendi Camii’nin önüne geldim. Yol yapımından ve çevredeki inşaatlardan tek şeride düşmüş trafik, vinçler, demir sesleri, sıcak ve tozun içinden geçerken tütün fabrikasını satan Efendi’nin buradan bin dönüm yer alıp yüzden fazla paşaya sattığını hatırladım. Yüz kırk yıl önce semtin kuruluşu adını bugün koyduğumuz rantasal temele dayalıymış. Sıcaktan, tozdan, gürültüden gelen sıkıntıyı uzaklaştıran yeşillik Göztepe İlkokulu’nun bahçesi idi. Ağaçların arasında geç Osmanlı, erken Cumhuriyet yapısı diye düşündüğüm yerin önünden geçerken serinledim.

Tevfik Efendi Köşkü, Buket Huzurevi ve Yaşlı Bakım Merkezi olmuştu. Nural Köşkü’nün kendisi Kadıköy Belediyesi Alzheimer Merkezi’ydi. Hemen yanı Nural blokları, yüksek devlerden biri. Öteki yanındaki beyaz aşıp ev, İlhan–Vreni Nural Eğitim, Kültür ve Sanat Vakfı. Dar gelirli allelerin başanlı çocuklarına burs veriyormuş, Rıdvan Paşa Sokağında içine girdiğim Atlı Muazzez Hanım Köşkü Amerikan inşaat şirketinin ofisiydi, duvarları proje ilanlarıyla doluydu.

Tepegöz Caddesinde eski ağaçlar tek tük sokağın kenarındaydı. Binalar yükselmiş, sokaklar aynı kalmıştı, bense ter içindeydim. Denize yakın olmasına rağmen en küçük bir esinti dahi yoktu, bina duvarları neredeyse güneş kadar ısı veriyordu. Yapıyı yapısı bedenimde boğucu havada Fatma Aliye’yi ve Refet’i anımsadım, buraya hava değişimi için gelmişlerdi. Tren yolunu gördüğümde minicik lostra dükkânı beni karşıladı. Zafer Usta koca çınarın altına ayakkabıları, çantaları dizmiş, çizimleri gövdeye geçirmişti. Hepsini tamir edilecekti. Onu gördüğümde çok sevindim.

“Semtinde Orkestra” Kadıköy’deydi

Kentin parklarını, meydanlarını konser sahnesine dönüştüren Semtinde Orkestra etkinliği kapsamında İBB Kent Orkestrası, ilk konserini Kadıköy Şaşkınbakkal Sahili’nde verdi



● Seyhan KALKAN VAYIÇ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Kültür Dairesi bünyesindeki Orkestralar Müdürlüğü, yaz dönemi boyunca kentin parklarını ve meydanlarını “Semtinde Orkestra” etkinliği ile konser sahnesine dönüştürerek İstanbullulara müzik şöleni yaşıyor. Etkinlik kapsamında İBB Kent Orkestrası, ilk konserini 3 Eylül Perşembe günü Kadıköy Şaşkınbakkal Sahili’nde verdi. İstanbulluların yoğun ilgi gösterdiği konserde dillerde şarkılar, yüzlerde gülümseme vardı. Günlük yaşamın koşturmasına mola verdiren konser, keyifli ve mutlu bir yaz akşamı yaşattı.

Konser öncesi İBB Kent Orkestrası Şefi Üstüner Büyükgöğneç ile bir araya geldik, etkinliğe dair konuştuk. Kamusal alanların şehrin sadece ortak kullanım noktaları olmadığını, kültürün, sanatın ve aidiyet duygusunun en samimi şekildedir harmanlandığı mekânlar olduğunu ifade eden Büyükgöğneç, “İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kent Orkestrası olarak, İstanbullularla parklarda, meydanlarda ve sokaklarda buluşmayı çok önemsiyoruz. Çünkü sanat, toplumun her kesimine doğrudan dokunabildiği ölçüde birleştirici bir güce sahiptir. Bu felsefeden yola çıkarak hayata geçirdiğimiz Semtinde Orkestra etkinliklerimizin temel amacı, müziği ve sanatı İstanbul’un her bir köşesine, vatandaşlarımızın ayağına götürmektir.” dedi.

“Bu buluşmalar, orkestramızın taşıdığı özel

misyonu sergilemek adına da bizim için harika bir fırsat sunuyor.” diyen Üstüner Büyükgöğneç, şöyle devam etti: “Kent Orkestrası, kadro sayısı bakımından Türkiye’nin en büyük pop müzik orkestrasıdır. Bünyesinde klasik müziğe ait birçok Batı enstrümanını da barındıran bu dev kadro, müziğin çok sesli zenginliğini meydanlara taşıyor. Bu akşam da 70’ler, 80’ler ve 90’ların yerli-yabancı pop eserlerinden oluşan zengin bir repertuarı dinleyiciler ile buluşturuyoruz. İBB Kent Orkestrası olarak İstanbul halkına ücretsiz sanat hizmeti sunmaya, şehrin her semtini yerlilerle güzelleştirmeye devam edeceğiz.”

“SANAT YAŞADIĞINIZI HATIRLATIR”

Şef Üstüner Büyükgöğneç ile sohbetin ardından konseri dinlemeye gelen vatandaşların da görüşlerini aldı.

2 buçuk yaşındaki kızı Bilge Tuna ile birlikte Pendik’ten gelen Begüm Gökmen, “Konsere denk gelmemiz çok güzel oldu. Bilge ilk defa orkestra izleyecek. Konsere ya da başka bir sanatsal etkinliğe gitmek maddi olarak çok zor hale geldi. O yüzden bunun ücretsiz ve açık havada olması ayrı bir güzelliği. Gün içinde yaşamayı unutturuyoruz. Yaşamayı hissetmek için sanata ihtiyaç var.” diye konuştu.

Erenköy’de oturan Çiğdem Tanrıncı ile “Konsere denk geldim. Güzel havada çok iyi oldu. Sanat bende sonsuzluk duygusu yaratıyor. Halka açık etkinlikler herkesin sanata ulaşması için bir fırsat sunuyor.” dedi.



Kadıköy’de plak sesleri yükselecek

Türkiye’nin en geniş katılımlı analog müzik buluşmalarından Kadıköy Plak Günleri, 12-13 Eylül tarihlerinde Kadıköy Belediyesi’nin bahçesinde gerçekleşecek. Kadıköy Belediyesi tarafından organize edilen etkinlik bu yıl, Türk müziğinin unutulmaz isimlerinden Esin Afşar anısına düzenleniyor

Kadıköy Belediyesi tarafından bu yıl onuncusu düzenlenen Kadıköy Plak Günleri, müzikseverleri bir kez daha bir araya getirmeye hazırlanıyor. Bu hafta sonu (12-13 Eylül) Kadıköy Belediyesi’nin bahçesinde düzenlenecek etkinlikte, İstanbul’un birçok noktasından plak dükkânları stant açacak. Koleksiyonerler ve müzik tutkunlarının buluşacağı etkinlikte, ziyaretçiler pek çok eski ve yeni plağa erişme imkânı bulacak.

Kadıköy Plak Günleri kapsamında söyleşi, imza günleri ve DJ performansları da müzikseverlerle buluşacak.

ESİN AFŞAR’A ÖZEL SÖYLEŞİ

Etkinliğin ilk günü olan 12 Eylül Cumartesi günü saat 17.00’de, Kurtalan Ekspres’in bas gitaristi Ahmet Güvenç ve Esin Afşar’ın kızı Pınar Afşar, müzik yazarı Murat Beşer’in moderatörlüğünde “Sesin Hafızası: Esin Afşar ve 60’lardan 80’lere Türkiye” başlıklı söyleşide bir araya gelecek. Söyleşide Esin Afşar’ın müzik hayatı, Türkiye müziğine bıraktığı iz ve 1960’lardan 1980’lere uzanan müzik yolculuğu ele alınacak.



Katılımcılar, Esin Afşar’ın sevilen şarkıları eşliğinde plak stantlarını da gezebilecek. 13 Eylül Pazar günü saat 16.00’da ise karikatürist ve müzik yazarı Aptülrika’nın katılımıyla “Gitaristler Tefrikası” başlıklı söyleşi gerçekleştirilecek.

İKİ GÜN BOYUNCA İMZA GÜNLERİ

Kadıköy Plak Günleri kapsamında iki gün boyunca imza günleri düzenlenecek. Cumartesi günü 18.00-21.00 saatleri arasında caz müzisyeni ve besteci Cenk Erdoğan, caz müzisyeni, piyanist ve akademisyeni Selen Gülün, caz sanatçısı Nilüfer Verdi, caz müzisyeni Ercüment Orkut, caz müzisyeni Sibel Köse, caz müzisyeni İmer Demirer, müzisyen Onur Nevşehir ve müzisyen Coşkun Karademir plakseverlerle bir araya gelecek. Pazar günü ise saat 15.00’te Bulutsuzluk Özlemi albüm imzası, 18.00-19.00 saatleri arasında da piyanist ve besteci Ayşe Tütüncü müzikseverlerle buluşacak.

PROGRAM AKIŞI

12 Eylül Cumartesi

11.00 – Giriş
13.00–14.30 – DJ Nazlı Erdol
14.30–16.30 – DJ Emin
16.30–18.00 – DJ Eray Düzgünoy
17.00– Sesin Hafızası: Esin Afşar ve 60’lardan 80’lere Türkiye Söyleşisi
Moderatör: Murat Beşer
Konuşmacılar: Ahmet Güvenç, Pınar Afşar
18.00–19.30 – DJ Hünkar
19.30–21.00 – DJ Paratonel

13 Eylül Pazar

11.00 – Giriş
13.00–14.30 – DJ set: Müstak Akgün
14.30–16.00 – DJ set: Agop Çekmen ile Plak Hikâyeleri
16.00 – “Gitaristler Tefrikası” Söyleşisi
Moderatör: Murat Beşer
Konuşmacılar: Aptülrika
16.30–18.00 – DJ set: Semi
18.00–19.30 – DJ set: Cihan Saldıran
21.00 – Kapanış



Kadıköy Belediye Bahçesi, Hasanpaşa | 11.00-21.00

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye



● Hülya ARSLAN

Göz kapağının normalden daha aşağıda olması olarak tanımlanan göz kapağı düşüklüğü (ptozis), çoğunlukla yaşlanmayla birlikte görülse de her yaşta farklı nedenlerle ortaya çıkabiliyor. Doğumsal kas gelişim bozukluklarından travmalara, geçirilmiş göz ameliyatlarından uzun süreli kontakt lens kullanımına kadar pek çok etken göz kapağının düşmesine neden olabiliyor. Kapak göz bebeğini örterek görme alanını daralttığında ise sorun estetik bir görünümün ötesine geçiyor. Memorial Ataşehir Hastanesi Göz Hastalıkları Bölümü'nden Prof. Dr. Dicle Hazırolan, "Göz kapağı düşüklüğü göz kapağını kaldırarak kas zayıfladığında veya sinir hasarında ortaya çıkar." dedi.

YAŞLANMA TEK NEDEN DEĞİL

Göz kapağı düşüklüğünün en sık nedeninin, göz kapağını kaldıran ana kasın veya onu taşıyan tendonun zamanla zayıflaması, esnemesi ya da yerinden ayrılması olduğunu söyleyen Hazırolan, yaşlanmanın tek neden olmadığını ifade etti. Hazırolan şunları söyledi: "Bu durum çoğunlukla yaşlanmanın doğal bir sonucu olarak ortaya çıksa da, her yaş grubunda farklı etkenlerle de tetiklenebilir. Yaşlanma faktörünün haricinde göz kapağı düşüklüğüne yol açabilen en temel nedenler arasında doğumsal kas gelişim bozukluğu, kaza veya darbeye bağlı travmalar ve geçirilmiş bazı göz ameliyatları yer alır."

Uzun süreli kontakt lens kullanımının ve kronik alerjiler nedeniyle gözlerin sık ovuşturulmasının da etkili olabileceğini aktaran Hazırolan, "Göz kapağını kontrol eden sinirlerin hasar görmesi (nörolojik felçler) ve myastenia gravis (ağır kas güçsüzlüğü) gibi bazı özel kas-sinir sistemi hastalıkları da bu estetik ve işlevsel probleme sebep olabilir." diye konuştu.

GÖRMEYİ ETKİLİYORSA TIBBİ SORUN

Göz kapağındaki düşüklük göz bebeğini örterek üst görme alanını kapattığında günlük yaşamın da etkilenebileceğine dikkat çeken Hazırolan, "Kapak göz bebeğini örterek üst görme alanını kapatırsa, kişi okurken veya merdiven inerken zor-

Ani göz kapağı düşüklüğüne dikkat!



lanır. Bu durum, estetik bir kusur olmaktan çıkıp, başı yukarı kaldırma veya kaşları sürekli yukarı çekme gibi fiziksel tetafiler gerektiren ciddi bir tıbbi probleme dönüşür. Bu düşüklüğün neticesinde görme alanının daralması, kronik göz yorgunluğu ve şiddetli baş ağrısı görülür." dedi.

ANİ GELİŞEN DÜŞÜKLÜK ÖNEMLİ

Göz kapağı düşüklüğünün bazı durumlarda nörolojik hastalıkların belirtisi olabileceğini söyleyen Hazırolan, miyastenia gravis, Horner sendromu ve 3. kranial sinir felci gibi hastalıkların ptozisle kendini gösterebildiğini belirtti. Yaşlanmaya bağlı düşüklük genellikle zaman içinde gelişirken, kapağın bir anda düşmesinin farklı bir tabloya işaret edebileceğini vurgulayan Hazırolan, "Göz kapağının aniden düşmesi, kapağı kaldıran kası ya da bu kası besleyen sinirleri etkileyen akut bir nörolojik veya damarsal sorunun habercisi olabilir." dedi.

Ani başlangıçlı tek taraflı düşüklüklerin üçüncü kranial sinir felci, şah damarı yırtılması, anevrizma baskısı veya myastenia gravis gibi acil değerlendirme gerektiren tablolarla ilişkili olabileceğini aktaran Hazırolan, "Böyle bir durumda ani düşüklüğe eşlik eden şiddetli baş veya göz ağrısı, çift görme ya da bulanık görme, göz bebekleri arasında boyut farkı, göz hareketlerinde kısıtlılık veya yüzde uyuşma gibi nörolojik belirtiler acil tıbbi değerlendirme gerektirir. Bu tür alarm verici bulgular hayatı tehdit eden ya da kalıcı hasar bırakabilecek bir inme veya sinir

sıkışmasının habercisi olabileceğinden, vakit kaybetmeden bir sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır." diye konuştu.

Gün içinde artan genel yorgunluk ve kas güçsüzlüğünün de dikkate alınması gereken belirtiler arasında yer aldığını söyleyen Hazırolan, özellikle birkaç saat veya gün içinde başlayan düşüklüklerde göz ve nöroloji değerlendirmesinin önem taşıdığını ifade etti.

TANI İÇİN AYRINTILI MUAYENE

Göz kapağı düşüklüğünün nedenini belirlemek için ayrıntılı bir göz muayenesi yapılması gerektiğini vurgulayan Hazırolan, "Tam sürecinde üst kapağın konumu milimetrik olarak ölçülür, kapağı kaldırarak levator kasının gücü test edilir ve yaşa bağlı deri sarkmaları (dermatoşalazis) gibi benzer durumlardan dikkatle ayrıştırılır." dedi.

Göz hareketleri, gözler arasındaki simetri ve görme alanının da incelendiğini anlatan Hazırolan, "Kas veya sinir kaynaklı sistemik bir sorundan şüphelendiğinde ise kan testleri, nörolojik değerlendirmeler veya beyin/göz çevresine yönelik görüntüleme tetkikleri (MR gibi) yapılarak asıl neden ortaya çıkarılır." ifadelerini kullandı.

TEDAVİ HASTAYA GÖRE BELİRLENİYOR

Göz kapağı düşüklüğünde tedavinin düşüklüğün derecesine ve nedenine göre belirlendiğini kaydeden Hazırolan, "Gerçek göz kapağı düşüklüğünün ve ileri deri sarkmalarının asıl ve kalıcı

Göz kapağı düşüklüğü, görme alanını etkilediğinde tıbbi bir probleme dönüşürken ani gelişen vakalar ciddi hastalıkların habercisi olabiliyor

tedavi yöntemi cerrahidir. Kası güçlendiren veya fazla dokuyu çıkaran ameliyatlar ya da askı ameliyatı uygulanır. Ancak hafif kapak düşüklüğünde estetik kaygısı olan hastalarda cerrahi dışı geçici estetik işlemler uygulanabilir. Kapaktaki düşüklük göz bebeğini kapatıp görmeyi engellediğinde ya da çocuklarda göz tembelliği riski yarattığında kesinlikle ameliyat gerekir. Her cerrahide olduğu gibi ptozis ameliyatının da enfeksiyon, kanama, geçici veya kalıcı kapak asimetrisi, göz kapağının tam kapanmaması ve buna bağlı gelişen göz kuruluşu gibi riskleri bulunur." dedi.

Uyku sırasında gözün açık kalması veya kornea tahrişi nedeniyle nadiren ikinci bir cerrahi müdahaleye ihtiyaç duyulabileceğini aktaran Hazırolan, bu risklerin ameliyat öncesinde değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Göz kapağında düşüklük fark eden kişilerin kapağı sürekli elleriyle kaldırmaya çalışmaması gerektiğini belirten Hazırolan, "İlerleyen yaşa veya kas gevşemesine bağlı hafif durumlarda estetik ve işlevsel rahatsızlık için bir uzmana danışılmalı, ev tipi geçici çözümler yerine net bir muayene ile kapağı kaldıran kasın durumu netleştirilmelidir. Ancak düşüklük aniden geliştiyse, çift görme, şiddetli baş ağrısı, göz bebeklerinde büyüklük farkı, göz hareketlerinde kısıtlılık ya da yutma güçlüğü gibi ek nörolojik belirtiler taşıyorsa vakit kaybedilmeden bir göz hastalıkları bölümüne başvurulmalıdır." diye konuştu.

Sık tekrarlayan aftlar ihmal edilmemeli

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Doç. Dr. Sevil Bilir, çocuklardaki aftların genellikle zararsız olduğunu ancak uzun süren, sık tekrarlayan ve beslenmeyi aksatan yaralar için mutlaka bir uzmana başvurulması gerektiğini söyledi

● Simge KANSU

Çocuklarda sıkça görülen aftlar, çoğu zaman ciddi bir sağlık sorununa işaret etmese de tekrarlama sıklığı, iyileşme süresi ve eşlik eden belirtiler açısından dikkatle değerlendirilmesi gereken bir durum olarak öne çıkıyor. Genetik yatkınlıktan bağışıklık sistemi yanıtına, ağız içi travmalardan vitamin ve mineral eksikliklerine kadar birçok farklı etken aft oluşumunda rol oynuyor. Özellikle sık tekrarlayan, uzun süre iyileşmeyen, çok ağrılı seyreden ya da çocuğun beslenmesini ve sıvı alımını etkileyen aftlarda altta yatan nedenlerin araştırılması önem taşıyor. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Doç. Dr. Sevil Bilir, çocuklarda aft oluşumunun nedenlerini, hangi durumlarda hekime başvurulması gerektiğini, tekrarlayan aftların hangi hastalıklarla ilişkili olabileceğini ve tedavi sürecinde dikkat edilmesi gerekenleri gazetemize anlattı.

"STRES VE UYKUSUZLUK SEBEP OLABİLİR"

Aft oluşumunun sebeplerinden bahseden Bilir, "Ağız içinde görülen küçük, yuvarlak, ortası beyazımsı, çevresi kızamık ve oldukça ağrılı yaralar aft olarak adlandırılır ve çoğu zaman ciddi bir hastalığa işaret etmez. Aft oluşumunun tek bir nedeni yoktur; genellikle genetik yatkınlık, bağışıklık sisteminin verdiği yanıt ve çeşitli tetikleyici faktörlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkar. Ağız içinin ısırılması, sert veya travmatik gıdalar, diş fırçasının neden olduğu küçük yaralanmalar ve ortodontik apareyler gibi lokal travmalar aft oluşumunu tetikleyebilir. Bunun yanı sıra stres, uykusuzluk, bazı enfeksiyonlar ve beslenme yetersizlikleri de aft gelişiminde rol oynayabilir. Özellikle demir, B12 vitamini ve folat eksiklikleri tekrarlayan aftlarla ilişkili olabilir. Ancak her aftın vitamin eksikliğinden kaynaklanmadığını unutmamak gerekir; sağlıklı çocuklarda da aft görülebilir ve çoğu, birkaç gün ile iki hafta içinde kendiliğinden iyileşir." dedi.

Bilir, "Yılda üç veya daha fazla kez tekrarlayan ağız aftları, tekrarlayan aftöz stomatit açısından değerlendirilmelidir; ancak yalnızca aftların sayısına göre karar vermek doğru değildir. Aftların çok sık ortaya çıkması, bir yara iyileşmeden yenisinin oluşması, yaraların çok büyük veya çok ağrılı olması, uzun süre iyileşmemesi ya da çocuğun yemek yemesini ve sıvı almasını engellemesi durumunda çocuk doktoru veya diş hekimi tarafından değerlendirme yapılmalıdır. Özellikle iki haftadan uzun süren, çok büyük, sık tekrarlayan veya iz bırakarak iyileşen ağız yaraları sıradan bir aft olarak

kabul edilmemelidir." ifadelerini kullandı.

"HASTALIKLARIN HABERCİSİ OLABİLİR"

Sık tekrarlayan aftların çeşitli hastalıkların habercisi olabileceğini söyleyen Bilir, "Çocukların büyük bölümünde tekrarlayan aftların altında ciddi bir hastalık bulunmaz; ancak aftlar çok sık ve şiddetli tekrarlıyorsa bazı durumların araştırılması gerekebilir. Bunların başında demir, B12 vitamini ve folat eksiklikleri gibi beslenme ve kanla ilişkili sorunlar gelir. Daha nadiren çölyak hastalığı ve inflamatuvar bağırsak hastalıkları gibi sindirim sistemi hastalıklarında da tekrarlayan ağız yaraları görülebilir. Aftlara tekrarlayan ateş atakları eşlik ediyorsa PFAPA gibi ateş sendromları; genital bölgede yaralar, gözde kızarıklık veya görme sorunları ya da cilt bulguları gibi ek belirtiler varsa Behçet hastalığı gibi sistemik inflamatuvar hastalıklar da değerlendirilmeye alınabilir. Ayrıca bağışıklık sistemiyle ilişkili bazı hastalıklar da sık ve ağır ağız yaralarına neden olabilir. Ancak tek başına aft görülmesi, bu hastalıklardan birinin bulunduğu anlamına gelmez. Doktor değerlendirmesinde çocuğun büyümesi, genel sağlık durumu, eşlik eden belirtiler ve aile öyküsü birlikte ele alınır." şeklinde konuştu.

"TAHRİŞ EDİCİ MADDELER UYGULANMAMALI"

Aft tedavisi hakkında da bilgi veren Bilir, "Tedavide temel amaç ağrıyı azaltmak, iyileşmeyi desteklemek ve çocuğun rahatça beslenip sıvı almasını sağlamaktır. Hafif vakalarda destekleyici bakım yeterli olurken, daha ağrılı veya sık tekrarlayan aftlarda doktor önerisiyle ağız içine uygulanan aftı azaltıcı, koruyucu veya iltihap giderici ürünler kullanılabilir. Tekrarlayan ve ağır vakalarda demir, B12 vitamini ve folat eksikliği gibi olası nedenler araştırılarak gerekli tedavi planlanır. Evde ise çok sıcak, acı, ekşi, tuzlu ve sert gıdalardan kaçınılması; yumuşak ve serin gıdaların tercih edilmesi, yeterli sıvı tüketiminin desteklenmesi ve dişlerin yumuşak bir fırça ile nazikçe temizlenmesi önerilir. Aftın üzerine limon, sirke, tuz veya karbonat gibi tahriş edici maddeler uygulanmamalı, özellikle küçük çocuklarda lokal anestezi ve antiseptik ağız ürünleri doktor önerisi olmadan kullanılmamalıdır. Çocuk ağrı nedeniyle sıvı alamıyor, idrarı belirgin şekilde azalıyor veya genel durumu bozuluyorsa tıbbi değerlendirme gerekir." dedi.

GÖZ VAKFI
1984'ten günümüze...

Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi

Okul Dönemi Göz kontrollerini ihmal etmeyin

İSTANBUL
Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00

İSTANBUL
Beria Turaç
İdealtepe Göz Hastanesi
(0216) 417 20 21

BURSA
Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00

“Vahşi değil, centilmen”

Kadıköy Eskrim Spor Kulübü Baş Antrenörü Ateş Yaylıoğlu, eskrimin kuralları katı ama incelikli bir spor olduğunu belirterek, “Mesela rakibinize selam vermek zorundasınız. Veya küfrederseniz diskalifiye edilirsiniz” diyor



● Gökçe UYGUN

Geçmiş antik çağlara uzanan eskrim sporu, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Olimpiyat hazırlıklarının yapıldığı Kadıköy'de bugün de yaşamaya devam ediyor. Kadıköy Eskrim Spor Kulübü, çocuklardan yetişkinlere uzanan sporcularıyla kentin eskrim geleneğini sürdürüyor. Biz de her yıl eylül ayının ikinci cumartesi günü kutlanan Dünya Eskrim Günü vesilesiyle, Sahrayıcedit'te bulunan

kulübü ziyaret ederek, kurucusu Ateş Yaylıoğlu ile görüştük.

4. Kademe Kıdemli Eskrim Antrenörü olan Yaylıoğlu, ‘spora çocukken başlanır’ ön kabülünün aksine 40’ında girmiş eskrim dünyasına, şimdi 60’ında ve yeni sporcular yetiştiriyor; “Ben eskime çocuğum sayesinde başladım! Onu antrenmanlara getirip götürürken zaman içinde bu spora ilgi duydum. Sonra her şeyi bırakarak kendimi eskime adadım. Boşanma gibi hayatımın zor bir döneminde eskrim iyi bir çıkış oldu ki bugün bazı yetişkinler de eskime benzer nedenlerle başlıyor.”

Yaş demişken, bu

kulüpte yaş sınırı yok desek yanlış olmaz. Kulübün en genç sporcusu 2020 doğumlu, en kıdemli ismi ise 49 yaşında.

SELAM VERMEK ZORUNLU

Peki eskrim nasıl bir spor? Ateş Yaylıoğlu yanıtlıyor; “Kesinlikle sadece fiziksel bir spor değil. Her hareketin karşı hareketi var. Bu bakımdan satranç ve pokere benzer. Dansa benzeyen estetik bir yönü de var mesela. Yoğun enerji harcatması ve aynı anda zihni sürekli aktif tutması nedeniyle insanın kendisini iyi hissetmesini sağlıyor. Sadece bir mücadele sporu da değil eskrim. Strateji, konsantrasyon, disiplin ve estetiği bir araya getiren bir alan. Dışardan vahşi görünebilir ama aslında oldukça centilmen. Mesela rakibinize selam vermek zorundasınız. Veyahut rakibinize küfür ederseniz direkt siyah kart görürsünüz ki bu diskalifiye manasına gelir.”

Yaylıoğlu’na göre sporcu, rakibinin hareketlerini analiz etmek, doğru zamanda karar vermek ve karşıdaki kişinin bir sonraki hamlesini öngörmek zorunda. Bu nedenle kulüpte antrenmanlar yalnızca fiziksel egzersizlerle sınırlı değil. Mitoloji ve tarih dersleri de sürece dahil. Sporcuların kaybettikleri iddiaların karşılığında şiir yazması veya resim yapması; kazanınların ise kulübün mini arşivinden istedikleri bir figürü, kitabı alabilmesi gibi yöntemlerle sporun hayatın farklı alanlarıyla ilişki kurması sağlanıyor. Kulüpte yetenek seçimleri de yapılıyor. Sporcuların yalnızca eskime ilişkin becerilerine değil, temel motorik özelliklerine de bakılıyor. Yaşıtlarının fiziksel gelişiminin üzerinde olan ve potansiyel taşıyan çocuklara burs imkânı sağlanabiliyor.

“ÇOCUK DEĞİL VELİ BIRAKIYOR”

Kadıköy Eskrim Spor Kulübü’nde pist, çocukların yalnızca rakibiyle karşılaştığı bir alan değil. Disiplin, stratejinin, özgüvenin, centilmenliğin öğrendiği bir yaşam alanı olarak görülüyor. Yalnızca çocuklara değil, velilere de bazı kurallar var ve uyulmazsa eskrimin en sert cezası olan siyah kart uygulaması devreye girerek öğrenci/veli kulüpten gönderilebiliyor. Kendisi bu yaklaşımı “Burası bir ticarethane değil; amacımız iyi, vicdanlı ve dürüst insanlar yetiştirmek.” diye açıklıyor. O’nun eskrim anlayışında başarı önemli olmakla birlikte tek hedef değil. “Spor kadar sağlıklı ve zararlı bir şey yok!” diyen Yaylıoğlu, “Yalnızca derece ve başarı odaklı spor anlayışı insanın ömründen yer! Eskrim ise sağlıklı ve sürdürülebilir bir hobi olarak da yapılabilir.” yorumunda bulunuyor.

Ateş Yaylıoğlu, bu nedenle ailelere, çocuklarını yalnızca popüler spor dallarına yönlendirmemeleri gerektiğini de hatırlatıyor; “Her çocuk her spora uygun olmayabilir. Belki o çocuk için eskrim değil de sadece yürüyüş sporu iyidir. Çocuklarıyla kaliteli zaman geçiren ebeveynler zaten bunu anlar.”

ESKRİMCİLERİN KADIKÖY KAMPI

Antik çağlardan bugüne uzanan eskrimin Türkiye’ye Osmanlı’nın son dönemlerinde, özellikle askeri eğitim üzerinden girdiğini anlatan Ateş Yaylıoğlu, 1830’lu yıllarda kurulan ilk Harp Okulu’nda eskrim eğitimi verilmesi için Fransa’dan eğitmenler getirildiğini, bunun temelinde ise eskrimin yalnızca bir spor değil, aynı zamanda kılıç kullanma eğitimi olmasının yattığını söylüyor. Yaylıoğlu, Türkiye Eskrim Federasyonu’nun Cumhuriyet ile yaşıt olduğuna dikkat çekiyor. Federasyon 1923 yılında kuruluyor ve böylelikle eskrim, Türkiye’de örgütlenen ilk spor branşlarından biri olarak tarihte yerini alıyor. Kadıköy’ün de bu tarihte özel bir yeri var. Türkiye’nin 1936 Berlin Olimpiyatları hazırlıklarının bir bölümünün Kadıköy’de yapıldığını anlatan Yaylıoğlu, Türkiye Eskrim Federasyonu’nun ilk başkanı olan Fuat Balkan’ın sporcuların hazırlıkları için kamu ve özel kuruluşlardan tek tek izin aldığı, sporcuların önce Kadıköy’de kampa girdiği, ardından Macaristan’dan hazırlıklarını sürdürdüğü bilgisini veriyor.

3 KULÜPTEN BİRİ

Kadıköy Eskrim Spor Kulübü Derneği ise bu uzun tarihin günümüzdeki temsilcilerinden biri. Kulüp 2009’da kurulmuş. İlk faaliyet yeri Kadıköy merkezde olan kulüp, yaşanan bazı değişimlerin ardından, 2018’den beri Sahrayıcedit Osman Nuri Ergin Sokak’taki salonunda çalışmalarını sürdürüyor. Ateş Yaylıoğlu, kulübün herhangi bir sahibinin bulunmadığını, üyelerin ortak yapısıyla faaliyet gösteren bir dernek olduğunu belirtiyor. Kadıköy Eskrim Spor Kulübü’nün İstanbul’da bu özellikleri taşıyan ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ruhsatına sahip üç kulüpten (diğer iki kulüp Sarıyer’deki TED Spor Kulübü ve Üsküdar Altınzade’deki Altın Yurt Spor Kulübü) biri olduğunu söylüyor. Kulübün antrenör kadrosunda Ateş Yaylıoğlu’nun yanı sıra yardımcı antrenör İpek Emine Aydın ve bu yıl kadroya katılan, uluslararası hakemlik deneyimine sahip Kiana Bagherzadeh var. Kulüpte flöre ve epe branşlarında performans eskriminin yanı sıra hobi ve sahne eskrimi eğitimleri de veriliyor.

<https://www.kadikoyeskrim.com/>



Kalamış'ta plaj voleybolu heyecanı sona erdi

Bioderma Pro Beach Tour 2026, Kalamış Atatürk Parkı'nda dört gün boyunca plaj voleybolu heyecanını yaşattı. 25 kadın ve 35 erkek takımın mücadele ettiği turnuvada toplam 114 sporcu yarıştı



Kadıköy Belediyesi ve Türkiye Voleybol Federasyonu (TVF) iş birliğiyle düzenlenen Bioderma Pro Beach Tour 2026, 3-6 Eylül tarihleri arasında Kalamış Atatürk Parkı'nda gerçekleştirildi. Plaj voleybolu tutkunlarını bir araya getiren turnuva, dört gün boyunca sporculara ve izleyicilere heyecan dolu karşılaşmalar yaşattı. Turnuvada 25 kadın ve 35 erkek takım olmak üzere toplam 114 sporcu mücadele etti. Final karşılaşmaları 6 Eylül Pazar günü oynanırken, turnuva kupa ve madalya töreniyle sona erdi.

Dereceye giren sporculara ödülleri, Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağlı ile Kadıköy Belediye Başkan Yardımcıları Başar Necipoğlu ve Rasim Emre Fırınçı tarafından takdim edildi.

BALTACIOĞLU ANISINA ÖZEL ÖDÜL

Turnuvada, eski milli voleybolcu

leybolcu Dünya Baltacıoğlu anısına özel olarak “MVP” En Değerli Oyuncu ödülü de verildi. Kadınlarda Anna Değirmenci, erkeklerde ise Sacit Kurt bu özel ödüle layık görüldü. Ödüller, Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağlı tarafından takdim edildi.

Erkekler kategorisinde turnuvanın şampiyonu, Batuhan Kuru ve Sacit Kurt’tan oluşan Vitafenix takımı oldu. Bahman Salemiinjeboroun ve Arash Vakili ikinci, Mahyar Ghiassinowghabi ve Zargham Mansouri ise üçüncü sırada yer aldı. Kadınlarda kategorisinde Anna Değirmenci ve Adelia Akhmetova turnuvayı birinci tamamlarken, Kseniia Mazur ve Anna Kalchenko ikinci oldu. Yaren Sencel ve Merve Çelebi’den oluşan Vitafenix takımı ise üçüncülüğü elde etti.

“PLAJ VOLEYBOLU İÇİN ÖNEMLİ BİR MERKEZ”

Bioderma Pro Beach Tour 2026 hakkında değerlendirmelerde bulunan Kadıköy Belediyesi Spor Organizasyon Sorumlusu Cem Çetindağ, turnuvanın Türkiye Voleybol Federasyonu ile yapılan iş birliği kapsamında gerçekleştirildiğini belirtti. Çetindağ, “Plaj voleybolu sahamızı yeniledik. Avrupa standartlarında bir kuma sahibiz. Şu anda çok güzel bir sahaya kavuştuk. Sporcular da çok memnun. Antrenörler ve hakemler de sahanın ve kumun kalitesinden çok memnundur.” dedi. Türkiye Voleybol Federasyonu ile

protokol kapsamında çalıştıklarını ifade eden Çetindağ, “Bütün turnuvalarda olduğu gibi bizim etabımızda da federasyonla birlikte turnuvamızı sürdürüyoruz. Hakemlerimiz Voleybol Federasyonu’ndan geliyor.” diye konuştu.

Kalamış’ın plaj voleybolu açısından köklü bir geçmişe sahip olduğunu vurgulayan Çetindağ, “Kalamış, plaj voleybolunun doğduğu yer desek çok yanlış olmaz. 90’lı yılların başından bu yana Kalamış’ta farklı zamanlarda turnuvalar düzenlendi. 2008 yılından itibaren de biz Kadıköy Belediyesi olarak düzenli olarak turnuvaları gerçekleştiriyoruz. Kalamış, plaj voleybolu için önemli bir merkez.” ifadelerini kullandı.

Bilgilendirme:

Tanısında büyük güçlükler bulunan Alzheimer Hastalığı konusunda, kan alınarak yapılan çalışmada 6 farklı Alzheimer testi birlikte çalışarak değerlendirme yapılmış ve tanı doğruluk artırılmıştır.

Bilgi için www.gelisimlab.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

facebook.com/gelisimtiplab
instagram.com/gelisimtiplab

● Leyla ALP

Gürhan Pizan ve 15 yaşındaki kızı Türkan Pizan, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) çocuklarının eğitimine destek olmak amacıyla Vespa motosikletleriyle yaklaşık 4 bin 500 kilometrelik bir yolculuğa çıktı. Avrupa'nın karayoluyla ulaşılabilen en kuzey noktalarından biri olan Nordkapp'a uzanan bu yolculuk, zorlu hava koşullarına ve uzun sürüş etaplarına rağmen başarıyla tamamlandı. Baba-kız, yol boyunca sürdürdükleri "Umuda Vespa" başış kampanyasıyla bugüne kadar 342 çocuğun nitelikli eğitim desteğine erişmesine katkı sağladı.

Bu sıra dışı yolculuğun nasıl başladığını, yol boyunca yaşadıklarını ve "Umuda Vespa" projesinin hikâyesini Gürhan ve Türkan Pizan'la konuştuk.



● En başa dönecek olursak, böyle bir yolculuk fikri nasıl doğdu? Sadece kişisel bir maceraya atılmak yerine bu rotayı TEGV yararına bir farkındalık projesine dönüştürme kararı nasıl alındı?

Gürhan Pizan: Aslında her şey kızım Türkan'la birlikte bir macera yaşama fikriyle başladı. Bir Vespa'yla Avrupa'nın kuzeyine, Nordkapp'a kadar gitmek zaten başlı başına büyük bir hayaldi. Ama bir noktada "Biz bu kadar yolu sadece kendimiz için mi yapacağız?" diye düşündük. Bu yolculuğun çocukların eğitimine faydası olsun istedik. Eğitim konusu da bizim için çok değerli olduğu için Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'yla (TEGV) yollarımızı kesişti. Böylece baba-kız çıkacağımız bir yolculuk, çocukları nitelikli eğitimle buluşturan Umuda Vespa projesine dönüştü.

● Bir çocuğun eğitimine katkı sağlamak için Avrupa'nın kuzeyine kadar Vespa sürmek oldukça sıra dışı bir yöntem. Sizce bu yolculuk, eğitime verilen desteğin görünürlüğünü nasıl değiştirdi?

Gürhan Pizan: Bence insanların ilgisini çeken tam olarak buydu. Büyük bir motosikletle değil, 2018 model, 55 bin kilometredeki küçük bir Vespa'yla baba-kız Nordkapp'a gidiyorduk. İnsanlar önce yolculuğa ilgi gösterdi, sonra bunu neden yaptığımızı öğrendi. Böylece Vespa aslında bir iletişim aracına dönüştü. Her kilometrede eğitimden, TEGV'den, TEGV'in Türkiye'nin dört bir yanındaki çocuklar için sunduğu eğitim fırsatlarından ve bu projeye hayallerine destek olabileceğimiz çocuklardan bahsettik. Sonuçta insanlar sadece bizim yolculuğumuzu takip etmedi; çocukların eğitime aydınlanan geleceğine de ortak oldular.

"DÜNYANIN SONU GİBİYDİ"

● Peki rotayı nasıl ve neye göre belirlediniz? Nordkapp'ı hedef olarak seçmenizin özel bir nedeni var mıydı?

Gürhan Pizan: Nordkapp benim için hep

Umuda Vespa: Bir maceradan dayanışmaya

Gürhan Pizan ve 15 yaşındaki kızı Türkan, çocukların eğitimine destek olmak için eski bir Vespa'yla yaklaşık 4 bin 500 kilometre yol kat ederek Nordkapp'a ulaştı. Macera fikriyle başlayan yolculuk, "Umuda Vespa" kampanyasıyla 342 çocuğun nitelikli eğitim desteğine erişimine katkı sağlayan bir dayanışma hikâyesine dönüştü.

"dünyanın sonu" gibi bir yerd. Avrupa'nın ulaşabileceğiniz en kuzey noktalarından biri. Nordkapp'ın özellikle seçilmesinin nedeni biraz da şuydu: Eğer çocukların eğitimi için bir şey yaparsak, hedefimiz kolay bir yer olmasın istedik. Gerçekten emek verelim, kilometre yapalım ve insanların dikkatini çekelim.

● Türkan, 15 yaşında bir genç olarak başka çocukların eğitimi için böyle bir yolculuğun parçası olmak, kendi eğitim hayatını ve geleceğe bakışını nasıl etkiledi?

Türkan Pizan: Başlangıçta babamla çok farklı bir yolculuğa çıkacağımı düşünüyordum. Ama başışların arttığını ve hiç tanımadığımız insanların bize destek olduğunu gördükçe olay benim için değişti. Biz yol alırken başka çocukların eğitimine katkı sağlandığını bilmek çok güzel bir duyguydu. Kendi eğitimimin ne kadar değerli olduğunu da daha fazla fark ettim. Sanırım bundan sonra bir şey yaparken sadece kendimi değil, başkalarına nasıl faydası olabileceğini de daha çok düşünceğim.

● Rotanızda unutamadığınız, doğasıyla ya da atmosferiyle de sizi en çok etkileyen an neresiydi?

Gürhan Pizan: Tek bir yer söylemek gerçekten zor. Çünkü Alpler'den kuzey ülkelerine, fiyortlardan Nordkapp'a kadar sürekli değişen bir coğrafyanın içinden geçtik. Ama kuzeye çıktıkça

doğanın büyüklüğünü çok daha fazla hissettik. Özellikle Norveç fiyortları ve Nordkapp'a yaklaştığımız son bölümler unutulmazdı. Bir tarafta soğuk, rüzgâr ve yağmur; diğer tarafta inanılmaz bir doğa... Vespa'nın üzerinde insan kendisini o coğrafyanın içinde çok küçük hissediyor.

"VESPA BİZİ ŞAŞIRTTI"

● Teknik açıdan sizi en çok zorlayan etap hangisi oldu?

Gürhan Pizan: En büyük mücadelemiz yağmur, soğuk ve rüzgârdı. Özellikle kuzeye çıktıkça hava şartları ciddi şekilde zorladı. Vespa küçük bir motosiklet ve iki kişi, bütün eşyalarımızla binlerce kilometre yol yaptık. Islak ve kaygan yollar da zaman zaman bizi çok yordu. Ama Vespa bizi şaşırttı. Açıkçası bazı günler Vespa'dan önce biz yorulduk.

● Her baba-kız arasında zaman zaman didişmeler, fikir ayrılıkları olur. Yolculukta sizin de böyle anlarınız oldu mu? Olduysa nasıl tatlıya bağladınız?

Gürhan Pizan: Olmaz mı? 4 bin 500 kilometre boyunca aynı Vespa'nın üzerinde iki kişi olunca elbette zaman zaman fikir ayrılığı oluyor. Yorgunluk var, yağmur var, soğuk var. Bazen benim baba olarak fazla korumacı olduğum anlar oldu, bazen Türkan "Baba, yeter artık" dedi. Ama uzun sürmedi. Çünkü ikimiz de neden orada

olduğumuzu biliyorduk. Bir süre susup yola devam ediyorsunuz, sonra bir yerde kahve içiyorsunuz ve konu kapanıyor. Bugün dönüp baktığımızda o küçük tartışmalar bile yolculuğun güzel hatıraları arasında.

● 4 bin 500 kilometre boyunca kızınızla aynı yolu paylaşmak, size onun hakkında daha önce bilmediğiniz ne öğretti?

Gürhan Pizan: Türkan'ın düşündüğümünden çok daha güçlü olduğunu gördüm. Baba olarak insan çocuğunu hep korumaya çalışıyor ve bazen onun neleri başarabileceğini fark edemiyor. Yağmurda, soğukta, uzun saatler boyunca arkamda oturdu. Çok zorlandığımız günlerde bile devam etti. Bu yolculukta zaman zaman ben ona güç verdim ama zaman zaman da o bana güç verdi. Nordkapp'a vardığımızda aslında sadece kızım ile değil, artık büyümekte olan genç bir insanla yolculuk yaptığımı daha iyi anladım.

"NORDKAPP: İYİ Kİ GELMİŞİM DEDİĞİM YER"

● Türkan, sana sormak isterim: Yol boyunca "İyi ki gelmişim" dediğin yer ya da an hangisiydi?

Türkan Pizan: Sanırım Nordkapp'a vardığımız an. Çünkü o noktaya gelene kadar çok fazla şey yaşamıştık. Yağmur, soğuk, uzun yollar... Bazen gerçekten yorulduğum oldu. Ama Nordkapp tabelasını gördüğümüzde hepsine değdiğini düşündüm. Bir de TEGV'le birlikte kaç çocuğa ulaştığımızı bilmek o anı çok daha özel yaptı. O yüzden "İyi ki gelmişim" dediğim an kesinlikle orasıydı.

● Şimdiden 342 çocuğun bir yıllık nitelikli eğitim desteğine ulaşmasına katkı sağladınız. Ne hissediyorsunuz?

Gürhan Pizan: Başlangıçta hedefimiz 50 çocuğu nitelikli eğitim desteğiyle buluşturmaktı. Sonra destek geldikçe hedef büyüdü. 100 oldu, 200 oldu, 300'ü konuşmaya başladık. Nordkapp'a vardığımızda yüzlerce çocuğun eğitimine katkı sağlandığını bilmek, benim için Nordkapp'a ulaşmaktan bile daha önemliydi.

Çünkü Nordkapp'a gitmek bizim hayalimizdi; ama çocukların eğitimine yapılan katkı bizden sonra da yaşayacak. Orada Türkan'la birbirimize baktığımızda "Gerçekten yaptık" duygusu vardı. Bence yolculuğun en güzel tarafı buydu.

● Yolculuk sizin hayatınızda neleri değiştirdi? Yolculuktan önceki Gürhan ve Türkan ile yolculuktan sonraki Gürhan ve Türkan arasında nasıl bir fark var?

Gürhan Pizan: Benim için en büyük değişiklik bazı şeylerin düşündüğümüzden çok daha mümkün olduğunu görmek oldu. Bazen "Ben tek başıma neyi değiştirebilirim?" diye düşünüyorum. Oysa küçük bir fikir, küçük bir Vespa ve iki insan yola çıktığında yüzlerce kişiyi peşinden sürükleyebiliyor.

Türkan'la ilişkimiz açısından da çok özel bir şey yaşadık. Baba-kız olarak hayatımız boyunca anlatacağımız ortak bir hikâyemiz oldu. Ben kızımı daha iyi tanıdım, onun da beni farklı bir yönümler gördüğünü düşünüyorum. Yolculuktan önce baba-kızdık; şimdi aynı zamanda çok uzun bir yolu birlikte tamamlamış iki yol arkadaşıyız.

● Fiziksel yolculuk tamamlandı ancak "Umuda Vespa" başış kampanyası devam ediyor. Kampanyayla ulaşmak istediğiniz nihai hedef nedir? Kaç çocuğun eğitimine katkı sağlamayı hedefliyorsunuz?

Gürhan Pizan: Vespa durdu, kampanya devam ediyor. Başlangıçta 50 çocuk hayal ederken yüzlerce çocuğa ulaştık. Şimdi bunu mümkün olduğu kadar büyötmek istiyoruz.

Ben burada kesin bir rakamdan çok şuna inanıyorum: Bir çocuk daha, sonra bir çocuk daha... Çünkü yapılan her başış, Türkiye'nin en güvenilir sivil toplum kuruluşlarından birisi olan ve 1995'ten bu yana faaliyet gösteren TEGV'le birlikte gerçekten çocukların eğitimine dokunuyor. Bu hikâye insanlara ulaşmaya devam ettiği sürece biz de kampanyayı yaşatmak istiyoruz.

Çocuklar iyi hissetmek için resim çizsinler

Uluslararası resim yarışmalarında ödüller kazanan 10 yaşındaki Ali Emir Evcin, "Resim yapmaya başlayınca önemli bir şeyi başarıyormuşum, istediğimi yapabilirim duygusunu yaşıyorum. Çocuklar iyi hissetmek ve özgür olmak için resim çizsinler" diyor



● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Boyaların renkli dünyasına, müziğin büyüğü ritmine, sporun heyecanına kapılan çocuklar, üretmeye, ürettikçe de mutlu olmaya devam ediyor. Hayal gücünün arkadaşlığı ile yola çıkan çocuklar yolda keşfediyor, öğreniyor ve eğleniyor. İstek Acıbadem Okulları 5. sınıf öğrencisi 10 yaşındaki Ali Emir Evcin de renklerin dünyasında oyun oynuyor; resim yaptıkça hayata bakışı daha güzelleşiyor. Ali'nin resim sevgisi başarı da getirdi; geçen aralık ayında Hong Kong'ta düzenlenen resim yarışmasında ikincilik, bu yılın mayıs ayında ise ABD'de düzenlenen resim yarışmasında Van Gogh portresi ile onur ödülü kazandı.

Ali ve annesi Pınar Hanım ile bir araya geldik, keyifli bir sohbet eşliğinde Ali'nin resim ile olan bağı ve başarıya giden yolu konuştuk.

Ali'nin bir buçuk yaşında kalem tut-



maya başlaması ile resim yolculuğunun başladığını söyleyen Pınar Evcin, "Her çocuk gibi Ali de bir şeyler çizmekten hoşlanırdı. Çizdiklerinin de bir anlamı olurdu. İlkokula başladığı zaman öğretmenleri çiziminin iyi olduğunu söyledi. 'Sosyal ve esprili bir çocuk; çizgileri de yaşıyor ilersinde karikatüre yönlendirebiliriz' dediler. Fakat karikatür gibi bir alana yönelmeden önce temel resim eğitimi alması gerekiyordu. Biraz da kaygılı bir çocuk. Kaygısı da yaptırmanın en güzel yollarından birinin de resim olduğunun altını çizdiler. Okul dışında temel resim kursuna yazdırdık. Teknikleri, boyaları öğrendi. Ödül aldığı resimleri de bu süreçte yaptı. Çok verimli bir dönemdi."

"ÇOCUĞU HER YÖNDEN BESLİYOR"

Yarışmalara Ali'ye teşvik olsun, resim yapma yolunda adımlarını daha öz-

güvenli atсын diye başvurdıklarını ifade eden Pınar Evcin, sanatın çocuklar için önemini şöyle ifade etti: "Sanat herkese iyi geliyor. Yaşadığı duyguları resimleri ile anlatıyor. Hayvanları, doğayı çok seviyor. Kedi resmi yapmak ona iyi geliyor. Buluta bakınca tek bir renk ve şekil görmüyor. Mavinin tonlarını, şeklin çeşitli hallerini hayal ediyor. Sonra hikaye başlıyor. Okul başarısına da yüzde yüz katkı sunuyor. Çünkü odaklanmayı sağlıyor. Dikkatin dağılmasını engelliyor. Okuma ve anlamayı güçlendiriyor. Sanat her yönde çocuğu besliyor."

"HER ŞEYİ BAŞARABİLİRİM GİBİ HİSSEDİYORUM"

Yarışmalardan ödüllerle dönen Ali de resim ile olan bağı şöyle anlatıyor: "Resim yapmaya başlayınca önemli bir şeyi başarıyormuşum, istediğimi yapabilirim duygusunu yaşıyorum. Yeni bir maceraya başlıyorum. En çok suluboya yapmayı seviyorum. Çünkü renklerle oynuyorum. Yarışmalardan aldığım başarı da çok mutlu etti. O mutluluğu yaşamak da çok güzelişmiş. Çocuklar iyi hissetmek ve özgür olmak için resim çizsinler."

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

Y A O K F L U L Ğ U N C
E H D A E A N N E N E M
İ N R N S P Ö P O P B Ü
P A R R A A A Y A D A I
P A A D A P S P I R R P
Ü P R P P İ P Ş A E T P
Ü Y R Y T A O A K K A İ
R A U R A M R R N N K A
P P A A M A A K E İ G Ö
Z P L E R P İ L A N K İ

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

PANDA PARKE
PANEL PARPA
PANİK PARSA
PAPAK PARTİ
PAPEL PARYA
PARAF PARTİSYON
PARKA

SUDOKU BULMACA

		4	7			2	1
		3				8	
		9	1				
				5	6		
1				4			
6				2	5		
	5			3			2
	2			5			7
	3	1		6			4

	8				3		9
			6	2			5
	1			7			
			7	1			
9	2	3			6		
	6				5	4	
2	5		8		9		
			1	5		9	3
4		9					

9				2		8	
7		5					
				8		3	7
				8		2	3
	1	4		3			
				5	7		8
	7	2	1				
	3			4	9	1	
		8	2				

7	3	9					
			7			1	5
	1		3	2			
					2	7	1
4				6			
5						8	6
						4	8
					7	5	
3	9	6	4				7

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.

Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

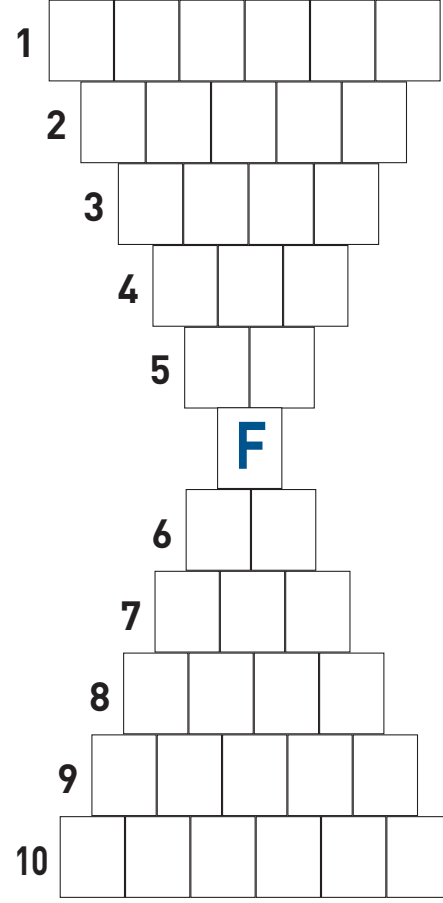
1. Fotoğraftaki yitirdiğimiz sinema ve tiyatro sanatçısı - Kınakınadan elde edilen ve sıtmanın tedavisinde kullanılan beyaz alkaloit - Elâzığ'ın bir ilçesi **2.** Avın veya kendisine gösterilen şeyin üzerine atılıp geçirilmesi için köpeğe söylenen komut sözü - Bir çeşit kırmızı üzüm (yöresel) - Uzun gagalı bir kuş türü **3.** Sağlama, elde etme - İnsan tiplerini belirleme ve ayırt etme yöntemi - Kinaye **4.** Eserlerin taslak durumundaki küçük örneği - Gemi barınağı - Değerinden çok aşağı bir fiyatla alınan veya alınabilecek olan şey **5.** Tibet, Nepal ve Hindistan'ın kuzeyinde çok popüler olan, mantıya veya Çin'in mantou/jiaozi yemeklerine benzeyen, etli veya sebze bir tür hamur köftesi - Japonya'da bir kent - Yoksullara ve öğrencilere yiyecek dağıtmak için kurulmuş hayır kurumu - Sıfat eki **6.** İridyumun simgesi - Eski Mısır tanrısı - Porselen yapmakta kullanılan bir tür ak ve gevrek kil - At koşturup birbirine değnek atarak takım hâlinde oynanan oyun **7.** Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan öğelerden her biri - İnanç **8.** İyileştirmek amacıyla sağlık uygulamalarından geçirmek, sağaltmak - Dökme demir - Tuzak **9.** Bükülmüş, dürülmüş şey - Şart eki - Ülkemizin plaka işareti - Akdeniz'de yaşayan, alaca kırmızı renkli, beyaz etli, orta büyüklükte bir balık **10.** Tuna ırmağında yolcu taşımakta kullanılan, altı düz, kürekli bir tür kayak - Aza **11.** Tepkili uçak - Ren-

kli bir papağan türü - Cilalamakta kullanılan araç **12.** Oğuz Türklerinin yirmi dört boyundan biri - Evren **13.** Dilenciye verilen para - Kireç taşı - Kuzu sesi **14.** Bizmutun simgesi - Kur'an'da bir sure - Bir tür kılıç oyunu **15.** Elektrolitte artı uç - Püskürük ve başkalaşmış kayalar içinde bulunan, alüminyum silikat ile potasyumdan oluşmuş, yapraklar durumunda ayrılabilen, ateşe dayanıklı parlak bir mineral - Ağabey (yöresel) - Piston **16.** Zambakgillerden, sıcak bölgelerde yetişen, yaprakları oldukça yüksek bir sapın tepesinde rozet biçiminde toplanmış bulunan bir süs bitkisi - Karşı çıkma - Parça, lokma **17.** Dili tutulmuş, konuşamaz duruma gelmiş - Yemek - Mitolojik bir çalgı - Küçük, özel bölme - Orhan Pamuk kitabı **18.** Sesli duyuru - Değişken huylu, kararsız kimse - Müspet bilim - Japonya'nın Hyōgo eyaletinde yetiştirilen özel Tajima-gyu sığırlarından elde edilen, dünyaca ünlü ve çok değerli bir kırmızı et türü **19.** Bir soru sözü - Geminin, zinciri toplayıp demirini kaldırmaya hazır olması - Sporda dinlenme - Zemini beyaz, üzerinde safran renginde nakışlar bulunan ipek kumaş **20.** Tayin etmek - Niteliklerini övmek - Saygı durumunda boru sesi - Yanağın ağız boşluğu hizasına gelen bölümü.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bir müzik türü - Mantar bilimi - Sacda pişirilmiş yuvarlak ekmek **2.** Yabancı bir haber ajansı (kısa) - İnci Aral kitabı - Adalet - Mezar - Abide **3.** Havacılar ve pilotlar için yayımlanan bülten - Bir ilimiz - Norveç'in başkenti **4.** Yüze, boğaza dokunmama, belden aşağısını tutmama, ayaklarla oyun yapmama gibi kuralları olan güreş türü - Neredeyse - Şöhret **5.** Bir şeyi, tüylerini yakmak için alevden geçirme - "..... Demirer" (komedyen) - Bir tatlı su balığı - Pürüzleri gidermek amacıyla kullanılan iri dişli bir törpü **6.** İstanbul Ticaret Odası (kısa) - Kars'ın bir ilçesi - İnsan Kaynakları (kısa) **7.** Sanı - Biraz saf - Üç Silahşörler'den biri - Namuslu **8.** Hile, entrika - Lantanın

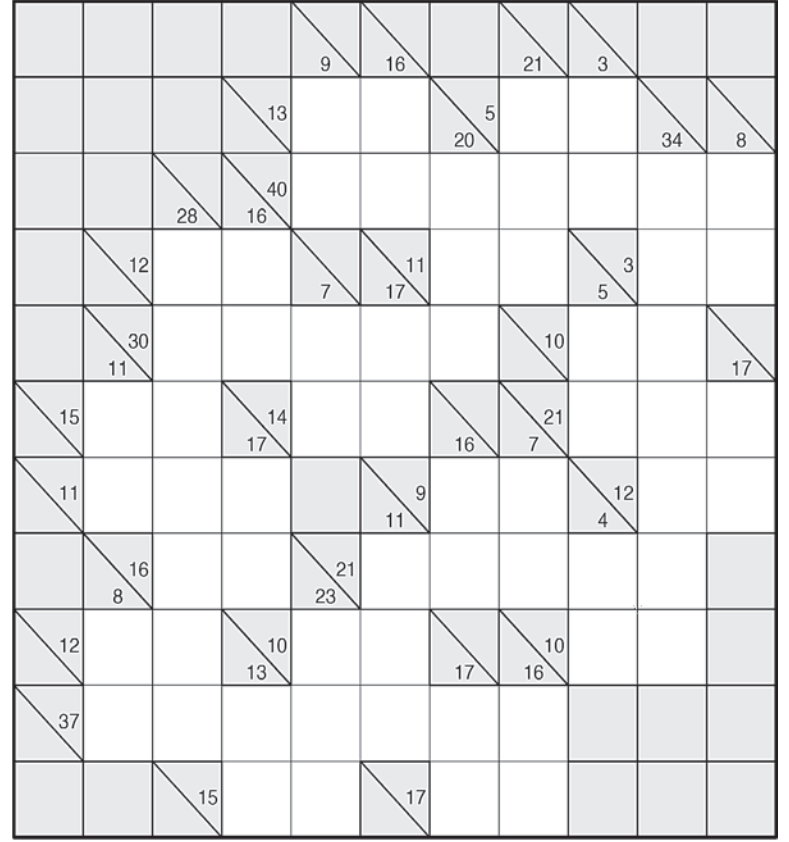
KUM SAATİ



Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. **F** harfini ipucu olarak veriyoruz. **F**'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- Öneri.
- Derinliği aynı olan sığ su alanı.
- Paulo Coelho kitabı.
- Satrançta bir taş.
- Çok eski tarih anlatan bir deyim sözü.
- Suçlu bağışlama.
- Kuzey Afrika'da bir ülke.
- Gümüş balığının küçüğü.
- Tütünleme suretiyle kurutulmuş ringa balığı.
- Farsça.

KAKURO BULMACA



Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

1. Teklit, 2. Filet, 3. Efit, 4. FİL, 5. Fİ, 6. At, 7. Fas, 8. Afis, 9. Frisa, 10. Farslı.

KUM SAATİ

Yokluğun cehennemini öbür adıdır. Üsüyorsun, kapama gözlerini.

KELİME AVI BULMACA

ÇÖZÜMLER

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

1	M	U	S	T	A	F	A	S	A	N	D	A	L	R	E	M	R	E
2	U	L	A	D	A	L	A	N	O	B	E	L	I	S	K	E	L	
3	A	N	K	A	İ	A	K	R	A	N	D	O	L	U	E			
4	O	M	E	K	A	B	A	A	U	L	K	A	M	E	R	U	N	
5	K	A	R	M	A	S	A	K	O	M	O	D	I	N	M	A	Z	I
6	S	N	A	R	B	U	R	S	N	O	İ	M	Y	K				
7	İ	K	N	A	P	A						U	Y	A	K	T	A	
8	J	A	K	S	İ							Ç	E	D	E	N	E	
9	E	Y	H	I	R	A						A	A	S	E	V	İ	
10	N	İ	N	A	U	S						K	İ	L	E	A	L	
11	S	Ü	R	A	H	İ						A	Y	N	A	Z		
12	K	U	V	A	R	İ	S					A	D	A	R	U	M	
13	Ü	R	E	B	İ	T						S	E	M	A	R		
14	T	E	A	N	N	A						E	L	K	I	Z	I	
15	A	L	T	İ	N	U	İ	T	S	İ	T	İ	L	İ	R	I		
16	P	L	İ	E	K	T	R	A	J	E	D	I	A	H	M	S		
17	L	I	M	A	N	M	A	T	K	A	P	L	U	S	A	K	A	
18	A	T	N	E	H	A	R	İ	N	İ	P	E	L	M	U	K	A	
19	T	E	N	M	A	R	İ	F	E	T	O	N	A	M	A	K	S	
20	O	İ	N	A	T	T	A	B	İ	A	T	M	A	K	A	R	A	



İstanbul'un köşklerinden doğan mahalleler

PINAR ERKAN



Köşk deyince aklımıza cennet gibi bağık bahçelik etrafı boş geniş alanların içinde inşa edilmiş konut tipi gelir. Oysa köşkler, bütün bu nitelikleriyle devletin izni dışında sayfiye ve mesirelerdeki bahçelerin küçük parçalarına bölünerek mahallerin ortaya çıkmasına neden olmuştur aynı zamanda. 19. yüzyılın sonunda İstanbul henüz hala Tarihî Yarımada'dan çıkıp tam yayılmamışken, sahiller boş, Kızıltoprak Kadıköy'ün hemen hemen sınırı sayılıyor-ken yeni çıkan Ebniye Nizamnameleri ile kentsel bir takım değişiklikler mümkün olmaya başladı.

Ebniye Nizamnameleri yapı kanunlarıdır. 19. yüzyıl boyunca 4 kere düzenlenmiştir ve genel olarak modernleşmiş, yangın felaketinin daha az yıkım yarattığı bir şehirleşme hedefler. 1882 tarihli son Ebniye Nizamnamesi'nin 16 ve 18. maddesi-

ne göre arazilerin bir dönümün altında parçaları bölünmesini izin verilmiyordu. Buna karşın mal sahipleri kaçak olarak bölümlükleri parselleri senet karşılığında satışa çıkarıyordu. Belediye açısından bu tür izinsiz parsellerde inşaat yaptırmak yasak olduğundan bu arazıları alanlar inşaatlarını kaçak ve hatta artık nasılsa gizli yaptırmak yolunu seçmiştir. Böylece Oya Şenyurt'un anlattığıyla "Yerel yönetimlerin düşüncesine göre, İstanbul'un en güzel sayfiye alanlarında "çerden çöpten" evler inşa edilmiş, lağımдан kaldırılmadan yoksun, eğilmiş ve dar sokaklı mahalleler ortaya çıkmıştır".

Cumhuriyet dönemine gelmeden önce köşker yıkılıyor, üzerinde yükseldikleri geniş bağ bahçe, parsellere bölünüp satılıyordu. 12 Temmuz 1316/25 Temmuz 1900 senesinde Kadıköy'de Caferaga Mahallesi Lorando Sokak'ta yaşanan tam da budur. Onuncu Belediye Dairesi'ne yazılmış Padrik, Ohannes, Kilabi ve Artin Efendinin imzaladığı dilekçede bahçe içindeki köşkü satın arazisini parselleyerek satılacağı bildirilmektedir. Hıfızıçala Sermüfettişi Rasim Paşa, sözü geçen alanda sıhhi açıdan bir mahalle kurma-

sında engel bulunmadığını söyler. O devirde yeni çıkan imar biçimi için hangi yollar izleneceği ayrıca kurullara bağlanmıştır. Buna göre kanunun belirttiği üzere ruhsat alınmak isteniyorsa haritada sokaklar netleştirilecek, her mahallede karakol ve okul için alan gösterilecek, hazırlanan plan bu haliyle Dahiliye Nezaret'i'ne sunulacaktır.

Bu durum Meşrutiyet dönemine kadar bu şekilde devam eden o vakitlerde kaşla göz arasında bölünerek ayrılan arsalar üzerinde bir oldu bittiyle çıkan binaların vergiye bağlanması uygun görülür. Maliye Nezareti'nin 28 Şubat 1910 tarihli belgesinde Ebniye Nizamnamesi'nin sözü geçen 18. Maddesine göre Kadıköy, Çamlıca ve Boğaziçi'nde bulunan bahçe ve bahçelerin bir dönüm altına düşmemek şartıyla bölünmesine izin verildiğinden, Salihâ Sultan Vakfı'na ait Göksu'da bir dönümden az olmayacak şekilde 3-5 kışının ortak satın aldığı araziler, kendi ar-



larında sınırları çizilip pay edilerek buralara ayrı ayrı müstakil evler inşa edilmiştir. Göksu kıyısında günümüzde Beykoz'a bağlı Yeni Mahalle mevki, o tarihlerde bu şekilde ortaya çıkmıştır. Bu tip ham arazi-yi 1 dönümden az parçalara bölerek satıcıların uyması zorunlu ne plan vardır ortada, ne de karakol, okul parseli.

İrade alınmadan girilmişmiş bu işin kontrolleri yapılarak bir mühendis 2 memur dan meydana gelen ekipler kurularak bu tip yasadışı yerlerin haritalarının çizilmesi, sokakların numaralandırılması gibi zorunlulukların tamamlanması istenir. Sonraki zamanlarda 1913 senesinde Kadıköy, Çam-

lica ve Boğaziçi'nde bu türden izinler Şehrameti'ne yani belediyenin iznine bağlanır.

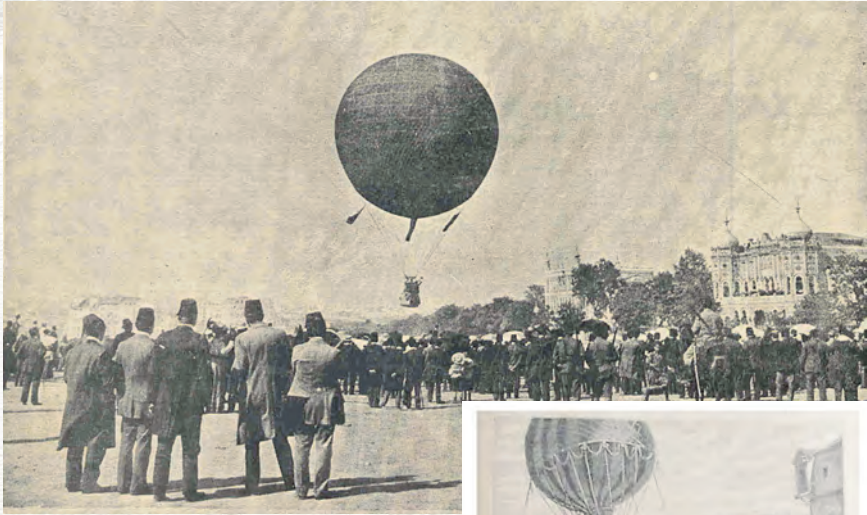
Şehir merkezinden uzak, Kadıköy, Çamlıca, Boğaziçi gibi bölgelerde 19. yüzyıl sonu itibarıyla giderek artan sayfiye gelişmesi içinde yüzlerce köşk inşa edildiğini görürüz. Köşkların merkezden uzak oluşu, kontrolleri zorlaştırıyordu. Söz gelimi Caddebostan kıyıları şehirden o kadar uzaktı ki, burada ziynet fabrikası kurulduğunu hatırlayın lütfen.

1900'ler civarı Caddebostan kıyısı-na Ragıp Paşa'nın şato gibi duran köşkü-nü yaptırıldığını görüncce ahalinin, köylerin "bu kadar yüksek mertebeli bir bürok-rat taşınırsa güzergahı yamru yumru, toz toprak deryası Bağdat Caddesi'ni bu hal-de bırakmaz; Şehremanet çitlarır çitlatmaz o berbat cadde yumurta yu-varlasan alt başa varacak raddeye gelir!" diye sevinmesin boşuna değildirdi. Paşalar geniş araziler alıyor, bir kısmı bağ bahçe olarak bırakılıyor, şerefıyesi yüksek kıs-mına köşk yaptırmaları halinde o alana farklı bir vergi miktarı biçiliyordu. Böyle-ce ham araziler köşkler vastasıyla değer kazanmıştır. Sonraki yıllarda bu arazilerin parsellenerek satılmasına iyice yaygın-laşması, inşa edilen konutlarla mahallele-rin doğmasına yol açmıştır.

“Muhteşem İstanbul’un Muazzam Kütüğü”nden Kadıköy Havadisleri 13

Hazırlayan: Gökçe UYGUN

Ünlü tarihçi ve yazar Reşad Ekrem Koçu'nun kült eseri İstanbul Ansiklopedisi, geçen sene çevrimiçi erişime açıldı. Garanti BBVA tarafından kurulan Salt'ın Kadir Has Üniversitesi ile ortaklaşa yürüttüğü Reşad Ekrem Koçu ve İstanbul Ansiklopedisi Arşivi projesi kapsamında hazırlanan istanbulansiklopedisi.org sitesinde, yarım kalmış ansiklopedinin G harfine kadarki basılı ciltleri ile 40 bini aşkın belge bulunuyor. Biz de; sokaklardın mimari yapıları, mühim ya da sıradan şahıslardan şehrin âdetlerine, tarihi olaylardan şehir efsanelerine dek pek çok konunun işlendiği bu "Muhteşem İstanbul"un Muazzam Kütüğü'nden Kadıköy havadislerini sizlerle paylaşıyoruz.



İSTANBUL'DA BALON İLE İLK UÇUŞ

İstanbul'da balon ile ilk uçan adam 1844 yılında Comaschi adında bir İtalyan oldu. İstanbullular tarafından fevkalâde âlâke ile tâkib edilmek üzere üç uçuş yaptı, birincisinde Haydarpaşa çayırından havalanarak Yalovanın bir köyüne indi, ikincisinde Taksimden havalanarak Ayastefanos (Yeşilköy) indi, üçüncüsünde ise yine Haydarpaşa Çayırından kalktı ve kayboldu, akibeti meçhûl kalmış ilk havacılar arasına karıştı. Baloncunun şehrimize geçen ve sonra dünya muhatbatına intikal eden mâceraları, ciddi meraklı ve heyecanlıdır. İstanbul'da yapılan bu balon tecrübesi, halkın ve ulemanın sonsuz bir âlâkası ile takip edilmişti. Comaschi, ilk uçuşunu Üsküdar'da Aynalık çeşmesinde ve Haydarpaşa'daki Kasır önündeki çayırılıkta yapacaktı. Uçuş hazırlığının yapılabacağı yerin etrafında direkler dikilerek perden ile kapatılmıştı. İbrahim Ağa Çayırının üstündeki yamaçta, heyeti vukelâ ve müşîran ve sair davetlilerle ecnebi sefir ve konsoloslar için yerler ayrılarak ayrı ayrı süslü çadırlar kurulmuştu. Diğer seyirciler için de, Küçük Haydarpaşa, Büyük Haydarpaşa Mesireleriyle İbrahim Ağa Çayırı ve etrafındaki tepeler ayrılmıştı. Seyircilerin bir kısmı at ve arabalarıyla gelmişlerdi, iğne atılsa yere düşmeyecek bir kalabalık olmuştu. İntizamı temin için piyâde ve süvari devriyeler mütemadiyen dolaşıyorlardı. Pâdişâh Beylerbeyi Sarayından bir faytonla Haydarpaşa Kasrına gelmişti. Baloncu evelâ bir küçük balon uçurdu. Her şey hazır olmuşdu, balonun etrafındaki perdeler kaldırıldı, balon yüksel-

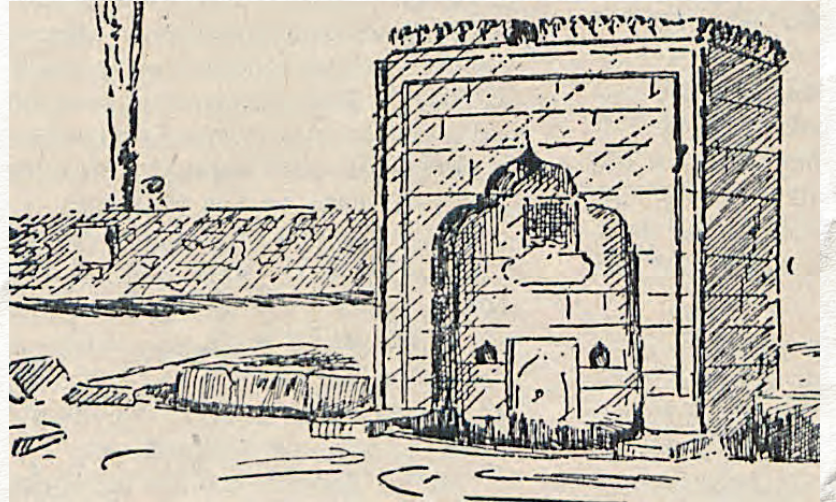


Haydarpaşa'daki balon uçuşu, Avrupa'nın gözde dergilerinde yayınlanmış, merak uyandırmış

di ve iplerinden tutularak kasrın önüne getirildi. Armud şeklinde, dilimleri kırmızı ve şeker renginde idi. Baloncu kasır önünde balonunu döndüre döndüre padişâha gösterdi ve kalktığı yere indi. Saat altıda, balonun ipleri bırakılarak havaya yükselmeye başladı. Evvelâ şimal istikametinde gitmiş iken sonra cenuba döndü. Büyükdâ ile Heybeliada arasında deniz sathına doğru alçaldı, İstanbul istikametini tutmuştu ki bir ayı balığının peşine takılmış olduğunu gören baloncu tekrar yükseldi, fakat bu defa da rüzgâra kapıldı, rüzgârlar balonu Yalova cihetine attı. Pazarköy üzerine gelince yere inmek istedi, imkân bulamayınca Demirci Deresine indi. Balonunu bir ağaca bağlamış, köye giderek, hareketinden evvel kendisine verilmiş olan yol fermanını göstermiş, o gece köyde izâz ve ikram ile misafir edilmiş, ertesi gün de köyden 40 kişi ile gidip balonunu toplamış, Yalovaya gelerek bir kayakla İstanbula dönmüştür. (...) Comaschi'nin üçüncü uçuşu son ve ebedî uçuşu oldu. Zavallı Comaschi Âdile Sultanın 7 gün 7 gece süren düğününü daha çok neşelendirmek için uçuştur. Sert bir poyraz esiyordu, balon İstanbul üzerinde bir saat kadar görünmüş, sonra gözden kaybolmuşdu. (*Said Toydemir/Tarih Dünyası Mecmuası*)

AYRILIK ÇEŞMESİ

Haydarpaşa'da, kendi adına nispetle anılan yerdedir ki eski demiryolu köprüsünün altından geçip sola, İbrahimağaya doğru kıvrılken sağda görülen meydan çeşmesidir. Müslüman İstanbul'un tarihinde zengin hâtıraları olan bir çeşmedir. Hacılar kafesi, evlâtları, akrabaları, dostları, konusu komşusu tarafından Haydarpaşa çayırına kadar uğurlanırdı; bu çeşmenin etrafında büyük bir cemiyet olurdu. Yalnız hacılara mahsus değil, umumiyetle Anadolu kervanları da yolcuların yakınları tarafından Ayrılık Çeşmesinden geçilirdi. Çeşmenin anılarından bir de meşhur namazgâh vardı; İstanbul'dan ayrılan bir yolcu Büyükkşehirde son namazını orada kılardı. Anadolu'da vazife alan vezirler de, Üsküdar halkına Ayrılık Çeşmesinde alay gösterirlerdi. Meselâ geçen asır başlarına aid kıymetli bir vakayiname bırakmış olan Câbi Said Efendi, devrin büyük şöhretlerinden Baba İbrahim Paşanın alayını şöyle naklediyor: "Baba Paşa Hicri 1228 yılı Rebîülevvelinin başında Sivas valiliğine tayin edildi ve Üsküdar'dan muhteşem bir alay gösterip yola çıktı Yağmurlu bir gün idi. İkinci Mahmud Baba Paşanın



alayını görmek için, tebdilikiyafetle Haydarpaşa' da Ayrılık Çeşmesinde Gümrükcü'nün bağındaki köşke gitti. Baba Paşa, Haydarpaşa Çayırında Padîşaha yağmur altında güzel bir süngü muharebesi oyunu seyrettirdi. Baba Paşanın onbir, oniki yaşlarında bir oğlu vardı ki babasının gözbebeği idi; Paşazâdenin yine çocuklardan kırk elli kişilik bir de maiyeti vardı ki kavas, enderun ağası ve enderun çavuşu esvapları giymişlerdi; bu çocuklar kafilesinin Midilliler üstünde geçişi de Baba Paşa alayına başka bir renk ve zenginlik vermişti." (Resim: Reşad Sevinçsoy)

AYRILIK ÇEŞMESİ SOKAĞI

Kadıköy kazası Rasimpasha mahallesi sokaklarındandır. Dokuz metre genişliğinde kaba taş döşeli bakımsız bir sokakti. Yeldeğirmeninden gelen tramvay yolunu takiben demiryolu köprüsünü geçtikten sonra sağa doğru dönünce bu sokağa



girilir. Sokağa ismini veren “Ayrılık Çeşmesi” sol köşede kalır. Acıbadem Caddesinin başlangıcı olan Halidağa köprüsüne doğru yüründüğüne göre sokağın sol tarafını, bir buçuk metre yüksekliğinde duvarla çevrilmiş mezarlık teşkil eder. Sağ tarafta ise yine bu sokakla şimendifer hattı arasında dar bir sahaya sıkışmış olan bir sıra vardır. Sokağın Yeldeğirmeni tarafından gelen düz sokak, Rasim Paşa Rıhtım Sokağı, Duatepe Sokakları ile kavuşakları, var ise de, Haydarpaşa - Pendik demiryolu 5 - 6 metre bir yarmadan geçmekte olduğundan karşı sokaklarla irtibatı kesilmiştir. Bu yüzden bu üç sokağın demiryolu ile Ayrılık Çeşmesi Sokağı arasındaki kısımları komşu evler tarafından işgal edilmiş bir vaziyettedir. Yalnız Uzun Hâfiz Sokağı tren hattı üzerinden bir köprü ile Ayrılık Çeşmesi Sokağına bağlanmıştır. Bu sokakta 11 adet boş arsa ile 34 adet ev vardır. Evlerin hemen hepsi ikişer katlı ahşap evler olup sakinleri umumiyetle Haydarpaşa garında çalışan ve müstahdemlerden ibaretti.

Kadıköyünün “Paris Mahallesi” diye anılan meşhur umumhâneleri bu sokak üzerindeki evler idi. Evlerin nâzenin sâkineleri misafir-müşterilerini bu sokakda türlü türlü işve ve cilve ile karşılaşlar, bilhassa yaz geceleri sokakda sazlar çalınır, çengi karılır, köçek oğlanlar oynatılırdı. Sokağın evlerinin öbür yüzleri Haydarpasha yarması üstünden demir yoluna bakar; Paris Mahallesi gülleri katarlar geçidice pencereelerde nîm uryan arzı endâm ederlerdi. Bu evler Cumhuriyet devrinin ilk yıllarında temizlendi ve Paris Mahallesi fahişeleri Galatada Kuledibinde, Beyoğlunda Abanoz Sokağında ve Yenışehirdeki umumhânelere nakledildi. *(Hasan Kocaman)*